

*Додаток
до рішення сесії міської ради
від 15.12.2021 р. №8*

**ПРОГРАМА
ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ
ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
НА 2022 РІК**

ЗМІСТ

ВСТУП	3
1. АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ЗА 9 МІСЯЦІВ 2021 РОКУ	4
2. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ	23
2.1. Промисловість та підприємництво	23
2.2. Агропромисловий комплекс	25
2.3. Зовнішньоекономічна та інвестиційна діяльність	27
2.4. Споживчий ринок та сфера послуг	28
2.5. Грошові доходи населення та ринок праці	29
2.6. Інформаційна та адміністративна політика	30
3. РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ	32
3.1. Житлово-комунальне господарство та благоустрій	32
3.2. Енергоефективність та енергозбереження	35
3.3. Дорожньо-транспортна інфраструктура	37
3.4. Житлова політика, містобудування, регулювання земельних відносин	39
4. РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ	41
4.1. Соціальний захист населення	41
4.2. Підтримка сім'ї, дітей та молоді	43
4.3. Освіта	45
4.4. Охорона здоров'я	47
4.5. Культура, туризм	48
4.6. Фізична культура і спорт	51
5. ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА, БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ	53
5.1. Охорона навколишнього природного середовища	53
5.2. Техногенна безпека, забезпечення правопорядку, охорона праці	56
6. РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ	57
6.1. Бюджетно-фінансова політика	57
6.2. Управління майном територіальної громади	58
Додаток 1. Основні прогностичні показники економічного і соціального розвитку на 2022 рік	61
Додаток 2. Перелік основних об'єктів вкладень на 2022 рік (за рахунок коштів бюджету громади)	63
Додаток 3. Перелік цільових програм, які виконуватимуться у 2022 році	72
Додаток 4. Перелік інвестиційних проектів, які планується реалізовувати у 2022 році	74
Додаток 5. Звіт про стратегічну екологічну оцінку Програми економічного і соціального розвитку Хмельницької міської територіальної громади на 2022 рік.	

ВСТУП

Програма економічного і соціального розвитку Хмельницької міської територіальної громади на 2022 рік (далі – Програма) розроблена відповідно до Конституції України та Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Методологічною основою розробки Програми є:

- Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України»;
- постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 р. №621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проектів Бюджетної декларації та державного бюджету»;
- постанова Кабінету Міністрів України від 31.05.2021 р. №586 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2022-2024 роки».

Програма враховує положення Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, Стратегії регіонального розвитку Хмельницької області на 2021-2027 роки, розроблена з урахуванням пріоритетних завдань, визначених Стратегічним планом розвитку Хмельницької міської територіальної громади на 2021-2025 роки, Стратегією розвитку міста Хмельницького до 2025 року.

Метою Програми є забезпечення сталого розвитку громади шляхом створення умов для розвитку промислового та агропромислового секторів, зміцнення малого та середнього бізнесу, залучення інвестицій у соціально-економічний та інфраструктурний розвиток, підвищення енергоефективності, поліпшення якості та доступності суспільних послуг, покращення стану довкілля.

На основі аналізу економічного і соціального розвитку громади за підсумками 9 місяців 2021 року та тенденцій на кінець звітного року у Програмі визначено проблеми, пріоритети соціально-економічного розвитку, завдання та заходи на 2022 рік, очікувані результати її реалізації.

Завдання і заходи Програми фінансуватимуться за рахунок коштів бюджету громади, державного, обласного бюджету, кредитних ресурсів, коштів, залучених у рамках грантових програм, власних коштів суб'єктів господарювання, інших джерел відповідно до чинного законодавства.

Програма є відкритою для участі у її реалізації юридичних, фізичних осіб, у тому числі підприємств, приватних підприємців, громадських організацій тощо.

1. АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ЗА 9 МІСЯЦІВ 2021 РОКУ.

Хмельницький отримав найвищу відзнаку Парламентської Асамблеї Ради Європи – Приз Європи (Europe Prize) за поширення європейських ідеалів.

За результатами дослідження Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) і Інституту економічних досліджень та політичних консультацій Індексу конкурентоспроможності міст України 2020/2021 місто Хмельницький визнано найконкурентоспроможнішим містом в Україні. Місто стало не лише лідером загального рейтингу, а й і посіло перші місця рейтингів у компонентах «Ресурси для розвитку», «Прозорість та відкритість даних», «Доступ до публічного майна», «Лідерство міської влади».

На основі Індексу конкурентоспроможності міст у 2021 році створено рейтинг 45 найбільших міст України за якістю ділового середовища та умовами ведення бізнесу, де місто Хмельницький зайняв почесне перше місце. Рейтинг розроблено Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) «Конкурентоспроможна економіка України», у партнерстві з компанією Info Sapiens, а також Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій.

У рейтингу Forbes Хмельницький увійшов у перші 10 міст із погляду легкості ведення бізнесу.

За результатами VII всеукраїнського муніципального опитування щодо розвитку міст, проведеного у 24 містах Міжнародним республіканським інститутом (MPI) в Україні спільно з соціологічною групою «Рейтинг», Хмельницький посів перші місця за оцінкою напрямку розвитку міста та за оцінкою мешканців щодо ефективного і прозорого використання бюджету. Загалом по 22 показниках оцінки різних сфер і послуг місто посіло 2-5 місця, при цьому збільшивши загальний індекс з 3,1 до 3,6.

Національне рейтингове агентство IBI-Rating оновило кредитний рейтинг міста на рівні uaA з прогнозом «у розвитку» та рейтинг інвестиційної привабливості на рівні invA+ «Висока інвестиційна привабливість». На думку експертів IBI-Rating місто характеризується прозорістю діяльності міської влади та якісною організацією комунікації з потенційними інвесторами, проводиться ефективна промислова та інвестиційна політика, спрямована на розвиток малого бізнесу, підтримку місцевих виробників та розширення міжнародного співробітництва.

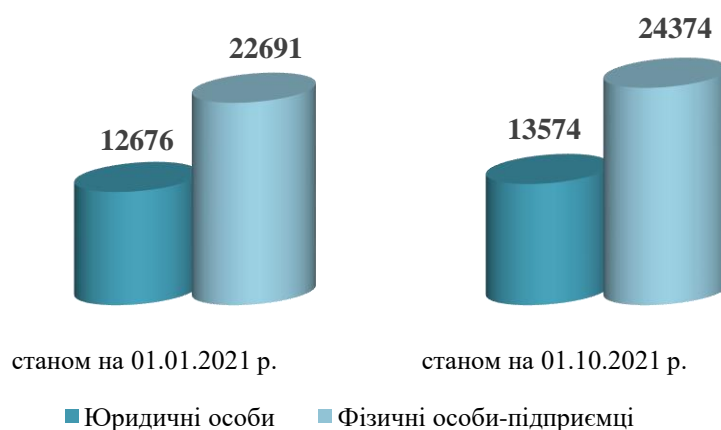
За підсумками Рейтингу прозорості міст та регіонів України, складеного Міжнародним центром перспективних досліджень та Інститутом економічних і соціальних реформ (INEKO (Словаччина)), місто увійшло до трійки лідерів, посівши друге місце. Рейтинг спрямований на підвищення ефективності органів місцевого самоврядування, громадянського суспільства та державного управління у сфері створення та нагляду за регіональною політикою, менеджменту державними підприємствами, моніторингу бюджетів та відкритості місцевої влади.

Місто Хмельницький увійшло у десятку фіналістів Всеукраїнського конкурсу «Молодіжна столиця України 2022».

Промисловість та підприємництво.

Станом на 01.10.2021 року зареєстровано 37948 суб'єктів господарювання (станом на 01.01.2021 року – 35367 од.). У загальній кількості зареєстрованих суб'єктів господарювання юридичні особи становлять 13574, фізичні особи-підприємці - 24374 (станом на 01.01.2021 року – 12676 та 22691 відповідно).

Кількість зареєстрованих суб'єктів господарювання, од.

Промисловими підприємствами громади за січень-серпень 2021 року реалізовано продукції (товарів, послуг) на суму 12179,1 млн. грн. Найбільшу частку у загальному обсязі реалізованої продукції займають: виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції – 19,1%; текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів – 7%; виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів – 6,8%; машинобудування – 6,7%.

Промисловими підприємствами міста Хмельницького реалізовано продукції (товарів, послуг) на суму 11996,6 млн. грн., що на 42% більше, ніж за січень-серпень 2020 року. Обсяг реалізованої продукції на 1 особу склав 43760 грн. (у відповідному періоді 2020 року – 31021 грн.).

Промислові підприємства продовжують удосконалювати виробничі процеси, покращують технічні характеристики продукції. Зокрема, ТзОВ «Техінвест Груп» модернізовано виробничий цех, ТОВ «Проскурів-Агро» введено у експлуатацію вакуумну пакувальну машину, оснащено додатково конденсаторними агрегатами з повітроохолоджувачами цех по виробництву сирокочених виробів.

Продовжується робота над створенням індустріального парку. 21 вересня 2021 року відбувся конкурс з вибору керуючої компанії індустріального парку. Рішенням міської ради затверджено переможця конкурсу. Проводяться роботи з будівництва інфраструктури індустріального парку та виготовлення проектно-кошторисної документації.

Часткове відшкодування відсоткових ставок за кредитами, залученими для реалізації інвестиційних проєктів, з бюджету громади отримали 11 суб'єктів підприємництва на загальну суму 1215,5 тис. гривень.

Четвертий рік поспіль успішно реалізується проєкт промоції локального виробництва «Купуй Хмельницьке!», у рамках якого продовжується маркування брендованими підцинниками та воблерами товарів місцевого виробництва у найбільших ритейл-мережах («Сільпо», «Хлібосол», «Таврія-В», «Економ», «АТБ», «SPAR»). Здійснюється активне просування бренду «Купуй Хмельницьке!» та ведеться наповнення багатofункціонального веб-порталу <https://kupuikhmelnyske.com/>.

3–5 лютого 2021 року представники легкої промисловості (BESSA, Vocharova, Family by Stolyarchuk, Dias, Gato, Bretelle, Vertex, Socks, Breathe experience) мали змогу продемонструвати одяг власного виробництва, розширити ділове співробітництво на міжнародному фестивалі моди Kyiv Fashion 2021.

14 червня–24 червня 2021 року відбулось бізнес-навчання учнів 9-11 класів у Smart Finance Школі фінансової грамотності і ділової англійської мови. По завершенню навчання учні захистили власні проєкти та отримали сертифікати про проходження навчання.

27-31 липня, 16-20 серпня 2021 року проведено 2 тренінгові сесії для підприємців-початківців та власників бізнес-ідей «Школа молодого підприємця». Участь у навчанні взяли 50 підприємців, які мають перспективні ідеї бізнес-ініціатив та прагнуть зміцнити власний бізнес у нових умовах, пов'язаних з COVID-19. Заходи проведені у рамках проекту «EU4Business: конкурентоспроможність та інтернаціоналізація МСП», що фінансується Європейським Союзом та урядом Німеччини та реалізується німецькою федеральною компанією Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH GIZ Ukraine.

У центрі підтримки інновацій та підприємництва iHUB проведено низку інформативних та пізнавальних заходів для представників бізнесу та молоді.

У жовтні 2021 року проведено конкурсний відбір підприємницьких бізнес ініціатив (ідей), стартапів. Визначено 3 переможців конкурсу, які отримають на розвиток власних бізнес-ідей фінансування з бюджету громади.

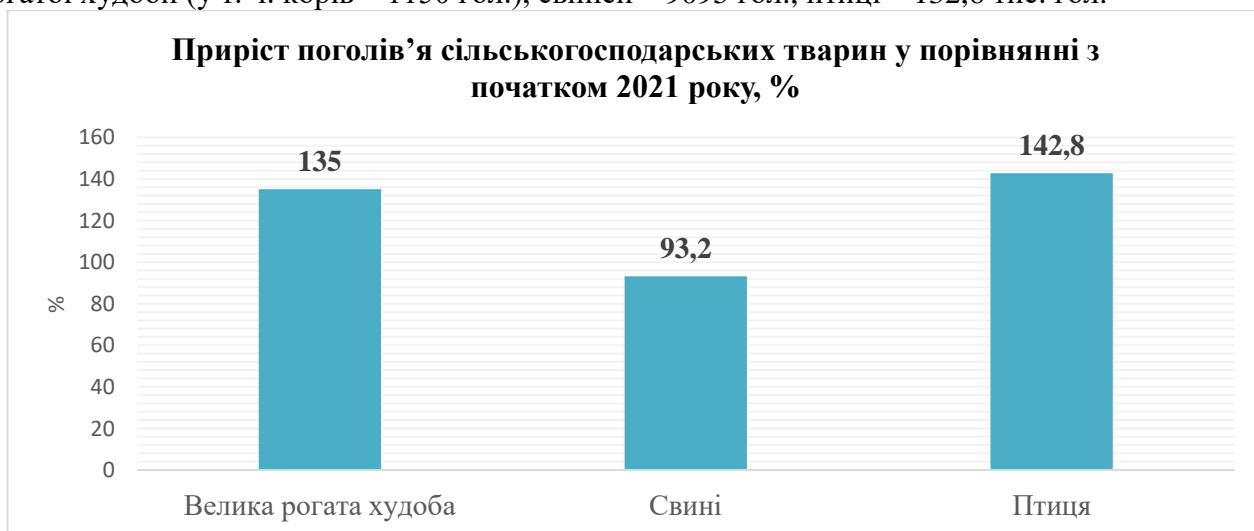
На основі запитів роботодавців громади сформовано пропозиції до регіонального замовлення на підготовку робітничих кадрів та фахівців у закладах професійної (професійно-технічної) освіти у кількості 629 осіб на 2021/2022 роки за напрямками: загальні професії електротехнічного виробництва, будівельні, монтажні і ремонтно-будівельні роботи, автомобільний транспорт, швейне виробництво, громадське харчування, загальні професії для всіх галузей економіки. Заклади професійної (професійно-технічної) освіти здійснюють підготовку кваліфікованих робітників з впровадженням елементів дуальної форми навчання за професіями: штукатур, муляр, монтажник систем утеплення будівель, токар, електрозварник на автоматичних та напіваавтоматичних машинах, майстер з діагностики автомобільного устаткування, електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування, слюсар з механоскладальних робіт, швачка, кравець.

Розвиток аграрного сектору.

У аграрному секторі економіки Хмельницької міської територіальної громади здійснюють діяльність 32 суб'єкти сільськогосподарського виробництва (у т. ч. 21 мале фермерське господарство), які обробляють 16,6 тис. га сільськогосподарських угідь. У населених пунктах громади зареєстровано 6497 домогосподарств, яким надано земельні ділянки для ведення особистого селянського господарств, у т. ч. для ведення товарного сільськогосподарського виробництва (194 га). Переважна частина домогосподарств здійснює сільськогосподарську діяльність з метою самозабезпечення продуктами харчування, виробництва і реалізації товарної сільськогосподарської продукції без створення юридичної особи.

Під урожай 2021 року агропідприємствами засіяно 15,6 тис. га сільськогосподарських культур, з них зернових – 10,4 тис. га (67% у структурі посівних площ), технічних культур - 5 тис. га (32%), кормових - 0,2 тис. га (1%).

Агроформуваннями громади станом на 01.10.2021 року утримується 3067 гол. великої рогатої худоби (у т. ч. корів – 1150 гол.), свиней – 9095 гол., птиці – 132,6 тис. гол.

Виробництво молока становить 13,3 тис. т (136,0% у порівнянні з відповідним періодом минулого року), м'яса – 2,0 тис. т (124,0%), яєць – 19,2 млн. шт. (267,8%).

У домогосподарствах населення утримується 984 гол. великої рогатої худоби (у т. ч. корів - 813 гол.), свиней - 988 гол., а також інші види сільськогосподарських тварин (вівці, кози, коні).

Сільськогосподарськими підприємствами проводяться роботи щодо покращення матеріально-технічної бази господарств, умов утримання сільськогосподарських тварин. Зокрема ФГ «Маїсс» завершено будівництво корівника (потужністю утримання 400 гол. корів) та силосної ями (об'ємом 19,2 тис. м³).

На виконання наказу Міністерства економіки, торгівлі та сільського господарства України від 19.02.2021 року №338 «Про деякі питання у сфері бджільництва» проводиться робота з реєстрації пасік (зарєстровано 51 фізична особа-пасічник).

Діє ТОВ «Укрволнат», яке сертифіковане з виробництва та реалізації органічної продукції, зокрема, постачанні ядр волоських горіхів, горіхів в шкаралупі і насіння гарбуза.

Зовнішньоекономічна та інвестиційна діяльність.

У січні-червні 2021 року експорт товарів склав 79,4 млн. дол. США, що на 27,6% більше, ніж у відповідному періоді 2020 року. Обсяг імпорту товарів – 186,6 млн. дол. США, що на 44,8% більше, ніж у січні-червні 2020 року. Від'ємне сальдо зовнішньої торгівлі товарами становило 107,2 млн. дол. США. Коефіцієнт покриття експортом імпорту товарів склав 0,42 (у відповідному періоді 2020 року – 0,45). Експорт зовнішньо-торгівельних операцій відбувався з 78 країнами-партнерами, імпорт – 92.

У січні-червні 2021 року експорт послуг склав 5,2 млн. дол. США, імпорт – 3,2 млн. дол. США. Сальдо зовнішньої торгівлі послугами становило 2,1 млн. дол. США (у відповідному періоді 2020 року – 772,9 тис. дол. США). Коефіцієнт покриття експортом імпорту – 1,62 (у січні-березні 2020 року – 1,28).

Місцеві підприємства орієнтуються на ринки країн Європи, зокрема у січні-червні 2021 року частка експорту товарів до країн ЄС у загальному обсязі експорту склала 52,7%.

На веб-ресурсі «Інвестиційний портал Хмельницького» розміщено інформацію для потенційних інвесторів, зокрема, про експортні можливості промислових підприємств, вільні виробничі площі, офісні приміщення, земельні ділянки, успішні історії інвестування тощо. На офіційному сайті міської ради розміщено Інвестиційний профіль Хмельницького (українською та англійською мовами).

Проводиться робота з розширення кордонів міжнародної співпраці. У 2021 році підписано Угоди про споріднення з містами Наманган (Узбекистан), Айдин Ефелер (Туреччина).

Актуалізовано інформацію на онлайн платформі міст-побратимів (<https://khm.ileyes.com/>), яка сприяє комунікації з містами-побратимами під час пандемії.

Здійснюються заходи із системної промоції, зокрема, створено іміджевий відеоролик про місто Хмельницький, який представлено у Парламентській Асамблеї Ради Європи.

Створено рекламний ролик про місто Хмельницький – володаря Призу Європи, який розміщено на YouTube каналі.

Важливим фактором покращення інституційної спроможності громади, отримання доступу до альтернативних фінансових ресурсів, забезпечення сталого соціально-економічного розвитку, є співпраця з міжнародними організаціями.

У 2021 році розпочато розробку Плану дій «Зелене місто» у рамках Програми ЄБРР «Зелені міста» за донорської підтримки Шведського Агентства з питань міжнародної співпраці та розвитку.

Місто Хмельницький став переможцем конкурсного відбору міст-партнерів USAID «Проект енергетичної безпеки» (ПЕБ), який підтримує реформи, спрямовані на оптимізацію та розвиток інфраструктури теплопостачання. За рахунок грантових, безповоротних коштів місто отримає сучасну оптимізовану схему теплопостачання, довгострокову стратегію розвитку системи теплопостачання та багаторічну інвестиційну програму.

Активно налагоджується співпраця з посольствами іноземних країн в Україні. Зокрема, в 2021 році відбулись зустрічі керівництва міської ради з послами Туреччини, Угорщини, Литви, Узбекистану та Ізраїлю. Під час зустрічей обговорено актуальні питання співпраці у соціально-економічній, культурній, освітній, спортивній, медичній та ІТ сферах, представлено інвестиційний потенціал та можливості реалізації спільних проєктів, здійснювалися виїзди на підприємства.

26 січня 2021 року підприємства легкої промисловості взяли участь у текстильному онлайн бізнес-форумі «Україна-Узбекистан» (B2B), організованому Торгово-промисловою палатою України та Асоціацією «Укрлегпром» спільно з дипломатичними установами України та Узбекистану.

23 лютого 2021 року прийнято участь у Zoom-конференції, організованій Посольством України в Ізраїлі. Обговорено питання, які стосуються основних положень та можливостей. Угоди про зону вільної торгівлі з Ізраїлем, її перспективи та вплив на економічні відносини обох країн.

З метою залучення іноземного інвестора налагоджено співпрацю з ДУ «ЮКРЕЙНІНВЕСТ». 15 травня 2021 року під час зустрічі представлено інвестиційні можливості та потенціал Хмельницької міської територіальної громади, обговорено можливості сприяння у взаємодії іноземним інвесторам з державними органами та органами місцевого самоврядування, надання підтримки іноземним інвесторам під час підготовки та реалізації ними інвестиційних проєктів.

15 березня 2021 року проведено Zoom-зустріч українського та узбецького бізнесу, у ході якої обговорено питання співпраці, відкриття спільних українсько-узбецьких підприємств, умови постачання узбецької сировини.

13-18 вересня 2021 року бізнес-делегатія перебувала з робочим візитом у Узбекистані (м. Ташкент, м. Самарканд, м. Наманган), під час якого підприємці відвідали фабрики з виробництва махрових, лляних та шовкових тканин, трикотажних полотен, джинсу й готових виробів з цих тканин; відбулися робочі зустрічі з Надзвичайним та Повноважним Послом України у Республіці Узбекистан (м. Ташкент); представниками Торгово-Промислової Палати Республіки Узбекистан та Узбектекстильекспорт, під час яких обговорено особливості та перспективи співпраці українських та узбецьких виробників (м. Самарканд).

30 вересня 2021 року у приміщенні Хмельницької торгово-промислової палати відбулася зустріч хмельницьких підприємців з польськими колегами, під час якої учасники ознайомилися з діяльністю Польсько-Української Господарчої Палати у Жешові, можливостями програми «Poland Prize».

З метою залучення грантових коштів для реалізації стратегічних ініціатив у соціальній, культурній, інфраструктурній сферах міста розроблено та подано 16 конкурсних проєктів. Потенційними грантодавцями є уряди країн Європейського союзу, Великобританії, Канади, США, Український культурний фонд.

Прийнято участь у різноманітних конференціях, вебінарах, семінарах та навчальних програмах.

Споживчий ринок та сфера послуг.

На території громади функціонує 2649 об'єктів торгівлі та закладів ресторанного господарства, 438 об'єктів побуту, які отримали рішення виконавчого комітету міської ради про надання дозволу на розміщення/експлуатацію об'єктів або зареєстрували декларацію відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам чинного законодавства.

Розширилась мережа великоформатних магазинів «АТБ», «Булка», «Сільпо». Відкрито нові заклади ресторанного господарства – «ForRest», «МакДональдз».

Продовжують функціонувати 2 постійно діючі виставки-ярмарки продовольчих товарів на вул. Львівське шосе, 14, вул. Кам'янецькій, 80 (здійснюють торгівельну діяльність 34 суб'єкти господарювання-виробники продовольчих товарів). Працює 177 об'єктів фірмової торгівлі.

Роздрібний товарооборот підприємств (юридичних осіб), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, за січень-червень 2021 року склав 5205,5 млн. грн. (у січні-червні 2020 року – 4024,2 млн. грн.). Частка продовольчих товарів склала 29,8%, непродовольчих – 70,2%.

Укладено 440 договорів про встановлення строкового сервіту на розміщення стаціонарних та пересувних тимчасових споруд, відкритих майданчиків для харчування, згідно з якими до бюджету громади надійшло 6,1 млн. грн.

За участь у проведенні виставково-ярмаркових заходів від їх організаторів надійшло 351,3 тис. грн., що на 108,1 тис. грн. більше, ніж у відповідному періоді 2020 року.

Продовжувалась робота щодо приведення зовнішнього вигляду тимчасових споруд до єдиного архітипу: переобладнано 43 тимчасові споруди. Здійснювався демонтаж тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності розміщених на території міста без відповідних дозвільних документів (демонтовано 2 тимчасові споруди).

Значне місце у задоволенні потреб населення у товарах продовжує належати ринкам. На території громади функціонує 41 ринок, 26 торгових рядів та майданчиків.

Адміністраціями ринків постійно вживаються заходи щодо зміцнення їх матеріально-технічної бази та перетворення у сучасні торговельно-сервісні комплекси, створення продавцям та покупцям належних умов для провадження господарської діяльності і здійснення процесу купівлі-продажу товарів.

МКП - ринок «Ранковий» на продовольчому ринку на пров. Гвардійському, 21 облаштовано дахове покриття над проходом між кіосками, дворядне перекриття над торговельними прилавками, здійснено реконструкцію 3 торгових стаціонарних кіосків, ремонт м'ясного павільйону, проведено роботи з облаштування бруківки на території ринку; введено у експлуатацію 5 кіосків на секторі ринку на вул. Курчатова, 4/3.

ТОВ «ТСЦ «Кооператор» на продовольчому ринку на вул. Соборній, 11, замінено металеві столи та облаштовано систему кондиціонування приміщення м'ясного павільйону.

Грошові доходи населення та ринок праці.

У серпні 2021 року середній розмір заробітної плати штатних працівників громади становив 12354 грн. (у Хмельницькій області – 12055 грн., по Україні – 13997 грн.).

Заборгованість із виплати заробітної плати станом на 01.10.2021 року становила 3519,2 тис. грн. У переліку боржників перебувають 8 економічно активних підприємств.

З метою здійснення контролю за своєчасною виплатою заробітної плати проводився щотижневий моніторинг погашення заборгованості із виплати заробітної плати. Стан справ на підприємства-боржниках із виплати заробітної плати розглядався на спільних засіданнях комісії з питань забезпечення своєчасності і повноти сплати податків та погашення заборгованості із заробітної плати, пенсій стипендій та інших соціальних виплат і робочої групи зі сприяння легалізації «тіньової» зайнятості населення та «тіньової» заробітної плати (проведено 4 засідання).

Проводяться заходи, спрямовані на легалізацію «тіньової» зайнятості та «тіньової» заробітної плати. Здійснено 3464 відвідування роботодавців з метою проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи, 489 працівників повідомили, що не перебувають у офіційних трудових відносинах.

Під час проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед суб'єктів господарювання видавались пам'ятки щодо відповідальності за порушення трудового законодавства (розповсюджено більше 7 тис. пам'яток для роботодавців та працівників).

Послугами центру зайнятості скористалися понад 5 тис. громадян, працевлаштовано 2,2 тис. осіб.

Кількість зареєстрованих безробітних станом на 01.10.2021 року становила 1027 осіб, що на 43,8% більше у порівнянні з відповідним періодом 2020 року.

Ринок праці характеризується дисбалансом між попитом та пропозицією: серед вакансій, поданих роботодавцями, переважають пропозиції роботи для кваліфікованих робітників, що складає майже дві третини від усіх заявлених вакансій.

Для підвищення конкурентоспроможності безробітних на ринку праці, часткового подолання дисбалансу між попитом та пропозицією робочої сили міським центром зайнятості організовано професійне навчання 104 безробітних під гарантовані робочі місця. Навчання проводилось за 19 професіями та напрямками, актуальними на ринку праці. Одним із шляхів підвищення кваліфікації є стажування безробітних на робочих місцях, яким охоплено 93 особи. Рівень працевлаштування після закінчення навчання майже 100%. Участь у громадських роботах та інших роботах тимчасового характеру брали 24 зареєстрованих безробітних.

З метою якісного вирішення питання працевлаштування незайнятого населення проведено 202 інформаційних та 112 профконсультаційних заходів, якими охоплено 7336 шукачів роботи, у т. ч. 14 міні-ярмарок вакансій.

Кількість вакансій, заявлених роботодавцями, становила 5650 одиниць, з них укомплектовано 1937.

Послугами центру зайнятості скористались 879 осіб, які не здатні на рівні конкурувати на ринку праці (працевлаштовано - 105 осіб), осіб з інвалідністю - 348 (працевлаштовано - 39, проходили навчання за професіями і напрямками, які користуються попитом на ринку праці - 3, взяли участь у громадських та тимчасових роботах - 8), учасників АТО - 196 осіб (працевлаштовано - 29, проходили професійне навчання - 2),

Проведено 10 інформаційних семінарів «Генеруй бізнес ідею та розпочни свій бізнес». Учасниками заходів стали 110 осіб, у т. ч. 16 учасників АТО.

У рамках реалізації програм із соціальної та професійної адаптації учасників АТО 128 осіб отримали профорієнтаційні послуги та рекомендації щодо професійного навчання за професіями, актуальними на ринку праці.

З метою підвищення трудової та підприємницької активності молоді продовжено реалізацію комплексного профорієнтаційного проекту «Успішна молодь – успішна громада». Проведено 37 заходів для безробітної молоді, 32 - для учнівської молоді загальної середньої освіти, 12 - для працівників закладів освіти, 8 - для учнів професійно-технічної освіти, 4 - для студентів вищої освіти.

За січень-червень 2021 року створено 2506 робочих місць, у т. ч. у юридичних осіб - 486, фізичних осіб-підприємців - 2020 робочих місць.

Інформаційна та адміністративна політика.

Впродовж 2021 року забезпечено розвиток інструментів е-демократії, е-управління та висвітлення діяльності міської ради та її виконавчих органів, економічного, господарського, культурного, соціального життя громади на офіційному сайті міської ради, у ефірі Муніципальної телерадіокомпанії «Місто», газеті «Проскурів» та інших місцевих ЗМІ. Розміщено на офіційному сайті міської ради та передано до місцевих і центральних ЗМІ близько 1,5 тис. інформаційних матеріалів. Діяли сайти виконавчих органів міської ради та комунальних підприємств, їх сторінки у соціальних мережах.

Проведено 17 прес-конференцій, брифінгів, 3 консультації з громадськістю у формі публічного громадського обговорення.

Затверджено Положення про громадський простір у Хмельницькій міській територіальній громаді та участь жителів громади в його плануванні (у рамках провадження проекту Ради Європи «Сприяння участі громадян у демократичному процесі прийняття рішень в Україні» у Хмельницькій міській раді), Концепцію розвитку цифрових компетентностей жителів Хмельницької міської територіальної громади та План дій із впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» на 2021-2022 роки (у рамках міжнародної Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд»).

Надавалось сприяння проведенню за ініціативами громадських об'єднань 6 проєктів та акцій, спрямованих на розвиток громади, зміцнення державності, патріотичне виховання молоді (Хоуда за сімейні цінності, сімейне містечко з нагоди Міжнародного дня сім'ї, I Молитовний сніданок, приурочений Дню Героїв, Хмельницький молитовний сніданок, присвячений 30 річниці Незалежності України, фольклорно-етнографічний фестиваль, Польський пікнік).

Забезпечувались належні умови для проведення громадянами та їх об'єднаннями 56 мирних зібрань.

Відбулось 4 засідання громадської ради при виконавчому комітеті Хмельницької міської ради та 5 засідань правління громадської ради.

З метою активізації комунікації між представниками влади та громади в умовах протиепідемічних обмежень, спрямованих на протидію поширенню коронавірусної інфекції COVID-19, запроваджено проведення щочетверга онлайн прийомів громадян міським головою, секретарем міської ради, заступниками міського голови. Відбулось 25 онлайн прийомів громадян.

Проведено 2 вивчення громадської думки мешканців щодо роботи органів місцевого самоврядування, комунальних підприємств, актуальних питань життєдіяльності громади.

Забезпечено функціонування електронних сервісів (Електронні консультації з громадськістю, Електронні петиції, Відкрите місто, Громадський бюджет), онлайн комунікацій для мешканців (Електронні звернення, Електронні запити на отримання публічної інформації, Запис на секції та гуртки).

Впроваджуються портал «КОНТАКТ ЦЕНТР м. Хмельницький» (<https://1580.khm.gov.ua/>) та чат-бот (СВОЇ <https://toolkit.in.ua/chatbot>), за підтримки Фонду Східна Європа у партнерстві з Міністерством цифрової трансформації України та фінансується Швейцарією у рамках швейцарсько-української програми «Електронне урядування задля підзвітності влади та участі громади» (EGAP).

Функціонує веб портал відкритих даних міської ради MyCity - Єдина інформаційна система міста. Створено нові реєстри (Публічні закупівлі, Інформація про вільні нежитлові приміщення комунальної власності, які вважаються такими, щодо яких прийнято рішення про передачу в оренду на аукціоні, Перелік відомостей про договори безоплатного користування та постійного користування, укладені до введення в дію Закону України «Про оренду державного та комунального майна»).

Через «Кабінет мешканця» у електронному вигляді можна отримати майже 50 послуг (zareєстровано 13,5 тис. користувачів, надано 2,3 тис. електронних послуг, значна частина з яких для бізнесу).

У рамках проекту «Підтримка організацій-лідерів у протидії корупції в Україні «Взаємодія», що реалізується за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), забезпечено функціонування та розвиток геоінформаційної системи міської ради, у т. ч. оприлюднення даних, документів, карт, іншої інформації на геопорталі міської ради (<https://gis.khm.gov.ua/>).

Впроваджується система відеоспостереження міста, до якої підключено майже 250 відеокамер.

У 2021 році місто стало учасником пілотних проєктів, що впроваджуються Міністерством цифрової трансформації України (запроваджено комплексну послугу «Малюшко, реєстрацію місця проживання дитини (віком до 14 років), шеринг копій цифрових документів (із використанням додатку «Дія»)).

Управлінням адміністративних послуг надається 288 видів послуг (за січень-вересень 2021 року надано 46,2 тис. послуг).

Житлово-комунальне господарство та благоустрій.

Створено 20 об'єднань співвласників багатоквартирних будинків. Станом на 01.10.2021 року zareєстровано 430 ОСББ загальною площею 2,0 млн. кв. м.

Кількість об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, од.

За рахунок співфінансування мешканців робіт з ремонту багатоквартирних житлових будинків виконано капітальний та поточний ремонт покрівель у 4 будинках, замінено трубопроводи водопостачання та водовідведення у 5 житлових будинках, замінено віконні та дверні блоки у місцях загального користування у 14 житлових будинках.

У підвальних приміщеннях 3 багатоквартирних житлових будинків замінено трубопроводи теплопостачання, встановлено 8 пандусів. Виконано капітальний ремонт-модернізацію 131 ліфта, експертну оцінку технічного стану 123 ліфтів.

Проведено капітальний ремонт 4 прибудинкових територій та поточний ремонт 73 прибудинкових територій.

Виконано капітальний та поточний ремонт 16 дитячих майданчиків біля житлових будинків.

Завершено роботи з капітального ремонту дитячого майданчика у с. Богданівці, будівництва комплексу із спортивного та дитячого майданчиків у с. Олешин, облаштування дитячого майданчика у парку ім. М. Чекмана. Продовжуються роботи з капітального ремонту атракціону «Колесо огляду» у парку ім. М. Чекмана.

Виконано роботи з облаштування зони відпочинку навколо водойми у мікрорайоні Озерна, зокрема, облаштовано волейбольний майданчик, встановлено воркаут-комплекс та 6 тренажерів.

Завершено роботи з поточного ремонту скульптурних композицій М. Мазура на вул. Свободи, 22 та на розі вул. Свободи та пр. Миру, пішохідних доріжок у парку «Заріччя», парку ім. М. Чекмана.

Продовжуються роботи з будівництва центру поводження з тваринами на вул. Заводській, 165.

Облаштовано майданчики для вигулу тварин у мікрорайонах Озерна та Дубове.

Теплопостачальними підприємствами продовжувались роботи із забезпечення надійного функціонування системи теплоенергетики, зокрема, з підготовки котелень, центральних теплових пунктів та теплових мереж до опалювального сезону. Проведено заміну 5 км теплових мереж, технічне переоснащення котелень на вул. Бандери, 32/1, вул. Трудовій, 11, прс. Миру, 99/101, вул. Молодіжній, 2, вул. Курчатова, 8/1Г, капітальний ремонт когенераційної установки у котельні на вул. С. Бандери, 32/1 тощо.

У водопровідному господарстві виконано заміну 464 п. м зношених мереж водопостачання, замінено 29 одиниць запірно-регулюючої арматури, відремонтовано 30 одиниць пожежних гідрантів та водорозбірних колонок, проведено заміну та накриття 27 колодязів кришками люків. Проведено модернізацію водопровідних споруд та насосних агрегатів ВНС №№1-9, реконструкцію ділянки водопроводу на вул. Північній. Завершено роботи з будівництва ділянки водопроводу через р. Південний Буг на вул. Старокостянтинівське шосе. Здійснюється будівництво вуличних мереж водопостачання у мікрорайоні Лезневе (вул. Кошарського,

вул. Лезнівська-2, вул. Молдавська, вул. Гончарова, вул. Тамбовська, вул. Пасічна). Виконується будівництво зовнішніх мереж водопроводу у с. Шаровечка.

Для стабільного відведення та очищення стічних вод усунуто аварійні ситуації з ліквідацією перелому каналізаційного трубопроводу самопливних колекторів та ліквідовано пошкодження напірних колекторів, відремонтовано та накрито 15 каналізаційних колодязів, проведено ремонт насосних агрегатів та обладнання на очисних спорудах міста. Придбано труби каналізаційні для виконання капітального ремонту каналізаційного колектора на вул. Зарічанській, 38. Виконуються роботи з будівництва вуличних мереж водовідведення на вул. Черняхівського, реконструкції каналізаційної мережі від житлових будинків №№ 4, 6 на вул. Деповській та житлового будинку № 63/2 на вул. Курчатова.

Завершено роботи з капітального ремонту мереж зовнішнього освітлення на вул. Гагаріна (від вул. Кам'янецької до вул. Грушевського).

Енергоефективність та енергозбереження.

Продовжується робота з реалізації МКП «Хмельницькводоканал» проекту «Реконструкція каналізаційних насосних станцій №№ 2, 7, 12 у м. Хмельницькому» за кошти Європейського Союзу. Підписано кредитний договір з НЕФКО на реалізацію проекту у розмірі 820 тис. євро на 10 років під 6% річних та грантовий договір на 160 тис. євро. Завершено роботи з реконструкції каналізаційних насосних станцій.

Продовжується робота з НЕФКО на умовах програми «Енергоефективність в малих та об'єднаних громадах України». Проектом передбачається проведення комплексної термомодернізації 6 освітніх закладів (ДНЗ №№ 8, 23, 45, 47, 48, ССЗОШ №1). Загальна вартість проекту – 3,3 млн. євро (2,3 млн. євро – кредитні кошти, 700 тис. євро – грант). Здійснюється підготовка до підписання грантового та кредитного договорів.

25 травня 2021 року підписано Меморандум про взаєморозуміння між Хмельницькою міською радою та USAID «Проект енергетичної безпеки» щодо підтримки реформ, спрямованих на оптимізацію та розвиток інфраструктури теплопостачання міста та отримання технічної підтримки (розробка схеми теплопостачання; довгострокової стратегії розвитку системи теплопостачання та пріоритетних проектів; техніко-економічного обґрунтування та потенційних джерел їх фінансування).

У рамках Концепції системи енергетичного менеджменту Хмельницької міської територіальної громади здійснюється щоденний моніторинг споживання енергоресурсів 190 установ (384 бюджетних будівлі), проведено тепловізійну зйомку 22 будівель бюджетної сфери, що були термомодернізовані у попередні роки, обстежено 32 об'єкта бюджетної сфери щодо ефективного використання енергоресурсів.

Відповідно до Програми часткового відшкодування відсоткових ставок за залученими кредитами на заходи з підвищення енергоефективності надано відшкодування 5 ОСББ на суму 361,8 тис. грн.

Встановлено 869 ЛЕД світильників у місцях загального користування багатоповерхових житлових будинків, що знаходяться на балансі управляючих муніципальних компаній.

Дорожньо-транспортна інфраструктура.

Мережа громадського транспорту міста налічує 27 тролейбусних та 46 автобусних маршрутів, на яких задіяно 72-76 одиниць електротранспорту, 230 одиниць автотранспорту.

Крім того, населення громади обслуговує 18 автобусів на 14 приміських автобусних маршрутах.

Для покращення сполучення мешканців мікрорайонів розпочали роботу 2 тролейбусних маршрути: №19 «Торговий центр -Ракове», №20 «Озерна – вул. Староміська».

Впроваджено автоматизовану систему оплати проїзду у комунальному електротранспорті (з 01.07.2021 року оплата за проїзд у тролейбусах здійснюється виключно транспортною карткою, банківською карткою або за допомогою QR-коду).

Встановлено 6 нових павільйонів для очікування пасажирів транспорту.

Підписано попередню кредитну угоду з ЄБРР щодо закупівлі тролейбусів, автобусів та модернізації депо ХКП «Електротранс».

З 01.09.2021 року інспекторами з паркування управління транспорту та зв'язку здійснюються заходи з притягнення до адміністративної відповідальності водіїв, які порушують правила стоянки, зупинки та паркування на території міста. Розпочав функціонування майданчик для платного паркування транспортних засобів на вул. Львівське шосе (130 кількість місць для паркування).

Продовжуються роботи з будівництва вулиці Мельникова (від вул. Зарічанської до вул. Трудової). Виконуються роботи з виготовлення проєктно-кошторисної документації на виконання робіт з будівництва дороги на вул. Лісогринівецькій (від вул. С. Бандери до вул. Старокостянтинівське шосе) та дороги від вул. С. Бандери до вул. Західно-Окружної.

Виконано роботи з капітального ремонту 8 об'єктів вулично-дорожньої мережі (на вулицях Ломоносова, Чехова, Саварчука, Підгірній, Волошковій, Глінки, пров. Підлісному, проїзді від вул. Геологів до вул. Геологів, 5/2). Завершується капітальний ремонт на вулицях Верейського, Чайкіної, Заярній, Липневій, провулках залізничному, клубному, Покришкіна. Продовжується капітальний ремонт на вулицях Козацькій, Курбаса, Кудрянки, Федунця, під'їзд до буд. 94/2 на вул. Кам'янецькій тощо.

Завершено роботи з капітального ремонту вул. Кам'янецької – місцеве розширення проїзної частини для улаштування зупинки маршрутних автобусів і тролейбусів «Філармонія» (напрямок руху до вул. Пушкіна), встановлено «розумну» зупинку - 2 павільйони для очікування транспорту з інформаційним табло.

Проводяться роботи з капітального ремонту вул. Старокостянтинівське шосе – місцеве розширення проїжджої частини у районі вул. Зарічанської.

Виконано роботи з поточного ремонту 77 об'єктів вулично-дорожньої мережі (58,8 тис. м²).

Проведено роботи з улаштування велосипедних доріжок і смуг на вул. Старокостянтинівське шосе (між вул. Зарічанською і вул. Прибузькою), на стадії завершення виконання робіт з улаштування велопішохідної доріжки та велосмуг на вул. Трудовій (від вул. Прибузької до вул. Чорновола).

Житлова політика, містобудування, регулювання земельних відносин.

Станом на 01.10.2021 року на квартирному обліку перебуває 11375 громадян на загальних підставах, 4343 громадянина, які мають право на першочергове отримання жилих приміщень, та 945 громадян, які мають право на позачергове отримання житла.

У 2021 році за рахунок житла громади поліпшено житлові умови 46 сім'ям, у т. ч. 3 учасникам бойових дій, одній багатодітній сім'ї переселенців, 42 працівникам комунальних підприємств та установ.

У січні-серпні 2021 року підприємствами громади виконано будівельних робіт на суму 2740,3 млн. грн. У структурі будівельних робіт роботи з будівництва інженерних споруд становили 73%, будівель – 27%.

За січень-червень 2021 року у місті Хмельницькому введено у експлуатацію 108,9 тис. кв. м загальної площі житла, що на 41,2% більше, ніж за відповідний період 2020 року.

Продовжуються роботи з наповнення даними геоінформаційної системи міста.

Затверджено Детальний план території «Заріччя», виконуються роботи з розроблення дизайн-коду вулиці Подільської, внесення змін до Порядку розміщення зовнішньої реклами у місті Хмельницькому з розробленням графічних додатків.

У постійне користування юридичним особам передано 21 земельну ділянку (площею 32,7 га), у оренду юридичним особам та громадянам надано 113 земельних ділянок (площею 20,8 га), у власність громадян передано 634 земельні ділянки (площею 33, 9 га).

Надано у власність земельні ділянки для будівництва та обслуговування житлових будинків, господарських будівель та споруд (присадибна ділянка) 4 учасникам АТО та 1 члену сім'ї загиблого учасника АТО.

Надано 48 дозволів на розроблення проєктів землеустрою щодо відведення земельних ділянок у власність для будівництва і обслуговування житлових будинків, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), ведення особистого селянського господарства.

Соціальний захист населення.

Проводились заходи, спрямовані на підтримку пенсіонерів, осіб з інвалідністю, ветеранів війни та праці, багатодітних сімей, інших соціально вразливих верств населення.

У Єдиному державному автоматизованому реєстрі осіб, які мають право на пільги, зареєстровано 72,5 тис. осіб.

З бюджету громади надано одноразову матеріальну допомогу 18 тис. осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, забезпечено виплату компенсацій 482 особам, які надають соціальні послуги, відшкодовано додаткові пільги з оплати за житлово-комунальні послуги 1330 сім'ям, у складі яких двоє і більше осіб з інвалідністю I групи, особи з інвалідністю I групи по зору, сім'ям загиблих учасників бойових дій у Афганістані, учасникам АТО/ООС та членам їх сімей, членам сімей загиблих під час проведення АТО/ООС, дружини померлих учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС.

Проведено заміну газового обладнання 7 малозабезпеченим особам, встановлено лічильники газу 64 особам, лічильники води - 25 особам, виконано капітальний ремонт житла 2 особам.

Забезпечено путівками на санаторно-курортне лікування 141 особу.

Надано фінансову підтримку 45 громадським організаціям соціальної сфери, у т. ч. 27 громадським організаціям інвалідів та ветеранів.

Міським територіальним центром соціального обслуговування (надання соціальних послуг) надано соціальні послуги 5128 мешканцям громади (особи похилого віку, особи з інвалідністю, особи з частковою або повною втратою рухової активності, пам'яті, особи, які перебувають у складних життєвих обставинах).

Створено відділення соціальної допомоги вдома мешканцям сіл Хмельницької міської територіальної громади (соціальні послуги надані 204 особам). Придбано 18 велосипедів для покращення роботи соціальних робітників на селі.

16 березня 2021 року розпочало роботу відділення денного, цілодобового тимчасового перебування (14 ліжка місць). Послугу цілодобового догляду отримали 40 осіб.

Створено Притулок для осіб постраждалих від домашнього насильства та насильства за ознаками статі, Мобільна бригада екстреного (кризового втручання).

У центрі комплексної реабілітації дітей з інвалідністю «Школа життя» пройшли курс реабілітації 104 дитини з інвалідністю (надано 13,3 тис. послуг). Оновлено електронний реєстр дітей з інвалідністю, які проживають на території громади, та проведено обстеження 354 сімей, у яких виховуються діти з інвалідністю.

У Центрі комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю внаслідок інтелектуальних порушень «Родинний затишок» пройшли курс реабілітації 76 молодих інвалідів. Надано 15,5 тис. соціальних послуг з денного догляду, соціальної адаптації, консультування та інформування.

У міському центрі соціальної підтримки та адаптації соціальні послуги отримала 423 особи. Функціонує відділення нічного перебування (40 ліжка-місць) та відділення підтриманого проживання (соціальний готель).

Підтримка сім'ї, дітей та молоді.

На обліку Служби у справах дітей перебуває 200 дітей: 61 дитина-сирота, 92 дитини, позбавлених батьківського піклування, 42 дитини, які перебувають у складних життєвих обставинах, чії батьки ухиляються від виховання дітей, 5 дітей, які зазнали насильства.

На території громади проживає 130 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які проживають у сім'ях опікунів і піклувальників.

Організовано 42 профілактичні рейди, обстежено умови проживання дітей у 400 сім'ях.

Проведено 18 засідань комісії з питань захисту прав дитини.

Функціонує 1 дитячий будинок сімейного типу і 3 прийомні сім'ї, у яких виховуються 8 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Влаштовано під опіку та піклування 22 дитини, усиновлено 17 дітей, у т. ч. 1 дитина - іноземними громадянами.

На обліку перебуває 1780 багатодітних сімей (у яких виховується 5690 дітей), 115 жінок, які отримали почесне звання України «Мати-героїня».

Забезпечено виплату щомісячної грошової допомоги на кишенькові витрати 111 дітям-сиротам та дітям, які залишились без батьківського піклування.

Продовжується реалізація заходів, спрямованих на популяризацію здорового способу життя, розвиток неформальної освіти, відродження національно-патріотичного виховання, створення умов для творчого розвитку особистості, надання соціальної допомоги дітям та молоді.

Проведено фестивалі для учнівської молоді «Молодь обирає здоров'я», «My Fest», проекти «Школа сучасного лідера», «Молодіжний подкаст на базі МЦ».

У приміщенні КУ «Молодіжний центр» спільно з представниками громадських організацій проводяться щотижневі збори волонтерів, клуб із вивчення мов #YouthSpeakingClub, клуб настільних ігор, вечори тематичного кіно (гурткова робота щомісячно охоплює близько 100 осіб) тощо. Виділено приміщення для створення Пластового центру за адресою: вул. Сковороди, 11.

У 30 гуртках та секціях Центру по роботі з дітьми та підлітками за місцем проживання займається 950 осіб. У 12 гуртках та секціях СКЦ «Плоскирів» займається у середньому 225 осіб, що на 43 особи більше, ніж у відповідному періоді 2020 року.

Плавальний басейн СКЦ «Плоскирів» (вул. Зарічанська, 11 Ж) відвідали майже 13 тис. осіб, у т. ч. 78 осіб з інвалідністю.

У таборах з денним перебуванням на базі ДЮСШ №№ 1, 2, 3 відпочило 142 дитини.

Започатковано премію міського голови «За вагомі досягнення молоді у розбудові Хмельницької міської територіальної громади в різних сферах суспільного життя». Відзначено 12 лауреатів.

Освіта.

Забезпечено функціонування 56 закладів загальної середньої освіти, у т. ч. 52 заклади комунальної власності громади. Станом на 01.09.2021 року до закладів загальної середньої освіти зараховано 38,5 тис. учнів.

У 59 закладах дошкільної освіти перебуває 13,1 тис. дітей. Різними формами дошкільної освіти охоплено 95% дітей дошкільного віку.

Відкрито лицей спортивного профілю на базі санаторної школи-інтернату №2.

Завершено роботи з реконструкції НВО №1 на вул. Старокостянтинівське шосе, 3Б (I черга), реконструкції з добудовою приміщень лицеем №17 під спортивну залу на вул. Героїв Майдану, 5 (I черга).

Продовжуються роботи з будівництва навчально-виховного комплексу на вул. Залізняка, 32 на 480 місць, реконструкції з добудовою їдальні до існуючого приміщення СЗОШ №8 на вул. Я. Гальчевського, 34.

Розпочато підготовчі роботи для виготовлення проектно-кошторисної документації на виконання робіт з будівництва закладу загальної середньої освіти на вул. Січових стрільців, 8А у м. Хмельницькому (проведено інженерно-геодезичні вишукування, конкурс на кращу проектну пропозицію).

Виконано роботи з капітального ремонту у 31 закладі освіти, поточного ремонту – у 32 закладах. ремонту пожежної сигналізації - у 2 закладах.

Продовжуються роботи з утеплення фасаду та сходового майданчика палацу творчості дітей та юнацтва.

На поліпшення матеріально-технічної бази закладів загальної середньої освіти спрямовано 9,1 млн. грн. (250 грн. на 1 учня), закладів дошкільної освіти – 4,8 млн. грн. (350 грн. на 1 дитину).

Придбано профільні кабінети для 15 закладів освіти, смарт-борди - для 9 шкіл, кухонне обладнання - для 23 закладів.

Для забезпечення перших класів Нової української школи придбано лазерні багатофункціональні пристрої, інтерактивні дошки, проектори, комп'ютери, ноутбуки, планшети, парти.

Завершено роботи з реконструкції спортивного майданчика НВК №31, ЗОШ №13, капітального ремонту спортивних майданчиків Пироговецького ліцею, ЗОШ №22, СЗОШ №12, ігрового майданчика СЗОШ №32.

Для забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітей з особливими потребами, шляхом залучення їх до навчання в інклюзивних класах та групах функціонує 32 заклади загальної середньої освіти (297 учнів з особливими освітніми потребами) та 24 заклади дошкільної освіти (234 дитини з особливими освітніми потребами), де запроваджено інклюзивне навчання.

Здійснює роботу молодіжна студія кар'єрного розвитку «Вектор.osz» щодо популяризації робітничих професій, формування кар'єрних, підприємницьких компетентностей майбутніх кваліфікованих робітників.

Охорона здоров'я.

Первинну медичну допомогу на території громади забезпечують 2 центри первинної медико-санітарної допомоги, до структури яких входить 31 сімейна амбулаторія (6 амбулаторій - на території сіл).

Загальна потужність медичних закладів, які надають стаціонарну допомогу, складає 1520 ліжок. Збільшено ліжковий фонд КП «Хмельницька міська лікарня» з 700 до 760 ліжок, КП «Хмельницька інфекційна лікарня» - з 150 до 200 ліжок. У амбулаторно-поліклінічних закладах - 294 ліжка денного стаціонару.

Первинну медичну допомогу надають 154 лікарі загальної практики-сімейної медицини, 53 лікарі-педіатри, 7 лікарів-терапевтів. Лікарями центрів первинної медико-санітарної допомоги укладено з мешканцями 268,2 тис. декларацій, з лікарями приватних клінік - 9,4 тис. декларацій, з лікарями-фізичними особами-підприємцями - 6,7 тис. декларацій.

Забезпечено лікарськими засобами на пільгових умовах під час амбулаторного лікування пацієнтів на суму 5,1 млн. грн. Проведено пільгове протезування зубів для 283 осіб (56 учасників бойових дій та інваліди війни, 90 інвалідів загального захворювання, 137 ветеранів праці та пенсіонерів за віком). Також послуги на пільгових умовах надано 27 учасникам ліквідації аварії на ЧАЕС, 210 учасникам АТО/ООС. Забезпечено аналоговими слуховими апаратами 34 особи з інвалідністю.

Придбано діагностичне та лікувальне обладнання на суму 15,0 млн. грн., а саме: 5 апаратів ШВЛ, 12 моніторів пацієнта, 40 кисневих концентраторів, 12 моніторів пацієнта для КП «Хмельницька міська лікарня», опромінювач для обігріву новонароджених, інкубатор, спеціалізований автомобіль екстреної медичної допомоги (неонатальний) для КП «Хмельницька міська дитяча лікарня», автоматичний біохімічний аналізатор, 3 системи моніторингу, апарат ШВЛ, санітарний автомобіль для КП «Хмельницька інфекційна лікарня», УЗД апарат, 3 монітори пацієнта для КП «Хмельницький міський перинатальний центр», веноскоп (візуалізатор вен), комунікаційну систему для пацієнтів з обмеженими можливостями для КП «Хмельницький міський лікувально-діагностичний центр».

Завершено капітальний ремонт сантехнічних вузлів I поверху корпусу №1, приміщення II поверху та центрального входу відділення амбулаторного гемодіалізу корпусу №4, клініко-діагностичної лабораторії КП «Хмельницька міської лікарня».

Виконано капітальний ремонт (із заміною дверей) тераси корпусу №3 КП «Хмельницька інфекційна лікарня».

Проведено капітальний ремонт сантехнічних вузлів поліклінік №№ 1, 2, 4, «КП Хмельницький міський лікувально-діагностичний центр». Проводяться роботи з капітального ремонту приміщення інфекційного відділення поліклініки №4 для облаштування баклабораторії.

Продовжуються роботи з реконструкції відділення невідкладної допомоги та реанімації, капітального ремонту (заміни) 2 ліфтів у головному корпусі КП «Хмельницька міська дитяча лікарня».

Виконуються роботи з ремонту вхідного ганку з облаштуванням підйомника для маломобільних груп населення КП «Медичний стоматологічний центр».

З бюджету громади виплачено муніципальну надбавку медичним працівникам, які безпосередньо задіяні у наданні медичної допомоги хворим на коронавірусну хворобу COVID-19 (3,7 млн. грн.).

У 2021 році зріс показник захворюваності на пневмонії: захворіло 5786 дорослих та 161 дитина (у відповідному періоді 2020 року – 1419 дорослих, 456 дітей). Із загальної кількості пневмоній 4532 випадки у дорослих осіб з підтвердженим діагнозом COVID-19 та 30 у дітей. Показник захворюваності складає 265,3 на 10 тис. дорослого населення (96,5 – у відповідному періоді 2020 року).

Громада активно долучилась до вакцинації від COVID-19. Станом на 01.10.2021 року щеплено 61,3 тис. осіб, з них 49,1 тис. осіб щеплено повним циклом (2 дози).

Культура, туризм.

Проведено 181 загальноміський культурно-мистецький захід, частина яких відбулася у онлайн форматі. Зокрема, проведено 18 іміджевих заходів: етнофестиваль «Дар», виставка-конкурс фотографій «Різдвяний Хмельницький», Марш Героїв до Дня Небесної Сотні, перформанс на Проскурівській з нагоди 207-ї річниці від дня народження Т. Шевченка, XXIII міжнародний фестиваль «Відлуння» онлайн, міський конкурс дитячих художніх робіт «Портрет моєї матері», День Героїв, рок-фестиваль «Rock&Vuh», джазовий фестиваль «Джаз Фест Поділля», показ футбольних матчів збірної України на «Євро 2020» тощо. Вперше відбулись фестиваль оригінальних мистецтв та вогняних шоу-програм «zLightsFest», I відкритий фестиваль традиційного українського народного танцю «Проскурівські клейноди», Польський пікнік, стріт-арт проєкт «Вони любили наше місто. А ти?!».

В умовах адаптивного карантину активно був задіяний міський культурний простір просто неба: пішохідна Проскурівська, Мистецький дворик, парки і сквери, майданчики у мікрорайонах міста (проводились концертні програми учнівських творчих колективів мистецьких шкіл, муніципального академічного камерного хору, кінопокази, художній пленер, цикл заходів «Бібліотечне літо» тощо).

Підтримано 66 громадських ініціатив щодо культурних подій та заходів.

Моно-театром «Кут» проведено 40 вистав, у т. ч. 25 вистав проєкту «Молода еліта міста», 1 виставу у рамках проєкту «Ветеран», 8 вистав онлайн у рамках фестивалю «Відлуння».

У музеях організовано 36 виставок (залучено 9,5 тис. відвідувачів), проведено 81 екскурсію. У фонди музеїв надійшло 511 предметів.

У Музеї історії міста проведено круглий стіл «Символіка міста Хмельницького - центру міста і громади: історія та перспективи розвитку», розроблено екскурсію «Проскурів в роки Української революції 1917-1921 р. р.», запроваджено цикл відеорозповідей «Пісенна спадщина Поділля». У Музеї-студії фотомистецтва проведено онлайн фотовиставку «Весняний Хмельницький, 2021», флешмоб «MuseumSelfieDay-2021».

Проведено заходи щодо трансформації закладів культури сільських населених пунктів (створено 5 центрів культури і дозвілля у старостинських округах). До централізованої бібліотечної системи приєднано 12 філій та 3 пункти.

Створено комунальне підприємство «Хмельницький туристично-інформаційний центр», розроблено Програму розвитку інформаційної інфраструктури туристичних послуг. Відкрито офіс Туристично-інформаційного центру (ТІЦ) біля кінотеатру ім. Т. Шевченка, встановлено 10 сенсорних інформаційних кіосків, створено та наповнюється актуальною інформацією інтернет-сайт <https://khmel.travel/>.

У Центральній публічній бібліотеці створено мобільний консультативний центр «Цифрова освіта». Хаби цифрової освіти діють у 15 бібліотеках-філіях централізованої бібліотечної системи (13 міських та у бібліотеках-філіях сіл Пирогівці і Масівці). Фонди бібліотек поповнилися на 6,6 тис. примірників нових книг. Вперше придбано 13 примірників дитячих книг з шрифтом Брайля. Придбано 217 примірників книг місцевих авторів.

Продовжуються роботи з капітального ремонту прилеглої території школи мистецтв «Райдуга» («Мистецький сад»), реконструкції будівлі краєзнавчого музею під музейний комплекс історії та культури на вул. Свободи, 22.

Фізична культура і спорт.

Реалізовувались заходи, спрямовані на розвиток фізичної культури і спорту. Проведено 110 міських спортивно-масових заходів, 190 навчально-тренувальних зборів, профінансовано участь спортсменів у 25 обласних, 90 всеукраїнських змаганнях.

Проведено чемпіонати міста з футболу серед юнаків (48 команд) та дорослих (96 команд), чемпіонат та Кубок міста з міні-футболу (51 команда).

Проведено міські Спартакіади серед учнів загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладів, студентів вищих навчальних закладів, чемпіонати міста та міські турніри з легкої атлетики, регбі, кульової стрільби, художньої гімнастики, волейболу, гандболу, тенісу, шахів тощо).

Проведено змагання «Нова пошта напівмарафон», «Khmelnyskyi Love Island Swim» (понад 200 учасників з України). У рамках молодіжно-спортивного фестивалю «My fest» відбулися змагання найсильніших атлетів України на чолі з В. Вірастюком.

Проведено змагання з дуатлону (плавання, біг), триатлону (плавання, велосипед, біг), де приймали участь спортсмени олімпійської збірної команди України.

Проведено День здоров'я, у рамках якого відбулись спортивні змагання з різних видів спорту.

Здійснено виплату персональних стипендій міської ради 20 кращим спортсменам та премій кращим 20 тренерам.

Продовжуються роботи з будівництва Палацу спорту.

Охорона навколишнього природного середовища.

Забезпечувалось виконання природоохоронних заходів, передбачених Програмою охорони довкілля Хмельницької міської територіальної громади на 2021-2025 роки. Зокрема, організовано проведення заходів з прибирання зелених зон під час місячника санітарної очистки та благоустрою.

18 вересня 2021 року спільно з представниками Хмельницького національного університету, Хмельницького регіонального офісу водних ресурсів, громадськими активістами від Всеукраїнського молодіжного руху «Let's do it Ukraine» проведено акцію «Всесвітній день прибирання».

За результатами моніторингу стану атмосферного повітря загальний рівень забруднення по місту за останні 5 років коливається від 4,2 до 4,6 (індекс забруднення атмосферного повітря (ІЗА)) і характеризується як середній.

З метою збереження та поліпшення стану навколишнього середовища, раціональне використання природних ресурсів проводились заходи з біологічної меліорації водойм (вселення хлорели у Хмельницьке водосховище); обстеження прибережних смуг річок Південний Буг, Плоска, Кудрянка, водних об'єктів та гідротехнічних споруд на території громади; встановлення (поновлення) знаків-аншлагів, межових знаків на території об'єктів природно-заповідного фонду; проведення науково-технічних конференцій і семінарів, організація виставок, фестивалів та інших заходів щодо пропаганди охорони навколишнього природного середовища, видання поліграфічної продукції з екологічної тематики тощо; заходи щодо запобігання інтродукції та поширення чужорідних видів рослин, які загрожують природним екосистемам - викошування борщівника Сосновського.

З метою утримання у належному стані заплавл та русел річок, водойм, їх захисту від забруднення та засмічення проводяться роботи з обкошення та прибирання від стихійних сміттєзвалищ прибережних смуг річок Плоска, Кудрянка, Південний Буг.

Продовжувались роботи з капітального ремонту-розчистки русла річки Південний Буг від намулу, відкладів, завалів у межах міста (від вул. Трудової до вул. С. Бандери).

На території парків, скверів, уздовж алей, у межах смуг вулиць і доріг висаджено понад 365 дерев та кущів, упорядковано газони та квітники.

Виконується землевпорядна документація на 7 земельних ділянок під їх відведення під парки, сквери, зелені зони.

За результатами здійснення контролю за дотриманням вимог природоохоронного законодавства та Правил благоустрою території міста Хмельницького складено 306 протоколів про адміністративні правопорушення (за аналогічний період 2020 року – 204 протоколи).

Продовжується робота над реалізацією проєкту «Розумне довкілля. Хмельницький».

Розпочато роботу над Планом дій «Зелене місто» у рамках Програми ЄБРР «Зелені міста».

Розроблено техніко-економічне обґрунтування з поділом на черги проєкту «Реконструкція полігону твердих побутових відходів з метою запобігання виникнення надзвичайної екологічної ситуації за адресою: Хмельницький, пр. Миру, 7», отримано позитивний експертний висновок.

Завершується робота над розробкою проєкту «Нове будівництво самопливного каналізаційного колектора Хмельницького полігону ТПВ за адресою: м. Хмельницький, пр. Миру, 7».

Придбано бульдозер для виконання робіт на полігоні твердих побутових відходів.

29 вересня 2021 року відкрито навчальний центр поводження з відходами «Гуфі-центр» - простір, де у інтерактивній формі школярі, студенти, дорослі знайомляться з впливом відходів на довкілля, особливостями поводження з відходами та специфікою роботи сміттєпереробного комплексу.

Придбано 25 комплектів контейнерів для роздільного збирання відходів та 25 боксів для батарейок для продовження практики сортування сміття у закладах освіти.

З метою зменшення негативного впливу небезпечних відходів, для збору та подальшої утилізації небезпечних відходів продовжує працювати екобус, за допомогою якого зібрано та передано на утилізацію батарейки (2 т), лампи люмінесцентні та енергозберігаючі (7,9 тис. шт.), термометри (873 шт.). Працює Центр управління відходами (м. Хмельницький, пр. Миру, 7). Проводиться робота з ліквідації стихійних сміттєзвалищ на території громади.

Завершено роботи з встановлення підземних контейнерів на вул. Соборній, 26, вул. Володимирській, 78.

Постійно проводиться інформаційно-роз'яснювальна робота у засобах масової інформації про екологічний стан громади, дотримання Правил благоустрою, сортування сміття, заборону спалювання залишків сухої рослинності та відходів, шкоду та небезпеку при спалюванні штучних квітів тощо.

Техногенна безпека, забезпечення правопорядку, охорона праці.

Підготовка цивільного захисту громади здійснювалась з урахуванням реальної оцінки техногенного, природного та екологічного стану, вірогідності виникнення можливих надзвичайних ситуацій.

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.03.2020 року №338-р Хмельницька міська ланка територіальної підсистеми ЄДС цивільного захисту працює у режимі надзвичайної ситуації.

Ведеться облік захисних споруд цивільного захисту, найпростіших укриттів та споруд подвійного призначення. Обстежено 12 захисних споруд цивільного захисту комунальної власності, 22 – приватної, 12 – державної.

Проведено спільні об'єктові тренування оперативних служб щодо реагування на надзвичайні ситуації техногенного характеру на потенційно небезпечних об'єктах області та об'єктах з масовим перебуванням людей.

Проводились перевірки системи оповіщення з включенням електросирен.

Прошли навчання у сфері цивільного захисту 96 осіб.

З метою набуття навичок з виконання спеціальних робіт та заходів за умов надзвичайних ситуацій, перевірки в цілому до готовності проведено спеціальні тренування (навчання) на МКП «Хмельницькводоканал», МКП «Теплокомуненерго», КП «Південно-Західні тепломережі», КП «Хмельницька міська лікарня», ПрАТ «Хмельпиво».

Здійснено підготовку та проведення практичних заходів щодо безаварійного пропуску на водних об'єктах льодоходу та весняного паводку з відпрацюванням планів взаємодії з службами цивільного захисту.

Поведено щорічний конкурс дитячого малюнку «Охорона праці очима дітей».

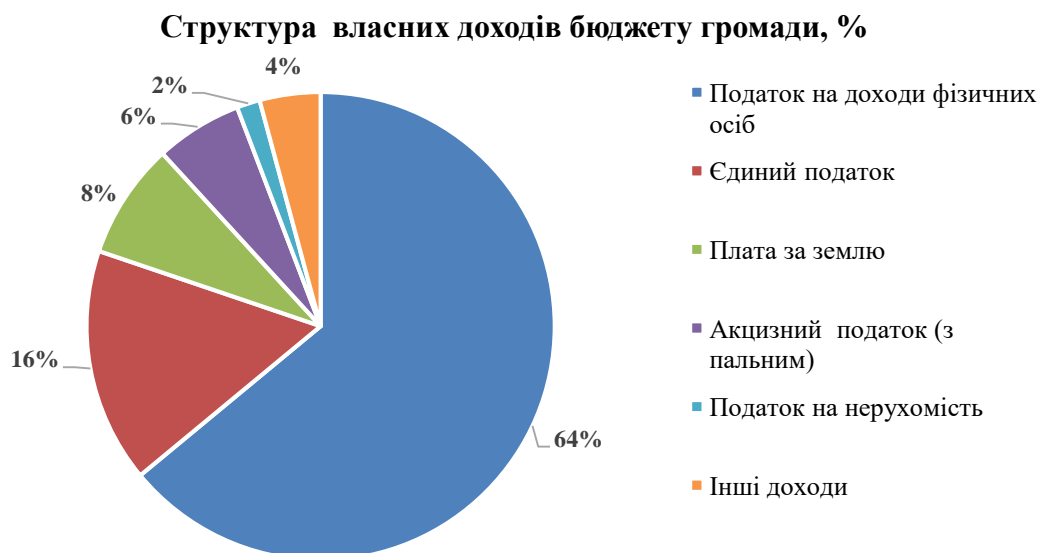
Вживались заходи щодо сприяння створенню безпечних та нешкідливих умов праці на підприємствах міста, профілактики та запобігання нещасним випадкам на виробництві, зокрема проведено 36 планових перевірок стану охорони праці на підприємствах, у закладах комунальної форми власності, 59 обстежень щодо безпечної експлуатації дитячих атракціонів, 14 перевірок щодо організації безпечного перебування дітей у освітніх закладах, вивчення стану роботи з питань безпеки життєдіяльності та попередження дитячого травматизму.

Бюджетно-фінансова політика.

За 9 місяців 2021 року зведений обсяг доходів бюджету громади склав 2425,8 млн. грн., що на 511,4 млн. грн. більше, ніж у відповідному періоді минулого року.

До загального та спеціального фондів бюджету громади надійшло власних доходів у сумі 1752,1 млн. грн., що становить 105,6% до запланованих обсягів. У порівнянні з відповідним періодом 2020 року надходження збільшились на 330,3 млн. грн. або на 23,2%.

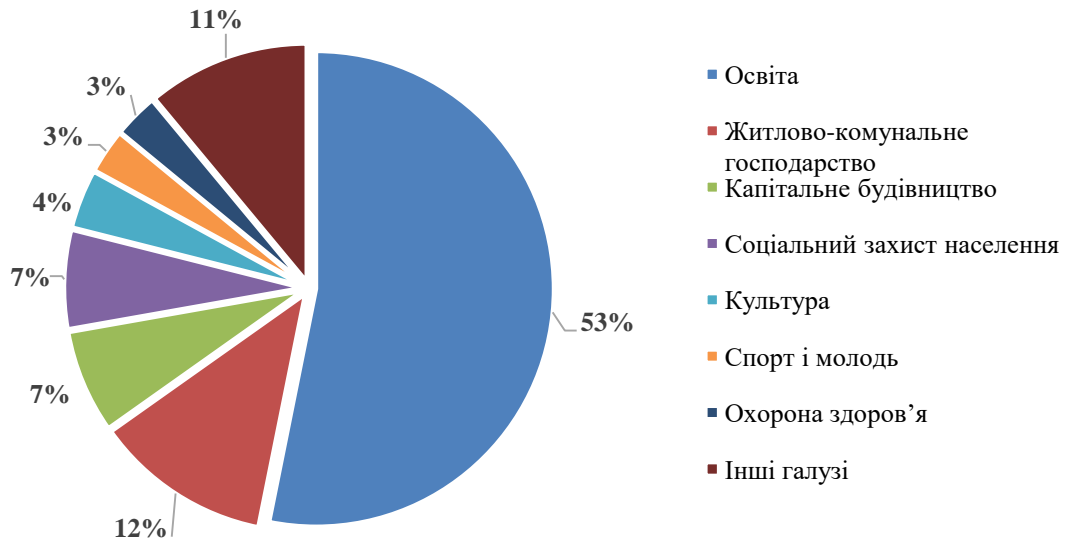
У структурі доходів загального фонду бюджету громади (без урахування трансфертів) найбільша питома вага належить податку на доходи фізичних осіб – 64% (1119,7 млн. грн.), єдиному податку – 16% (284,5 млн. грн.), платі за землю – 8,0% (138,9 млн. грн.), акцизному податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизними товарами (разом з паливом) – 6,0% (105,2 млн. грн.), податку на нерухомість - 1,6% (14,6 млн. грн.).

Отримано субвенції з державного та обласного бюджетів у сумі 572,2 млн. грн., у т. ч. освітня субвенція – 458,5 млн. грн., субвенція на будівництво Палацу спорту на вул. Прибузькій, 5/1А – 53,8 млн. грн., субвенція на будівництво школи на вул. Залізняка, 32 – 16,0 млн. гривень. Отримано дотацію з обласного бюджету на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я у сумі 9,1 млн. грн.

Власні надходження бюджетних установ склали 92,4 млн. грн., що на 33,4 млн. грн. більше, ніж за 9 місяців 2020 року. З бюджету громади до державного бюджету перераховано реверсну дотацію на зміцнення бюджетної забезпеченості інших територіальних громад у сумі 55,0 млн. гривень.

Структура видатків бюджету громади, %

Видатки бюджету громади склали 2378,1 млн. гривень. Найбільший обсяг видатків спрямовано на фінансування галузей освіти – 1268,2 млн. грн. (53,3%), житлово-комунального господарства – 284,3 млн. грн. (12,0%), капітального будівництва – 165,0 млн. грн. (6,9%), соціального захисту населення – 160,4 млн. грн. (6,7%), культури – 98,5 млн. грн. (4,1%), спорту і молоді – 76,2 млн. грн. (3,2%), охорони здоров'я – 73,5 млн. грн. (3,1%).

Обсяг видатків бюджету розвитку громади склав 228,3 млн. грн., що майже на рівні показника за відповідний період минулого року.

Управління майном територіальної громади.

Для забезпечення прозорості передачі у оренду нерухомого майна комунальної власності на офіційному сайті міської ради (порталі відкритих даних MyCity, розділ «Влада» - «Відкриті дані») оприлюднено перелік об'єктів комунальної власності (будівель, приміщень), які передані у оренду та користування, перелік відомостей про договори безоплатного та постійного користування, перелік вільних приміщень, які можуть бути передані в оренду.

Надання у оренду комунального майна та продовження строку дії договорів оренди здійснюється через електронні аукціони, що проводяться у режимі реального часу із використанням електронної торгової системи «Прозорро.Продажі». Створено два типи переліків, які включають інформацію про майно, яке надається через аукціони (комерційно-привабливе майно), та майно, яке може надаватись у оренду без аукціону.

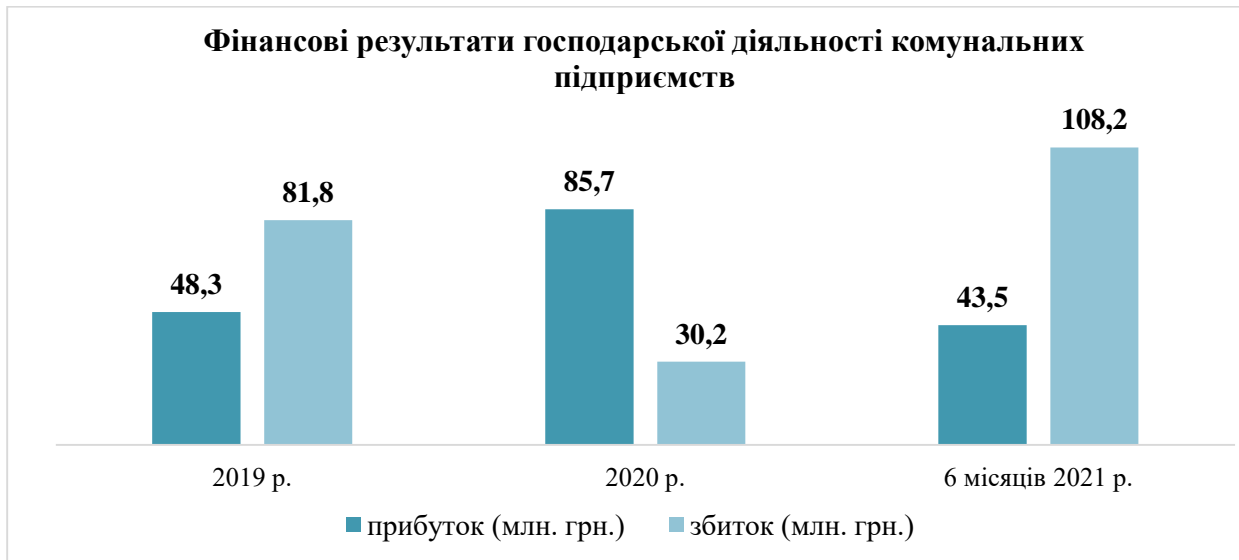
Всього у орендному користуванні знаходиться 784 об'єкта нерухомого майна комунальної власності (площею 86 тис. кв. м), що на 26 од. менше, ніж за відповідний період 2020 року, що пов'язано із встановленням загальнодержавного карантину та протиепідемічних обмежувальних заходів.

Станом на 01.10.2021 року проведено 378 аукціонів з оренди нежитлових приміщень на суму 1,7 млн. грн. За результатами проведених аукціонів передано у оренду 82 приміщення, продовжено строк дії договорів оренди 114 орендарям. Отримано орендної плати у сумі 17,9 млн. грн., що на 2,9 млн. грн. більше, ніж за аналогічний період 2020 року.

Аукціони з продажу об'єктів нерухомого майна комунальної власності громади проводились із використанням електронної торгової системи «Прозорро.Продажі». Станом на 01.10.2021 року було виставлено 7 об'єктів зі стартовою ціною 5,4 млн. грн. (сума, заявлена переможцями, становила 9,4 млн. грн.).

Продовжується реєстрація права власності на нерухоме майно, яке перебуває у власності громади (зареєстровано право власності на 100 об'єктів нерухомості).

Виконано роботи з поліпшення стану об'єктів комунальної власності на суму 725,5 тис. грн.

За підсумками I півріччя 2021 року загальний фінансовий результат комунальних підприємств громади збитковий і становить 64,7 млн. грн. (I півріччя 2020 року - прибуток у сумі 78,4 млн. грн.).

Кількість прибуткових підприємств - 25 (64,1% від загальної кількості підприємств), сума прибутків - 43,5 млн. грн. Від виконання додаткових робіт, надання послуг комунальні підприємства отримали доходи у сумі 39,5 млн. грн., що 18,3% більше, ніж у відповідному періоді 2020 року.

Кількість збиткових підприємств - 14 (35,9% від загальної кількості підприємств), сума збитків - 108,2 млн. грн.

2.ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ.

2.1. Промисловість та підприємництво.

Проблемні питання.

Недостатність кваліфікованих робітничих кадрів, управлінського персоналу суб'єктів малого та середнього підприємництва, спроможного розвивати бізнес у складних економічних умовах.

Низький рівень кооперування підприємств різних галузей промисловості.

Відсутність ефективної для бізнесу системи фінансової підтримки інвестиційних проєктів.

Незначна державна підтримка, що регулює інвестування капіталу на території України, у деяких випадках відсутність фінансування програм та заходів з провадження інвестиційної діяльності.

Відсутність достатньої інформації про стан регіональних і міжнародних ринків.

Мета: забезпечення конструктивного діалогу з підприємницьким середовищем, створення умов для підвищення конкурентоспроможності промисловості та підприємництва.

Пріоритетні завдання.

Забезпечення нових можливостей для розвитку промисловості, зміцнення співпраці між підприємствами, інвесторами та іншими зацікавленими сторонами.

Забезпечення доступу суб'єктів підприємництва до фінансових ресурсів.

Сприяння у підвищенні кваліфікації персоналу суб'єктів господарської діяльності.

Сприяння у пошуку нових ринків збуту, популяризація місцевого виробника.

Розвиток молодіжного підприємництва.

Зміст заходу	Виконавець	Джерела фінансування	Індикатори виконання
Створення індустріального парку «Хмельницький», у т. ч. будівництво зовнішніх мереж газо-, водопостачання, каналізації, під'їзної дороги	Управління економіки, керуюча компанія, управління капітального будівництва, управління комунальної інфраструктури	Бюджет громади, обласний бюджет, інші кошти	Об'єкти інфраструктури – 4 од.
Надання фінансової підтримки суб'єктам підприємництва шляхом часткового відшкодування з бюджету громади відсоткових ставок за кредитами, залученими суб'єктами підприємництва для реалізації інвестиційних проєктів	Управління економіки	Бюджет громади	Кількість суб'єктів підприємництва, що отримали фінансову підтримку – 10 од. Кількість створених робочих місць – 100 од.
Проведення засідань Ради бізнесу при Хмельницькому міському голові, зустрічей, круглих столів за участю представників бізнесу	Управління економіки	Бюджет громади	Кількість заходів – 5 од.
Проведення часткового відшкодування участі місцевих товаровиробників у ярмарково-виставкових заходах	Управління економіки	Бюджет громади	Кількість місцевих товаровиробників, що отримали відшкодування – 20 од.
Реалізація проєкту «Школа молодого підприємця»	Управління економіки	Бюджет громади	Кількість осіб, що пройшли навчання – 50
Впровадження маркетингової стратегії проєкту «Купуй Хмельницьке!»	Управління економіки	Бюджет громади	Кількість залучених місцевих товаровиробників – не менше 50
Підтримка інформаційно-консультаційного ресурсу для бізнесу	Управління економіки	Бюджет громади	Кількість відвідувачів ресурсу – 1000
Забезпечення функціонування центру підтримки інновацій та підприємництва iHUB	Управління економіки	Бюджет громади, інші кошти	Кількість осіб, що скористалися послугами iHUB – не менше 500
Сприяння розвитку IT-сектору	Управління економіки	Бюджет громади, інші кошти	Кількість заходів – 5 од.
Підтримка кластерних ініціатив та інших об'єднань	Управління економіки, ГО «Агенція сталого	Бюджет громади, державний бюджет, інші кошти	Кількість заходів – 4 од.

	розвитку «АСТАР»		
Сприяння у проведенні fashion-фестивалів, показів	Управління економіки	Бюджет громади, інші кошти	Кількість fashion-фестивалів, показів – 1 од.
Проведення конкурсного відбору підприємницьких бізнес ініціатив (ідей), стартапів	Управління економіки	Бюджет громади	Кількість заявок, поданих на участь у конкурсі – 10 од. Кількість реалізованих ініціатив – 3
Проведення міжнародного бізнес-форуму	Управління економіки, організаційний комітет	Бюджет громади	Кількість учасників форуму – 300 осіб
Навчання вчителів та учнів щодо створення стартапів та написання бізнес-планів, проведення конкурсу учнівських стартапів	КУ «Агенція розвитку Хмельницького», Департамент освіти та науки	Бюджет громади, грантові кошти	Кількість проведених тренінгів – 2 од. Кількість учнів, що взяли участь у конкурсі – 200 осіб
Забезпечення відповідності підготовки робітничих кадрів та спеціалістів потребам ринку праці громади	Департамент освіти та науки	Бюджет громади	Обсяг регіонального замовлення – 865 осіб
Активізація впровадження дуальної освіти у закладах професійної (професійно-технічної) освіти	Департамент освіти та науки		Кількість професій – 10 од.

Очікувані результати.

Збільшення надходжень коштів до бюджету громади від діяльності суб'єктів підприємництва на 5%.

Збільшення кількості діючих суб'єктів підприємництва на 5%.

Збільшення обсягів реалізації продукції на 10%.

2.2. Агропромисловий комплекс.

Проблемні питання.

Відсутність мотивації сільських жителів до розвитку галузі скотарства молочного напрямку.

Відсутність спеціалізованої державної підтримки галузі тваринництва фізичним особам, діяльності виробників органічної сільськогосподарської продукції.

Низький рівень задоволення споживчих потреб населення органічною продукцією місцевого виробництва.

Мета: створення передумов для ефективного розвитку сільськогосподарського виробництва, підвищення продуктивності агропромислового сектору.

Пріоритетні завдання.

Забезпечення зростання обсягів виробництва молока домогосподарствами.

Сприяння розвитку ринку екологічних та органічних продуктів, збільшення ефективності виробництва та переробки органічної продукції.

Сприяння модернізації матеріально-технічної бази сільськогосподарських товаровиробників.

Зміст заходу	Виконавець	Джерела фінансування	Індикатори виконання
Надання фінансової підтримки фізичним особам, які забезпечили приріст поголів'я корів власного відтворення	Управління економіки	Бюджет громади	Кількість фізичних осіб, що скористались підтримкою – 6 осіб
Проведення навчань та інформаційно-роз'яснювальної роботи щодо створення сімейних фермерських господарств та сільськогосподарських кооперативів	Управління економіки	Бюджет громади, інші кошти	Кількість проведених заходів – 2 од.
Часткове відшкодування вартості сертифікації органічного виробництва	Управління економіки	Бюджет громади	Кількість товаровиробників, що отримали відшкодування – 3 од. Кількість сертифікатів – 9 од.
Сприяння будівництву нових та модернізації існуючих сільськогосподарських об'єктів (господарських, виробничих та допоміжних споруд)	Управління економіки, сільськогосподарські товаровиробники	Державний бюджет, інші кошти	Кількість модернізованих сільськогосподарських об'єктів – 3 од.
Сприяння у оновленні сільськогосподарської техніки, агрегатів та обладнання	Управління економіки, сільськогосподарські товаровиробники	Державний бюджет, інші кошти	Кількість придбаної сільськогосподарської техніки, агрегатів, обладнання – 3 од.
Сприяння у отриманні державної фінансової підтримки сільгосптоваровиробникам	Управління економіки, сільськогосподарські товаровиробники	Державний бюджет	Кількість фізичних осіб, що скористались підтримкою – не менше 35 осіб

Очікувані результати.

Утворення кластерів та кооперативних об'єднань, од.

Збільшення кількості новостворених робочих місць, %.

Збільшення обсягів реалізації сільськогосподарської продукції на 4%.

Збільшення кількості діючих суб'єктів підприємства у галузі органічного виробництва, од.

2.3. Зовнішньоекономічна та інвестиційна діяльність.

Проблемні питання.

Законодавче обмеження можливостей надавати додаткові пільги для іноземних інвесторів.

Неврегульованість земельних правовідносин, що звужує ефективне використання інвестиційних ресурсів.

Мета: розвиток міжнародного співробітництва та удосконалення інвестиційної політики громади в умовах пандемії.

Пріоритетні завдання.

Промоція громади та популяризація її інвестиційного потенціалу.

Реалізація міжнародних програм та проєктів для розвитку громади.

Зміцнення побратимських відносин, розширення міжнародних зв'язків громади з муніципалітетами за кордоном.

Зміст заходу	Виконавець	Джерела фінансування	Індикатори виконання
Підтримка у актуальному стані інформаційно-промоційних матеріалів щодо зовнішньоекономічного та інвестиційного потенціалу громади	Управління економіки, КУ «Агенція розвитку Хмельницького»	Бюджет громади	Інформаційно-промоційні матеріали – 4 од. Електронна презентація – 1 од.
Інформаційне забезпечення щодо інвестиційних можливостей громади, застосування механізму прямого маркетингу	КУ «Агенція розвитку Хмельницького»	Бюджет громади	Кількість надісланих повідомлень – 500 од.
Промоційна підтримка розвитку бренду, проведення рекламних кампаній, у т. ч. з використанням каналу комунікації «Хмельмен»	КУ «Агенція розвитку Хмельницького»	Бюджет громади, грантові кошти	Кількість промокампаній – 8 од.
Налагодження співпраці з представниками міжнародних установ, фінансових інституцій	Управління економіки	Бюджет громади, інші кошти	Кількість заходів – до 15 од.
Налагодження співпраці з іноземними містами та встановлення партнерських і побратимських зв'язків	Управління економіки	Бюджет громади	Кількість заходів – 10 од.
Участь представників бізнесу та влади у бізнес-зустрічах, інвестиційних форумах, конференціях тощо	Управління економіки	Бюджет громади	Кількість заходів – 10 од.
Сприяння у налагодженні співпраці бізнес спільноти з Офісом розвитку підприємництва та експорту	Управління економіки		Кількість суб'єктів господарювання – 10 од.
Сприяння суб'єктам господарювання у отриманні фінансово-кредитних,	КУ «Агенція розвитку Хмельницького»		Кількість розроблених проєктів – 8 од.

грантових ресурсів, залученні коштів міжнародної технічної допомоги			
Здійснення заходів з налагодження ефективної системи супроводу інвестора	КУ «Агенція розвитку Хмельницького»		Кількість потенційних інвесторів – 5 од.

Очікувані результати.

Залучення грантових, кредитних, інвестиційних коштів у розвиток громади.
Збільшення обсягів експорту товарів місцевого товаровиробника на 9,0%.

2.4. Споживчий ринок та сфера послуг.

Проблемні питання.

Необхідність модернізації та розвитку інфраструктури ринків.

Незадовільний естетичний вигляд тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності.

Мета: створення сприятливого середовища для розвитку споживчого ринку, покращення якості та забезпечення територіальної доступності торговельного та побутового обслуговування мешканців громади.

Пріоритетні завдання.

Сприяння розвитку інфраструктури ринків, створенню умов для здійснення торговельної діяльності, підвищення якості обслуговування споживачів.

Упорядкування та розвиток мережі торгівлі та сфери послуг.

Популяризація та підтримка місцевих товаровиробників, майстрів, сприяння їх виходу на споживчий ринок.

Зміст заходу	Виконавець	Джерела фінансування	Індикатори виконання
Сприяння розширенню мережі об'єктів торгівлі та сфери послуг, у т. ч. місцевих виробників	Управління торгівлі		Відкриття нових об'єктів – 50 од. Збільшення кількості об'єктів фірмової торгівлі – на 5 од.
Проведення тематичних ярмарків, конкурсів, фестивалів	Управління торгівлі		Кількість ярмарків – 4 од. Кількість фестивалів – 5 од. Кількість конкурсів – 1 од.
Сприяння модернізації інфраструктури ринків	Управління торгівлі, ГО «Асоціація Хмельницьких ринків»	Інші кошти	Кількість ринків – 4 од.
Впорядкування розміщення стаціонарних тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності, приведення їх до єдиного архітипу, демонтаж	Управління торгівлі, управління архітектури та містобудування	Інші кошти	Кількість тимчасових споруд, які змінили архітип – 50 од.

самовільно розміщених тимчасових споруд			
Проведення конкурсів на право розміщення пересувних тимчасових споруд через систему «Прозорро»	Управління торгівлі		Кількість об'єктів торгівлі – 4 од.
Забезпечення дотримання Порядку розміщення відкритих майданчиків для харчування біля закладів ресторанного господарства	Управління торгівлі		Кількість укладених договорів про встановлення особистого строкового сервітуту – 100 од. Збільшення надходжень до бюджету громади - на 50 тис. грн.

Очікувані результати.

Розвиток мережі закладів торгівлі, ресторанного господарства, сфери послуг.
Збільшення обсягів роздрібного товарообороту на 10%.

2.5. Грошові доходи населення та ринок праці.

Проблемні питання.

Дисбаланс попиту та пропозицій робочої сили.

Наявність «тіньової» зайнятості та «тіньової» заробітної плати.

Працевлаштування осіб, які не здатні на рівні конкурувати на ринку праці, у т. ч. учасників бойових дій–учасників АТО/ООС.

Низький рівень заробітної плати, наявність заборгованості із виплати заробітної плати.

Мета: сприяння зайнятості населення, збільшенню рівня заробітної плати, легалізація «тіньової» зайнятості населення та «тіньової» заробітної плати.

Пріоритетні завдання.

Сприяння працевлаштуванню безробітним, підвищенню престижу робітничих професій.

Створення умов для підвищення рівня доходів населення, «детінізації» заробітної плати, легалізації трудових відносин, недопущення виникнення заборгованості з виплати заробітної плати

Зміст заходу	Виконавець	Джерела фінансування	Індикатори виконання
Сприяння працевлаштуванню незайнятого населення на вільні та новостворені робочі місця, у т. ч. осіб, які не здатні на рівні конкурувати на ринку праці, внутрішньопереміщених осіб, учасників АТО/ООС	Міський центр зайнятості	Інші кошти	Кількість працевлаштованих незайнятих громадян – 3 тис. осіб
Розширення видів та напрямків професійного навчання безробітних під конкретні замовлення роботодавців	Міський центр зайнятості	Інші кошти	Чисельність осіб, охоплених професійним навчанням під конкретні замовлення

			роботодавців – 250 осіб
Проведення профорієнтаційних заходів, спрямованих на підвищення престижу робітничих професій та мотивацію молоді до свідомого вибору професій, актуальних на ринку праці	Міський центр зайнятості, Департамент освіти та науки	Інші кошти	Кількість заходів – 100 од.
Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед суб'єктів господарювання за місцем здійснення діяльності щодо легалізації «тіньової» зайнятості населення та «тіньової» заробітної плати, додержання законодавства про працю	Управління праці та соціального захисту населення		Кількість охоплених суб'єктів господарювання – 5000 од.
Здійснення контролю за забезпеченням збільшення рівня заробітної плати, своєчасності та повноти погашення заборгованості із виплати заробітної плати, легалізації «тіньової» зайнятості населення та «тіньової» заробітної плати	Управління праці та соціального захисту населення		Кількість засідань та нарад – 12 од.
Розміщення соціальної реклами, розповсюдження «пам'яток» для роботодавців та працівників, забезпечення роботи телефонів «гарячої лінії» з питань легалізації «тіньової» зайнятості та «тіньової» заробітної плати, відповідальності за порушення трудового законодавства	Управління праці та соціального захисту населення		Кількість розповсюджених «пам'яток» - 5 тис. од. Кількість повідомлень у ЗМІ – 12 од.

Очікувані результати.

- Зростання середньомісячної заробітної плати на 7,4%.
- Зменшення заборгованості з виплати заробітної плати.

2.6. Інформаційна та адміністративна політика.

Проблемні питання.

Обмеження можливостей щодо розвитку певних видів комунікацій у зв'язку із дією протиепідемічних обмежень, пов'язаних із поширенням коронавірусної інфекції COVID 19.

Недостатній рівень розвитку цифрової інфраструктури громади, активності та цифрової грамотності мешканців.

Відсутність єдиного центру комплексної координації ситуацій та оперативного реагування з усіма оперативними службами міста.

Відсутність електронних сервісів надання муніципальних послуг.

Мета: розвиток електронного урядування та електронної демократії, сучасних інформаційних технологій, якісне надання адміністративних послуг.

Пріоритетні завдання.

Покращення інформаційного забезпечення мешканців громади, залучення громадськості до вирішення питань місцевого значення.

Вдосконалення елементів електронного урядування.

Розвиток інформаційних технологій та інформаційних систем.

Зміст заходу	Виконавець	Джерела фінансування	Індикатори виконання
Забезпечення всебічного та об'єктивного висвітлення економічного, господарського, культурного, соціального життя територіальної громади	Управління організаційно-інформаційної роботи та контролю		Кількість інформаційних матеріалів – 2000 од.
Підтримка громадських ініціатив та сприяння розвитку інституцій громадянського суспільства	Управління організаційно-інформаційної роботи та контролю		Підтримка громадських ініціатив – 10 од. Засідання громадської ради – 10 од.
Проведення консультацій з громадськістю з важливих питань життєдіяльності громади	Управління організаційно-інформаційної роботи та контролю		Консультації у формі відкритого громадського обговорення – 8 од. Кількість учасників громадських обговорень – 1 тис. осіб.
Придбання обладнання для системи відеоспостереження за громадськими місцями, дорожнім рухом	Виконавчий комітет міської ради, ХМКП «Хмельницьк-інфоцентр»	Бюджет громади	Кількість встановлених відеокамер – 40 од.
Придбання обладнання для моніторингового центру та створення робочих місць колективного управління, контролю та швидкого реагування за безпекою	Виконавчий комітет міської ради, ХМКП «Хмельницьк-інфоцентр»	Бюджет громади	Кількість облаштованих робочих місць – 3
Збільшення кількості адміністративних послуг, які можуть надаватися через управління адміністративних послуг	Управління адміністративних послуг		Розширення спектру послуг
Збільшення кількості електронних публічних послуг, підключення до системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів	Управління адміністративних послуг, ХМКП «Хмельницьк-інфоцентр»,		Кількість електронних послуг – 30

	виконавчі органи		
Проведення інформаційних кампаній, спрямованих на популяризацію цифрових технологій, навичок та компетентностей	ХМКП «Хмельницьк-інфоцентр», виконавчі органи		Кількість інформаційно-освітніх заходів – не менше 10
Створення інформаційно-розрахункового комплексу системи мереж водопостачання та водовідведення	Управління комунальної інфраструктури, МКП «Хмельницьк-водоканал»	Інші кошти	Кількість систем – 2 од.
Забезпечення діяльності комітетів самоорганізації населення	Виконавчий комітет міської ради	Бюджет громади	Кількість комітетів самоорганізації населення – 4 од.

Очікувані результати.

- Покращення інформаційного забезпечення мешканців громади.
- Розвиток геоінформаційної системи.
- Покращення якості надання адміністративних послуг.

3. РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ.

3.1. Житлово-комунальне господарство та благоустрій.

Проблемні питання.

- Застарілий житловий фонд.
- Високий рівень зносу інженерних мереж (водопровідних, каналізаційних, теплових, зовнішнього освітлення тощо).
- Фізично та морально застаріле обладнання та техніка підприємств житлово-комунального господарства.

Мета: підвищення ефективності функціонування житлово-комунальної інфраструктури, забезпечення надання якісних послуг з водопостачання та водовідведення, централізованого теплопостачання та гарячого водопостачання.

Пріоритетні завдання і заходи.

- Забезпечення ефективного управління житловим фондом та належного рівня надання житлово-комунальних послуг.
- Забезпечення централізованого водопостачання та відведення побутових стоків мешканців сільських населених пунктів.
- Поліпшення технічного стану та естетичного вигляду об'єктів благоустрою.
- Сприяння створенню об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, залучення населення до управління житловим фондом.

Зміст заходу	Виконавець	Джерела фінансування	Індикатори виконання
Співфінансування робіт з ремонту багатоквартирних житлових будинків	Управління житлової політики і майна	Бюджет громади, інші кошти	Кількість об'єктів – 30 од.

Проведення капітальних та поточних ремонтів прибудинкових територій	Управління житлової політики і майна, управління комунальної інфраструктури	Бюджет громади	Кількість об'єктів – 150 од.
Проведення капітального ремонту дитячих та спортивних майданчиків	Управління житлової політики і майна	Бюджет громади	Кількість об'єктів – 30 од.
Сприяння у створенні об'єднань співвласників багатоквартирних будинків	Управління житлової політики і майна		Кількість створених ОСББ – 15 од.
Створення зон активного відпочинку на березі р. Південний Буг (парк ім. М. Чекмана, парк «Молодіжний»)	Управління комунальної інфраструктури, КП «Парки і сквери міста Хмельницького»	Бюджет громади	Кількість зон – 2 од.
Придбання техніки та обладнання для підприємств житлово-комунальної сфери	Управління комунальної інфраструктури, комунальні підприємства	Бюджет громади, інші кошти	Кількість техніки – 10 од.
Будівництво/реконструкція, центральних теплових пунктів	Управління комунальної інфраструктури, КП «Південно-Західні тепломережі»	Бюджет громади, інші кошти	Кількість об'єктів – 3 од.
Продовження робіт з будівництва другої черги водогону від с. Чернелівка Красилівського району до міста Хмельницького	Управління комунальної інфраструктури, МКП «Хмельницьк-водоканал»	Державний бюджет, обласний бюджет, бюджет громади	Будівництво водогону – 14 км
Реконструкція системи водопостачання (ВНС-10 у с. Чернелівка Красилівського району)	Управління комунальної інфраструктури, МКП «Хмельницьк-водоканал»	Бюджет громади	Відповідність нормам екологічної якості питної води
Реконструкція артезіанських свердловин	Управління комунальної інфраструктури, МКП «Хмельницьк-водоканал»	Бюджет громади, інші кошти	Кількість свердловин – 3 од.

Реконструкція головної каналізаційної насосної станції на вул. Трудовій, 6Б	Управління комунальної інфраструктури, МКП «Хмельницьк-водоканал»	Бюджет громади	Покращення санітарного стану
Будівництво/реконструкція мереж водопостачання та водовідведення у мікрорайонах міста	Управління комунальної інфраструктури, МКП «Хмельницьк-водоканал»	Бюджет громади, інші кошти	Відсоток охоплення мешканців міста централізованим водопостачанням – 87%. Відсоток охоплення мешканців міста централізованим водовідведенням - 84%
Будівництво/реконструкція мереж водопостачання та водовідведення у сільських населених пунктах (с. Шаровечка, с. Пирогівці, с. Богданівці, с. Водички, с. Климківці, с. Малашівці, с. Бахматівці, с. Волиця)	Управління комунальної інфраструктури, МКП «Хмельницьк-водоканал»	Бюджет громади, інші кошти	Забезпечення мешканців якісною питною водою
Будівництво каналізаційних мереж у мікрорайоні Озерна	Управління капітального будівництва	Бюджет громади	Покращення санітарного стану
Будівництво мереж водопостачання у мікрорайоні Лезнево 1, 2	Управління капітального будівництва	Бюджет громади	Покращення санітарного стану
Будівництво артезіанської свердловини, водонапірної башти та водогону у с. Малашівці	Управління капітального будівництва	Бюджет громади	Покращення санітарного стану
Виконання робіт з капітального ремонту мереж зовнішнього освітлення	Управління комунальної інфраструктури, ХКП «Міськвітло»	Бюджет громади	Кількість об'єктів – 25 од.
Будівництво центру поводження з тваринами на вул. Заводській, 165	Управління комунальної інфраструктури, ХКП «Спецкомунтранс»	Бюджет громади	Відсоток виконаних робіт - 60%
Відшкодування МКП «Хмельницькводоканал» частини витрат, пов'язаних із забезпеченням послуг водопостачання споживачів, які підключені до водогону від с. Чернелівка Красилівського району до міста Хмельницького	Фінансове управління	Бюджет громади	Обсяг коштів – 1,0 млн. грн. Забезпечення надійного водопостачання

Виконання заходів з ліквідації негативних наслідків діяльності об'єктів спільного користування	Виконавчий комітет міської ради	Бюджет громади	Забезпечення надійного водопостачання
--	---------------------------------	----------------	---------------------------------------

Очікувані результати.

Покращення рівня надання житлово-комунальних послуг.

Поліпшення технічного стану житлового фонду, інженерних мереж, об'єктів благоустрою.

Збільшення кількості об'єднань співвласників багатоквартирних будинків.

3.2. Енергоефективність та енергозбереження.

Проблемні питання.

Постійне зростання тарифів на енергоресурси.

Висока вартість енергоефективного обладнання, обмеженість фінансових ресурсів для впровадження заходів з енергоефективності.

Мета: оптимізація споживання енергоресурсів стимулювання впровадження енергозощадливих технологій та обладнання.

Пріоритетні завдання.

Впровадження енергозберігаючих заходів закладами/установами, підприємствами.

Підвищення енергоефективності у житловому фонді.

Підвищення культури енергоспоживання.

Зміст заходу	Виконавець	Джерела фінансування	Індикатори виконання
Реконструкція та модернізація об'єктів бюджетної сфери та комунального господарства з упровадженням енергозберігаючих технологій	Відділ енергоменеджменту, Департамент освіти та науки, управління охорони здоров'я, управління культури і туризму, управління праці та соціального захисту населення	Бюджет громади, інші кошти	Кількість термомодернізованих закладів – 6 од. Зменшення викидів CO2
Використання нетрадиційних джерел енергії на об'єктах бюджетної та комунальної власності	Відділ енергоменеджменту, Департамент освіти та науки, управління охорони здоров'я, управління культури і туризму, управління праці та соціального	Бюджет громади	Кількість встановлених теплових pomp - 5 од.

	захисту населення		
Енергоефективна модернізація внутрішнього та зовнішнього освітлення	Управління комунальної інфраструктури, ХКП «Міськвітло», відділ енергоменеджменту	Бюджет громади, інші кошти	Кількість замінених світлоточок – 395 од. Протяжність відремонтованих мереж – не менше 20%
Модернізація та технічне переоснащення котелень, центральних теплових пунктів	Управління комунальної інфраструктури, МКП «Хмельницьк-теплокомун-енерго», КП «Південно-Західні тепломережі»	Бюджет громади, інші кошти	Надання якісних послуг теплопостачання
Переобладнання теплових мереж із заміною трубопроводів на попередньоізольовані	Управління комунальної інфраструктури, МКП «Хмельницьк-теплокомун-енерго», КП «Південно-Західні тепломережі»	Бюджет громади, інші кошти	Надання якісних послуг теплопостачання
Реконструкція КНС на вул. Вокзальній, 135	Управління комунальної інфраструктури, МКП «Хмельницьк-водоканал»	Бюджет громади	Забезпечення належного санітарного стану
Здійснення щоденного моніторингу використання енергоресурсів бюджетними установами	Відділ енергоменеджменту		Зменшення обсягів споживання енергоресурсів на 5%
Сприяння у реалізації заходів з енергозбереження мешканцями багатоквартирних житлових будинків на умовах співфінансування з бюджету громади	Управління житлової політики та майна	Бюджет громади, інші кошти	Кількість об'єктів – 5 од.
Надання консультацій, проведення тренінгів, семінарів щодо впровадження заходів з енергозбереження на об'єктах бюджетної комунальної	Відділ енергоменеджменту		Кількість тренінгів/семінарів – 4 од.

власності та приватних домогосподарствах			
Проведення «Днів Сталої Енергії» у рамках Європейської ініціативи «Угода Мерів»	Відділ енергоменеджменту		Загальна кількість залучених осіб – 40 тис.

Очікувані результати.

Забезпечення енергоефективної експлуатації будівель.

Скорочення викидів CO₂.

Заощадження паливно-енергетичних ресурсів, зменшення витрат на електроенергію.

3.3. Дорожньо-транспортна інфраструктура.

Проблемні питання.

Суттєва зношеність покриття вулично-дорожньої мережі.

Недостатній рівень забезпечення дорожнього руху та пропускної спроможності вулично-дорожньої мережі.

Недостатнє охоплення електротранспортом окремих районів міста.

Значна зношеність рухомого складу та основних засобів ХКП «Електротранс».

Недостатня кількість транспортних засобів, пристосованих до перевезення пасажирів з обмеженими фізичними можливостями.

Дублювання приміськими автобусними маршрутами маршрутів міського транспорту.

Недостатній рівень організації та обслуговування місць для паркування транспортних засобів.

Мета: забезпечення комфортного перевезення громадян та умов комфортного очікування громадського транспорту, вдосконалення дорожньо-транспортної інфраструктури та підвищення безпеки руху.

Пріоритетні завдання.

Оновлення рухомого складу транспорту загального користування, у т. ч. пристосованих для перевезення осіб з обмеженими можливостями.

Покращення технічного стану дорожньо-транспортної інфраструктури, забезпечення безпеки дорожнього руху, у т. ч. для велосипедистів.

Впровадження сучасних автоматизованих систем електронних платежів у транспорті.

Проведення заходів з контролю за дотриманням правил паркування та виконанням вимог правил зупинки та стоянки.

Сприяння відновленню роботи КП «Аеропорт Хмельницький».

Зміст заходу	Виконавець	Джерела фінансування	Індикатори виконання
Обстеження пасажиропотоку на автобусних маршрутах	Управління транспорту та зв'язку, ХКП «Електротранс»		Удосконалення мережі
Вдосконалення маршрутної мережі автобусних, тролейбусних маршрутів, відкриття нових маршрутів	Управління транспорту та зв'язку, ХКП «Електротранс»		Кількість переглянутих маршрутів – 3 од.
Продовження роботи з впровадження автоматизованих	Управління транспорту та зв'язку	Інші кошти	Рівень впровадження – 100% у

систем електронних платежів у громадському транспорті			великогабаритному автотранспорті
Придбання автобусів та тролейбусів (низькопольних, на автономному ході)	Управління транспорту та зв'язку, ХКП «Електротранс»	Бюджет громади, кредитні кошти	Кількість тролейбусів – 50 од. Кількість автобусів – 19 од.
Встановлення на зупинках громадського транспорту нових павільйонів для очікування пасажирів громадського транспорту	Управління транспорту та зв'язку, управління комунальної інфраструктури	Інші кошти	Кількість нових павільйонів – 10 од.
Будівництво нових доріг, вулиць, транспортних розв'язок	Управління капітального будівництва, управління комунальної інфраструктури	Бюджет громади	Кількість об'єктів – 6 од.
Проведення капітального та поточного ремонту вулично-дорожньої мережі міста, розширення проїзних частин центральних вулиць з улаштуванням заїзних «кишень» на зупинках громадського транспорту	Управління комунальної інфраструктури	Бюджет громади	Кількість об'єктів – 145 од.
Проведення капітального ремонту доріг сільських населених пунктів (с. Копистин, с. Богданівці, с. Олешин, с. Давидківці, с. Велика Калинівка, с. Малашівці, с. Іванківці, с. Шаровечка, с. Мацьківці)	Управління комунальної інфраструктури	Бюджет громади	Кількість об'єктів – 11 од.
Будівництво велосипедних, пішохідних доріжок, пішохідно-велосипедних зон, облаштування велосипедних смуг, встановлення велопарковок, велостійок	Управління комунальної інфраструктури	Бюджет громади	Кількість велосипедних доріжок – 2 од. Кількість пішохідних доріжок – 15 од. Кількість велопарковок/ велостійок – 50 од.
Облаштування пристроїв для обмеження дорожнього руху, світлофорів, у т. ч. для людей з обмеженими можливостями	Управління комунальної інфраструктури	Бюджет громади	Кількість об'єктів – 3 од.
Запровадження автоматизованої системи контролю оплати вартості послуг з паркування, облаштування майданчиків для платного паркування	Управління транспорту та зв'язку	Бюджет громади	Кількість парко-місць – 177 од.

Співфінансування заходів з відновлення роботи КП «Аеропорт «Хмельницький»	Управління економіки	Бюджет громади	Забезпечення належного функціонування КП «Аеропорт «Хмельницький»
---	----------------------	----------------	---

Очікувані результати.

Удосконалення транспортної мережі.

Доступність об'єктів транспорту для людей з обмеженими можливостями.

Створення умов для безпечного руху.

3.4. Житлова політика, містобудування, регулювання земельних відносин.

Проблемні питання.

Необхідність розроблення та оновлення містобудівної документації новоутвореної громади.

Необхідність приведення у належний стан зовнішній вигляд вивісок, рекламних конструкцій, тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності.

Недостатня кількість житла, коштів на його будівництво/придбання для пільгових категорій громадян.

Недостатня кількість земельних ділянок, які могли б бути запропоновані громадянам для будівництва згідно з чергою та учасникам АТО/ООС позачергово.

Мета: підвищення ефективності управління розвитком територій громади, забезпечення ефективного планування та забудови, забезпечення необмеженого доступу громадськості до містобудівної документації та інших затверджених документів у режимі онлайн.

Пріоритетні завдання.

Розроблення та затвердження містобудівної документації.

Створення містобудівного кадастру.

Формування інформаційних ресурсів геоінформаційної системи, геопорталу.

Забезпечення відкритості та прозорості процедури продажу земельних ділянок, надання у користування та у власність земельних ділянок комунальної власності.

Забезпечення житлових прав окремих категорій громадян.

Зміст заходу	Виконавець	Джерела фінансування	Індикатори виконання
Створення містобудівного кадастру	Управління архітектури та містобудування	Бюджет громади	Містобудівний кадастр – 1 од.
Виконання робіт з наповнення геопорталу громади	Управління архітектури та містобудування	Бюджет громади	Підвищення рівня поінформованості населення
Розроблення комплексного плану просторового розвитку території громади	Управління архітектури та містобудування	Бюджет громади	Розроблена документація – 1 од.
Виготовлення цифрових ортофотопланів території	Управління архітектури та містобудування	Бюджет громади	Актуалізація картографічної документації
Доопрацювання проекту містобудівної документації «Коригування (внесення змін) генерального плану	Управління архітектури та містобудування	Бюджет громади	Розроблена документація – 2 од.

м. Хмельницький» та розробка експертного звіту			
Розроблення проекту містобудівної документації «Детальний план території «Старе місто»	Управління архітектури та містобудування	Бюджет громади	Розроблена документація – 1 од
Розроблення проекту містобудівної документації «Детальний план території мікрорайону Заріччя (існуюча забудова)»	Управління архітектури та містобудування	Бюджет громади	Розроблена документація – 1 од
Розроблення проекту містобудівної документації «План зонування території м. Хмельницького (зонінг)»	Управління архітектури та містобудування	Бюджет громади	Розроблена документація – 1 од
Виконання робіт з відцифрування наявної містобудівної документації	Управління архітектури та містобудування	Бюджет громади	Кількість документів – 1 од.
Розроблення та затвердження дизайн-коду вулиць Кам'янецької, Подільської	Управління архітектури та містобудування	Бюджет громади	Кількість розроблених дизайн-кодів – 2 од.
Забезпечення житлом окремих категорій населення, зокрема учасників АТО/ООС, Революції Гідності, членів сімей загиблих учасників АТО/ООС, у т. ч. за рахунок виплати грошової компенсації, надання співфінансування	Відділ обліку та розподілу житлової площі, управління праці та соціального захисту населення	Бюджет громади	Кількість сімей – 23
Проведення розподілу земельних ділянок між громадянами, які перебувають у черзі з надання земельних ділянок для будівництва та обслуговування житлових будинків, господарських будівель і споруд (присадибні ділянки), у нових масивах індивідуальної забудови	Управління земельних ресурсів		Кількість забезпечених земельними ділянками громадян – 60 осіб
Проведення інформаційних заходів з організації аукціонів з продажу прав на земельні ділянки (оренда, власність)	Управління земельних ресурсів	Бюджет громади	Кількість біл-бордів – 50 од. Кількість брошур – 2 тис. од.
Проведення комплексу землепорядних, земле оціночних робіт з підготовки ділянок до продажу	Управління земельних ресурсів	Бюджет громади	Кількість актів добору земельної ділянки – 10 од. Кількість експертно-грошових оцінок земельних ділянок – 30 од.

Проведення нормативно-грошової оцінки земель населених пунктів Хмельницької міської територіальної громади	Управління земельних ресурсів	Бюджет громади	Кількість документів – 3 од.
Затвердження порядку встановлення особистого сервітутного користування ідеальною часткою земельної ділянки та порядок визначення ідеальної частки	Управління земельних ресурсів		Облік земельних ділянок, на яких знаходиться нерухоме майно, межі яких не можуть бути встановлені у натурі (на місцевості)

Очікувані результати.

Підвищення ефективності використання території громади.

Забезпечення надходжень до бюджету громади від проведення аукціонів з продажу прав оренди земельних ділянок у сумі 1,0 млн. грн., продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення на неконкурентних засадах – 3,0 млн. грн., відшкодування збитків за використання земельних ділянок без правовстановлюючих документів – 1,0 млн. гривень.

4. РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ.

4.1. Соціальний захист населення.

Проблемні питання.

Зростання кількості громадян, які потребують отримання розширеного кола соціальних послуг.

Мета: поліпшення соціального клімату, підвищення якості життя мешканців громади.

Пріоритетні завдання.

Підтримка соціально вразливих верств населення, забезпечення повноти та своєчасності виплати усіх видів соціальної допомоги.

Збільшення спектру соціальних послуг та забезпечення розвитку соціальних закладів.

Зміст заходу	Виконавець	Джерела фінансування	Індикатори виконання
Виплата одноразової грошової допомоги соціально вразливим категоріям населення	Управління праці та соціального захисту населення	Бюджет громади	Кількість осіб – 12,0 тис.
Здійснення доплати до пенсії колишнім політв'язням та репресованим, членам сімей репресованих та реабілітованих	Управління праці та соціального захисту населення	Бюджет громади	Кількість осіб – 112
Виплата компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі	Управління праці та соціального захисту населення	Бюджет громади	Кількість осіб – 368
Відшкодування за пільговий проїзд автомобільним,	Управління праці та	Бюджет громади	Кількість осіб – 72 тис. осіб

електричним, залізничним транспортом пільгових категорій населення	соціального захисту населення		
Проведення капітальних ремонтів житлових будинків/квартир, встановлення засобів обліку комунальних послуг соціально вразливим категоріям населення	Управління праці та соціального захисту населення	Бюджет громади	Проведення ремонтів – 3 особам. Встановлення засобів обліку – 100 особам
Проведення газопостачання у житлові будинки та заміна непридатного до використання газового обладнання найбільш малозахищеним верствам населення	Управління праці та соціального захисту населення	Бюджет громади	Кількість осіб, яким проведено газопостачання – 100% від тих, хто звернувся. Кількість осіб, яким замінено газове обладнання – 8
Відкриття громадської приймальні на вул. М. Трембовецької	Управління праці та соціального захисту населення	Бюджет громади	Відкриття приймальні
Створення притулку для осіб, постраждалих внаслідок домашнього насильства або насильства за ознакою статі та мобільної бригади соціально-психологічної допомоги	Управління праці та соціального захисту населення	Бюджет громади	Кількість осіб – 50
Будівництво опалювальних пунктів модульного типу, капітальний ремонт мереж водопостачання, водовідведення, опалення, фасаду (утеплення) та покрівлі будівель Рекреаційного центру «Берег надії»	Управління праці та соціального захисту населення	Бюджет громади	Кількість опалювальних пунктів – 2 од. Кількість будівель, у яких виконано ремонтні роботи – 3 од.
Капітальний, поточний ремонт соціальних закладів, приміщень управління праці та соціального захисту населення, придбання техніки, обладнання	Управління праці та соціального захисту населення	Бюджет громади	Кількість закладів – 4 од.
Здійснення перевезення людей на візках, супроводження осіб з інвалідністю по зору I групи	Управління праці та соціального захисту населення	Бюджет громади	Кількість перевезень – 5 тис. од.
Надання фінансової підтримки громадським організаціям соціальної спрямованості, у т. ч. громадським організаціям інвалідів та ветеранів	Управління праці та соціального захисту населення	Бюджет громади	Кількість громадських організацій – 55 од.
Проведення заходів, приурочених до свят, визначних дат тощо	Управління праці та соціального захисту населення	Бюджет громади	Кількість заходів – 34 од.

	захисту населення		
Придбання мікроавтобуса для Центру комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю внаслідок інтелектуальних порушень «Родинний затишок» та шкільного автобуса для міського центру комплексної реабілітації дітей з інвалідністю «Школа життя», капітальний ремонт електромобіля (Хмельницький міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг))	Управління праці та соціального захисту населення	Бюджет громади	Кількість техніки – 3 од.
Реалізація проекту «Допоможемо кожному» (міський центр соціальної підтримки та адаптації)	Управління праці та соціального захисту населення	Бюджет громади	Кількість учасників – 300 осіб щомісяця
Реалізація проекту «Розповідаємо про нас» (міський центр соціальної підтримки та адаптації)	Управління праці та соціального захисту населення	Бюджет громади	Кількість учасників – 7 тис. осіб

Очікувані результати.

Покращення якості та доступності соціальних послуг мешканцям громади.
Поліпшення соціального клімату.

4.2. Підтримка сім'ї, дітей та молоді.

Проблемні питання.

Залежність дітей та молоді від соціальних мереж, поширення у молодіжному середовищі шкідливих звичок.

Низька соціалізація молодих людей з інвалідністю.

Недостатнє фінансування на отримання кредитів для придбання житла молодими сім'ями.

Мета: створення сприятливих умов для всебічного розвитку молоді, забезпечення захисту прав дітей та зміцнення сімейних цінностей.

Пріоритетні завдання.

Здійснення соціальної підтримки дітей та пропагування сімейних цінностей.

Здійснення заходів щодо попередження насильства у сім'ї.

Забезпечення національно-патріотичного виховання, формування громадської позиції, моральності, духовності, загальнолюдських цінностей у дітей та молоді.

Підтримка діяльності молодіжних громадських організацій.

Вирішення житлових проблем молоді шляхом надання пільгового довготермінового кредиту на придбання житла.

Зміст заходу	Виконавець	Джерела фінансування	Індикатори виконання
Сприяння реалізації права дитини на виховання у сім'ї, розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	Служба у справах дітей		Збільшення кількості дітей, влаштованих на сімейні форми виховання, на 16%
Виплата грошової допомоги на кишенькові витрати дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування	Управління праці та соціального захисту населення	Бюджет громади	Кількість осіб – 160
Надання проїзних документів багатодітним сім'ям, жінкам, яким присвоєно почесне звання «Мати-героїня»	Управління праці та соціального захисту населення	Бюджет громади	Кількість сімей – 300
Проведення заходів щодо попередження гендерно зумовленого насилля у сім'ї	Управління праці та соціального захисту населення, управління молоді та спорту	Бюджет громади	Кількість заходів – 10 од.
Проведення заходів національно-патріотичного спрямування, правового виховання дітей і молоді	Управління молоді та спорту, Департамент освіти та науки	Бюджет громади	Кількість заходів – 10 од.
Проведення заходів для дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, тих, які проживають у сім'ях, що опинились у складних життєвих обставинах, дітей з багатодітних родин	Служба у справах дітей, управління праці та соціального захисту населення	Бюджет громади	Кількість дітей – 200 осіб
Організація та забезпечення діяльності Пластового центру	Управління молоді та спорту	Бюджет громади	Кількість реалізованих проєктів – 20 од.
Проведення заходів, спрямованих на сприяння інтелектуальному самовдосконаленню молоді, творчому розвитку особистості, у т. ч. для молодих людей з особливими потребами	Управління молоді та спорту	Бюджет громади	Кількість заходів – 35 од.
Проведення заходів, спрямованих на запобігання негативних соціальних явищ у молодіжному середовищі, пропаганду здорового способу життя та культури здоров'я серед молоді	Управління молоді та спорту	Бюджет громади	Кількість заходів – 25 од.

Надання підтримки молодіжним і дитячим громадським організаціям та обдарованій молоді у організації та проведенні молодіжних творчих акцій та проєктів	Управління молоді та спорту	Бюджет громади	Кількість проєктів – 10 од.
Організація оздоровлення та відпочинку дітей, що потребують особливої соціальної уваги та підтримки у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку	Управління молоді та спорту	Бюджет громади, обласний бюджет, державний бюджет	Кількість дітей, охоплених відпочинком – 150 осіб
Надання пільгових довгострокових кредитів молодим сім'ям, самотнім молодим громадянам на придбання житла	Управління молоді та спорту	Бюджет громади	Кількість кредитів – 3 од.

Очікувані результати.

Збільшення кількості дітей, влаштованих на сімейні форми виховання, на 16%.

Підвищення рівня громадянської активності молоді.

4.3. Освіта.

Проблемні питання.

Перевищення гранично допустимого наповнення навчальних закладів.

Необхідність забезпечення освітнього процесу спеціальним обладнанням і навчальним матеріалом.

Мета: забезпечення доступної та якісної освіти, запровадження інноваційних технологій у освітньому процесі.

Пріоритетні завдання.

Підтримка та розвиток системи національно-патріотичного виховання учнів.

Розширення мережі закладів та груп дошкільної освіти, задоволення потреб у початковій та базовій середній освіті за мікрорайонами проживання здобувачів освіти.

Впровадження у освітній процес інноваційних технологій.

Підвищення рівня оснащення профільних кабінетів, залучення учнів до природничо-математичної освіти.

Оновлення та модернізація матеріально-технічної бази закладів освіти.

Забезпечення рівних можливостей для здобуття освіти та всебічного розвитку дітей з особливими освітніми потребами;

Зміст заходу	Виконавець	Джерела фінансування	Індикатори виконання
Розширення мережі і кількості місць у закладах освіти	Управління капітального будівництва, Департамент освіти та науки	Бюджет громади	Кількість місць – 480
Інформатизація системи освіти та впровадження ІТ-технологій, інноваційних методів навчання	Департамент освіти та науки	Бюджет громади	Охоплення закладів освіти – 100%
Забезпечення участі педагогічних працівників та учнів закладів	Департамент освіти та науки	Бюджет громади	Кількість закладів - 10

освіти у освітніх програмах, грантах, конкурсах, проєктах, у т. ч. міжнародних	науки, Центр професійного розвитку педагогічних працівників		
Створення умов для навчання дітей з особливими освітніми потребами	Департамент освіти та науки	Бюджет громади	Кількість закладів – 53 од.
Забезпечення реформування та розвитку закладів професійної (професійно-технічної) освіти	Департамент освіти та науки	Бюджет громади	Отримання ліцензій на підготовку нових професій – 2 од.
Продовження роботи з впровадження електронного журналу у закладах загальної середньої освіти	Департамент освіти та науки	Бюджет громади	Охоплення закладів – 100%
Розширення мережі гуртків у закладах освіти у сільській місцевості	Департамент освіти та науки	Бюджет громади	Кількість закладів - 11
Організація військово-патріотичного табору з денним перебуванням для учнівської молоді 5-8 класів	Департамент освіти та науки	Бюджет громади	Кількість закладів – 1 од.
Здійснення виплати персональних стипендій міської ради обдарованим дітям, талановитій молоді та премій міської ради кращим педагогічним працівникам закладів освіти	Департамент освіти та науки	Бюджет громади	Кількість дітей – 32 особи. Кількість педагогічних працівників – 36 осіб
Надання матеріальної допомоги студентам пільгових категорій для навчання у закладах вищої освіти України усіх форм власності	Департамент освіти та науки	Бюджет громади	Кількість осіб – за кількістю поданих і розглянутих комісією заяв
Оновлення комп'ютерної техніки у закладах освіти, у т. ч. придбання смартбордів, мультимедійних комплексів	Департамент освіти та науки	Бюджет громади	Охоплення закладів – 100%
Оновлення матеріально-технічної та навчальної бази кабінетів закладів загальної середньої освіти	Департамент освіти та науки	Бюджет громади	Охоплення закладів – 100%
Проведення реконструкції, капітальних, поточних ремонтів у закладах освіти	Департамент освіти та науки	Бюджет громади	Кількість закладів – 20 од.
Встановлення автоматичної системи пожежної сигналізації у приміщеннях закладів освіти	Департамент освіти та науки	Бюджет громади	Кількість закладів – 4 од.
Оновлення обладнання харчоблоків закладів освіти	Департамент освіти та науки	Бюджет громади	Кількість закладів – 12 од.

Вдосконалення оновленого збалансованого меню у закладах освіти	Департамент освіти та науки	Бюджет громади	Охоплення закладів – 100%
Продовження робіт з капітального ремонту палацу творчості дітей та юнацтва	Департамент освіти та науки	Бюджет громади	Обсяг виконаних робіт – 100%

Очікувані результати.

Покращення якості освіти.

Зменшення наповнюваності класів закладів загальної середньої освіти.

Збільшення кількості дітей, охоплених дошкільною освітою.

4.4. Охорона здоров'я.

Проблемні питання.

Обмеження доступу населення громади до повного спектру медичних послуг (профілактичні огляди, планові госпіталізації, у т.ч. планові оперативні втручання, зубопротезування тощо) в умовах карантину.

Необхідність перепрофілювання та залучення додаткових коштів для матеріального забезпечення закладів охорони здоров'я в умовах пандемії COVID-19.

Підвищення показників захворюваності населення.

Мета: забезпечення мешканцям громади доступу до отримання високоякісної медичної допомоги на усіх рівнях.

Пріоритетні завдання.

Забезпечення закладів охорони здоров'я необхідними лікарськими засобами, витратними матеріалами та виробами медичного призначення, зокрема, під час надання допомоги хворим на COVID-19.

Відкриття відділення медичної реабілітації для надання послуг пацієнтам при захворюваннях у підгострому та відновному періодах.

Відкриття нових амбулаторій загальної практики-сімейної медицини.

Придбання обладнання, оснащення та устаткування для ефективної роботи закладів охорони здоров'я.

Модернізація медичних інформаційних систем та інших інформаційних технологій.

Зміст заходу	Виконавець	Джерела фінансування	Індикатори виконання
Оснащення закладів охорони здоров'я сучасним діагностичним та лікувальним обладнанням	Управління охорони здоров'я	Бюджет громади	Покращення якості медичного обслуговування
Забезпечення закладів охорони здоров'я виробами медичного призначення, витратними матеріалами та лікарськими засобами для надання медичної допомоги хворим на COVID-19 під час стаціонарного лікування	Управління охорони здоров'я	Бюджет громади	Кількість забезпечених осіб – 100% пацієнтів під час стаціонарного лікування
Облаштування амбулаторій загальної практики сімейної медицини у мікрорайонах міста та сільських населених пунктах	Управління охорони здоров'я	Бюджет громади	Кількість амбулаторій – 4 од.

Продовження робіт з комп'ютеризації закладів охорони здоров'я, удосконалення роботи з медичними інформаційними системами	Управління охорони здоров'я	Бюджет громади	Комп'ютеризація закладів -100%
Забезпечення пільгових категорій мешканців громади у частині безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів у разі їх амбулаторного лікування	Управління охорони здоров'я	Державний бюджет, бюджет громади	Кількість забезпечених осіб – 100% від тих, хто звернувся
Організація та проведення вакцинації від COVID-19	Управління охорони здоров'я	Державний бюджет, бюджет громади	Частка вакцинованого населення – не менше 80% підлягаючого населення
Проведення капітальних та поточних ремонтів приміщень закладів охорони здоров'я	Управління охорони здоров'я	Бюджет громади	Кількість закладів – 7 од.
Відкриття стаціонарного відділення медичної реабілітації для надання послуг пацієнтам при захворюваннях у підгострому та відновному періодах	Управління охорони здоров'я	Бюджет громади	Початок роботи відділення
Відкриття відділення паліативної та хоспісної допомоги	Управління охорони здоров'я	Бюджет громади	Початок роботи відділення

Очікувані результати.

Стабілізація показників здоров'я населення.

Досягнення нормативного рівня охоплення населення заходами профілактики.

4.5. Культура, туризм.

Проблемні питання.

Необхідність оснащення культурних установ, мистецьких шкіл сучасним звукотехнічним, світловим обладнанням, інструментарієм, меблями, відео- та комп'ютерною технікою.

Вирівнювання якості надання культурних послуг у населених пунктах громади.

Мета: розвиток сфери культури та мистецтва, підтримка митців і юних дарувань.

Пріоритетні завдання.

Залучення мешканців громади до участі у культурно-мистецьких заходах.

Вивчення та збереження подільського фольклору.

Підтримка проведення заходів щодо популяризації культури етносів, що проживають на території громади.

Підвищення професійного рівня артистів муніципальних колективів, викладачів мистецьких шкіл.

Популяризація хорового мистецтва, підтримка молодих композиторів.

Підтримка розвитку творчих здібностей у дітей та молоді.

Зміст заходу	Виконавець	Джерела фінансування	Індикатори виконання
Організація нових мистецьких просторів у закладах культури	Управління культури і туризму	Бюджет громади	Кількість просторів – 2 од.
Створення центру фольклористики та етнографії при школі мистецтв «Заріччя»	Управління культури і туризму	Бюджет громади	Кількість заходів – 10 од.
Забезпечення діяльності форум-клубу «Хмельницька родина» на базі центру національного виховання учнівської молоді	Управління культури і туризму	Бюджет громади	Кількість заходів – 3 од.
Організація імпровізованих концертних майданчиків просто неба та проведення літнього концертно-просвітницького сезону у Мистецькому дворику, парках і скверах міста, на пішохідній частині вулиці Проскурівської	Управління культури і туризму	Бюджет громади, інші кошти	Кількість заходів – 15 од. Кількість глядачів – 2 тис. осіб
Реалізація проєктів «Молода еліта міста», «Ветеран»	Управління культури і туризму	Бюджет громади	Кількість вистав – 50 од. Кількість глядачів – 1,6 тис. осіб
Створення АРТ-ХАБу на базі школи мистецтв «Райдуга» (територія «Мистецький сад»)	Управління культури і туризму	Бюджет громади	Кількість заходів – 8 од. Кількість глядачів – 1 тис. осіб
Започаткування нових мистецьких проєктів «Вікенд з новою українською музикою», «Фокус на сучасне мистецтво»	Управління культури і туризму	Бюджет громади, інші кошти	Кількість заходів – 3 од. Кількість глядачів – 6 тис. осіб
Проведення іміджевих заходів	Управління культури і туризму	Бюджет громади, інші кошти	Кількість заходів – 8 од. Кількість глядачів – 200 тис. осіб
Проведення фахових майстер-класів	Управління культури і туризму	Бюджет громади, інші кошти	Кількість заходів – 3 од. Кількість учасників – 100 осіб
Реалізація проєкту «Кінозал просто неба» у населених пунктах громади	Управління культури і туризму	Бюджет громади	Кількість фільмів – 10 од. Кількість глядачів – 5 тис. осіб
Реалізація проєкту «Вони любили наше місто, а ти?»	Управління культури і туризму	Бюджет громади	Кількість заходів – 3 од. Кількість учасників – 3 тис. осіб
Організація концертних турів муніципального естрадно-духового оркестру та	Управління культури і туризму	Бюджет громади, інші кошти	Кількість заходів – 20 од.

академічного муніципального камерного хору містами України			Кількість учасників – 1,5 тис. осіб
Створення першого хорового мюзиклу та виготовлення його відео версії	Управління культури і туризму	Бюджет громади	Кількість глядачів – 2 тис. осіб
Організаційна та фінансова підтримка обдарованих дітей, творчих колективів	Управління культури і туризму	Бюджет громади	Кількість дітей та учасників колективів – 200 осіб
Надання пільг обдарованим дітям у оплаті за навчання у початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладах	Управління культури і туризму	Бюджет громади	Кількість пільговиків – 800 осіб
Проведення музичних, художніх, хореографічних виконавських конкурсів	Управління культури і туризму	Бюджет громади	Кількість конкурсів – 5 од. Кількість залучених учасників – 700 осіб
Проведення авторського концерту Станіслава Ярецького та видання його збірки хорових творів	Управління культури і туризму	Бюджет громади	Кількість глядачів – 500 осіб
Створення аудіо гідів українською та польською мовами для музеїв та представлення їх у мобільному додатку	Управління культури і туризму	Бюджет громади	Кількість аудіогідів - 2 од.
Проведення капітального та поточного ремонтів закладів культури	Управління культури і туризму	Бюджет громади	Покращення матеріально-технічної бази закладів
Придбання техніки, меблів, обладнання, апаратури, книг, музичних інструментів, експонатів тощо для закладів культури	Управління культури і туризму	Бюджет громади	Покращення матеріально-технічної бази закладів
Реконструкція існуючої будівлі краєзнавчого музею під музейний комплекс історії та культури на вул. Свободи, 22	Управління культури і туризму	Бюджет громади	Залучення мешканців до вивчення історії
Реставрація будівлі дитячої музичної школи №1 ім. М. Мозгового на вул. Проскурівській, 18	Управління капітального будівництва	Бюджет громади	Обсяг виконаних робіт – 50%
Реставрація міського будинку культури на вул. Проскурівській, 43	Управління капітального будівництва	Державний бюджет, бюджет громади	Обсяг виконаних робіт – 100%

Очікувані результати.

Збільшення кількості культурно-мистецьких заходів.
Естетичний розвиток дітей та молоді.

4.6. Фізична культура і спорт.

Проблемні питання.

Недостатня кількість сучасних спортивних споруд та багатофункціональних спортивних майданчиків для проведення навчально-тренувального процесу.

Мета: розвиток сучасної спортивної інфраструктури, популяризація здорового способу життя, залучення до занять спортом мешканців громади.

Пріоритетні завдання.

Проведення фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи, у т. ч. серед людей з обмеженими можливостями.

Залучення мешканців громади, особливо дітей, підлітків та молоді до систематичних занять фізичною культурою і спортом, створення умов для організації активного відпочинку хмельничан.

Забезпечення розвитку олімпійських, параолімпійських, дефлімпійських та неолімпійських видів спорту.

Забезпечення модернізації спортивних залів та майданчиків.

Заохочення спортсменів та тренерів у розвитку спортивної майстерності.

Зміст заходу	Виконавець	Джерела фінансування	Індикатори виконання
Проведення фізкультурно-спортивних заходів з олімпійських та неолімпійських видів спорту (у т. ч. для інвалідів), марафонів, велопробігів	Управління молоді та спорту	Бюджет громади, інші кошти	Кількість заходів – 120 од.
Забезпечення підготовки та участі спортсменів (збірних команд) у змаганнях усіх рівнів, надання підтримки командам з ігрових видів спорту	Управління молоді та спорту	Бюджет громади	Досягнення високих спортивних результатів
Забезпечення виплати персональних стипендій кращим спортсменам та премій кращим тренерам	Управління молоді та спорту	Бюджет громади	Кількість спортсменів – 20 осіб. Кількість тренерів – 20 осіб
Придбання обладнання та інвентарю для дитячо-юнацьких спортивних шкіл	Управління молоді та спорту	Бюджет громади	Кількість закладів – 3 од.
Придбання автомобілів для здійснення супроводу дітей, обстежень родин у сільських населених пунктах	Управління молоді та спорту	Бюджет громади	Кількість автомобілів – 3 од.
Будівництво багатофункціональних спортивних майданчиків із штучним/трав'яним покриттям, тренажерним обладнанням, тенісними столами, у т. ч. на території навчальних закладів сільських населених пунктів (Шаровечківська ЗОШ)	Управління комунальної інфраструктури, Департамент освіти та науки	Бюджет громади	Кількість об'єктів – 3 од.

Завершення будівництва приміщення з улаштуванням футбольного і тренажерного майданчиків на водно-спортивній станції на вул. Нижній Береговій, 2/1	Управління молоді та спорту	Бюджет громади	Кількість споруд – 1 од.
Реконструкція футбольного поля з штучним покриттям ДЮСШ №1 на вул. Спортивній, 17	Управління молоді та спорту	Бюджет громади	Кількість об'єктів – 1 од.
Будівництво міні-футбольного поля та двох баскетбольних майданчиків з тенісними кортами на території стадіону «Локомотив» СКЦ «Плоскирів» на вул. Курчатова, 90 (II черга)	Управління молоді та спорту	Бюджет громади	Кількість об'єктів – 3 од.
Будівництво Палацу спорту на вул. Прибузькій, 5/1А, Льодового палацу на вул. Прибузькій, 7/3А, спеціалізованого залу боксу на території спортивного комплексу «Поділля» ДЮСШ №1 на вул. Проскурівській, 81	Управління капітального будівництва	Державний бюджет, бюджет громади	Кількість споруд – 3 од.
Реконструкція тенісних кортів ДЮСШ №3 на вул. Прибузькій, 3/1	Управління молоді та спорту	Бюджет громади	Кількість об'єктів – 1 од.
Реконструкція спортивних об'єктів на території ДЮСШ №4 на вул. Парковій, 4	Управління молоді та спорту	Державний бюджет, бюджет громади, інші кошти	Кількість споруд – 1 од.
Будівництво спортивного комплексу на території спортивного ліцею	Департамент освіти та науки	Бюджет громади, державний бюджет, обласний бюджет	Відсоток виконання робіт - 100%
Продовження робіт з облаштування зони для занять спортом навколо водойми у мікрорайоні Озерна	Управління комунальної інфраструктури	Бюджет громади	Кількість споруд – 1 од.

Очікувані результати.

Покращення умов для занять фізичною культурою та спортом.
Збереження передових позицій успішної участі спортсменів громади у змаганнях різного рівня.

5. ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА, БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ.

5.1. Охорона навколишнього природного середовища.

Проблемні питання.

Недотримання норм чинного законодавства у галузі охорони навколишнього природного середовища, земельного та містобудівного законодавства.

Забруднення атмосферного повітря викидами забруднюючих речовин від стаціонарних джерел та автотранспорту.

Забруднення навколишнього природного середовища та поверхневих водних об'єктів унаслідок скидання недостатньо очищених стоків.

Перевантаженість полігону побутових відходів.

Недостатній рівень екологічної культури мешканців громади.

Мета: покращення екологічного природного середовища та естетичної привабливості території громади.

Пріоритетні завдання.

Реалізація заходів, спрямованих на збереження поверхневих водних ресурсів, природно-заповідного фонду, охорону і раціональне використання зелених насаджень.

Інформування населення про стан атмосферного повітря.

Реалізація проєкту «Розумне довкілля. Хмельницький».

Підвищення рівня екологічної свідомості громадян.

Зміст заходу	Виконавець	Джерела фінансування	Індикатори виконання
Здійснення моніторингу стану атмосферного повітря на території громади	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм		Кількість інформаційних повідомлень про стан атмосферного повітря - 12 од.
Виготовлення землепорядної документації та винесення в натуру (на місцевість) меж усіх парків, скверів та зелених зон	Управління комунальної інфраструктури	Бюджет громади	Кількість новостворених об'єктів природно-заповідного фонду – 1 од. Кількість виготовленої землепорядної документації – 3 од. Збільшення асиміляції парникових газів
Реконструкція парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва «Заріччя», парку «Подільський»	Управління комунальної інфраструктури	Бюджет громади	Кількість об'єктів – 2 од.
Створення паркової зони у заплаві р. Південний Буг від вул. Кам'янецької до вул. Трудової	Управління комунальної інфраструктури	Бюджет громади	Збільшення площі зелених насаджень. Збільшення асиміляції парникових газів
Озеленення території населених пунктів громади	Управління комунальної інфраструктури	Бюджет громади	Кількість висаджених дерев та кущів – 450 од.

			Збільшення асиміляції парникових газів
Будівництво локальних очисних споруд поверхневого стоку у водоохоронних зонах	Управління комунальної інфраструктури	Бюджет громади	Покращення санітарного стану водойм
Здійснення заходів щодо біологічної меліорації водойм	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм	Бюджет громади	Покращення санітарного стану водойм
Капітальний ремонт-очищення русла р. Кудрянка, р. Південний Буг та водовідвідних каналів від вул. Трудової до Східної об'їзної	Управління комунальної інфраструктури	Бюджет громади	Покращення санітарного стану водойм
Реконструкція скидного колектора та розчистка р. Плоскої	Управління комунальної інфраструктури	Бюджет громади	Покращення санітарного стану водойм
Продовження будівництва самопливного і напірного колекторів та каналізаційної насосної станції (II черга), реконструкція каналізаційно-насосної станції з мережами водопроводу та каналізації у мікрорайоні Лезневе	Управління капітального будівництва	Бюджет громади	Покращення санітарного стану
Будівництво сучасних каналізаційних очисних споруд господарсько-побутових стоків на вул. Вінницьке шосе, 135	Управління комунальної інфраструктури, МКП «Хмельницьк-водоканал»	Бюджет громади	Покращення санітарного стану
Будівництво каналізаційної насосної станції та систем водовідведення господарсько-побутових стічних вод масиву індивідуальної забудови «Катіонівський»	Управління комунальної інфраструктури, МКП «Хмельницьк-водоканал»	Бюджет громади	Покращення санітарного стану
Будівництво/реконструкція каналізаційних очисних споруд господарсько-побутових стоків у с. Богданівці, с. Копистин	Управління комунальної інфраструктури	Бюджет громади	Покращення санітарного стану
Будівництво/реконструкція каналізаційно-насосної станції господарсько-побутових стоків та біоочисної станції у с. Пирогівці	Управління комунальної інфраструктури	Бюджет громади	Покращення санітарного стану
Реконструкція очисних споруд ст. Богданівці	Управління комунальної інфраструктури	Бюджет громади	Покращення санітарного стану
Інвентаризація зелених насаджень	Управління комунальної інфраструктури	Бюджет громади	Обсяг робіт з початку реалізації – 5%

Збір небезпечних відходів, що містяться у складі побутових відходів, від мешканців громади (екобус)	Управління комунальної інфраструктури, ХКП «Спецкомунтранс»	Бюджет громади	Збереження навколишнього середовища
Забезпечення роздільного збирання побутових відходів у Центрі управління відходами	Управління комунальної інфраструктури, ХКП «Спецкомунтранс»	Бюджет громади	Збереження навколишнього середовища. Зменшення викидів парникових газів
Будівництво майданчиків для сортування відходів	Управління комунальної інфраструктури, ХКП «Спецкомунтранс»	Бюджет громади, інші кошти	Кількість об'єктів – 9 од.
Реконструкція існуючого сміттєзвалища, будівництво двох нових карт складування твердих побутових відходів, встановлення нової системи очищення фільтрату	Управління комунальної інфраструктури, ХКП «Спецкомунтранс»	Бюджет громади, інші кошти	Збереження навколишнього середовища
Придбання компактора та бульдозера	Управління комунальної інфраструктури, ХКП «Спецкомунтранс»	Бюджет громади, інші кошти	Кількість техніки – 2 од.
Будівництво самопливного каналізаційного колектора полігону побутових відходів	Управління комунальної інфраструктури, ХКП «Спецкомунтранс»	Бюджет громади, інші кошти	Збереження навколишнього середовища
Будівництво малого модулю компостування для чистих органічних відходів та фаза I проєктування та будівництва модулю з відновлення матеріалів (МКБ), II фаза проєктування та будівництва модулю з відновлення матеріалів, підключення системи очищення стічних вод MRF з комунальною очисною станцією	Управління комунальної інфраструктури, ХКП «Спецкомунтранс»	Бюджет громади, інші кошти	Покращення санітарного стану. Зменшення викидів парникових газів
Ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ у населених пунктах громади	Управління комунальної інфраструктури	Бюджет громади	Збереження навколишнього середовища. Зменшення викидів парникових газів

Проведення заходів, спрямованих на поширення екологічних знань, підвищення рівня екологічної культури населення, у т. ч. розповсюдження екологічної реклами	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм, Департамент освіти та науки, управління комунальної інфраструктури, ХКП «Спецкомунтранс»	Бюджет громади	Кількість заходів – 6 од. Кількість інформаційних листівок – 1 тис. од.
---	--	----------------	--

Очікувані результати.

Розширення площі озеленення території громади.

Покращення стану полігону побутових відходів та відповідність його санітарно-екологічним нормам.

Зменшення негативного впливу господарської діяльності на природне середовище.

5.2. Техногенна безпека, забезпечення правопорядку, охорона праці.

Проблемні питання.

Недостатній рівень оповіщення населення у випадку виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

Наявність випадків травматизму виробничого характеру.

Мета: забезпечення безпеки та захисту населення громади від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, дотримання безпечних умов праці.

Пріоритетні завдання.

Оперативне та своєчасне інформування населення, підвищення рівня готовності сил цивільного захисту та населення до дій у надзвичайних ситуаціях.

Проведення профілактичних заходів, спрямованих на запобігання нещасним випадкам на виробництві, випадкам невиробничого характеру.

Зміст заходу	Виконавець	Джерела фінансування	Індикатори виконання
Вдосконалення системи оповіщення населення у разі виникнення надзвичайних ситуацій	Управління з питань цивільного захисту населення і охорони праці	Бюджет громади	Перевірки системи оповіщення – 4 од.
Виконання заходів з приведення захисних споруд цивільного захисту до стану, придатного до використання	Управління з питань цивільного захисту населення і охорони праці	Бюджет громади, інші кошти	Кількість обстежених споруд – 11 од., укрить – 420 од.
Забезпечення ефективного функціонування ланки територіальної підсистеми єдиної	Управління з питань цивільного захисту	Бюджет громади	Забезпечення безпеки та захисту населення

державної системи цивільного захисту	населення і охорони праці		
Здійснення моніторингу стану травматизму виробничого і невиробничого характеру	Управління з питань цивільного захисту населення і охорони праці		Зменшення рівня травмованих внаслідок нещасних випадків - на 10%
Проведення профілактичних заходів, спрямованих на усунення шкідливих і небезпечних факторів, запобігання нещасним випадкам на виробництві та випадкам травматизму невиробничого характеру	Управління з питань цивільного захисту населення і охорони праці		Кількість перевірок – 50 од.
Надання фінансової підтримки закладам, які утримуються за рахунок державного та обласного бюджетів та відіграють важливу роль у життєдіяльності громади	Виконавчий комітет міської ради, управління охорони здоров'я	Бюджет громади	Забезпечення життєдіяльності громади

Очікувані результати.

Забезпечення своєчасного оповіщення населення та оперативного реагування у разі виникнення надзвичайних ситуацій.

Зниження рівня травматизму виробничого та невиробничого характеру.

6. РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ.

6.1. Бюджетно-фінансова політика.

Проблемні питання.

Наявність заборгованості із сплати податків до бюджетів усіх рівнів.

Мета: підвищення прозорості та ефективності управління бюджетними коштами громади, проведення ефективної податково-бюджетної політики.

Пріоритетні завдання.

Забезпечення відкритості та прозорості фінансової політики.

Здійснення ефективного управління бюджетними коштами, оптимізація бюджетних видатків.

Спрямування коштів на фінансування стратегічних напрямків соціально-економічного розвитку громади.

Забезпечення надходжень податків, зборів та інших обов'язкових платежів до бюджету громади.

Зміст заходу	Виконавець	Джерела фінансування	Індикатори виконання
Контроль за цільовим та ефективним використанням бюджетних коштів, недопущення виникнення кредиторської та дебіторської заборгованості у бюджетній сфері	Фінансове управління		Відсутність заборгованості у бюджетних закладах

Інформування громадськості щодо надходжень та використання коштів бюджету громади	Фінансове управління, управління організаційно-інформаційної роботи та контролю		Кількість інформацій – 4 од.
Підвищення рівня декларування акцизного податку, моніторинг суб'єктів господарювання та предмет отримання ліцензій	ГУ ДПС у Хмельницькій області		Збільшення надходжень до бюджету громади
Вжиття заходів, спрямованих на погашення боргу із сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів до бюджету громади	ГУ ДПС у Хмельницькій області		Зменшення суми боргу на 20%
Залучення до оподаткування додаткової кількості платників єдиного податку, посилення контролю за дотриманням вимог чинного законодавства суб'єктами господарювання при спрощеній системі оподаткування	ГУ ДПС у Хмельницькій області		Збільшення надходжень до бюджету громади на 2,9 млн. грн.
Залучення до оподаткування підприємств, які зареєстровані у інших регіонах, проте здійснюють господарську діяльність на території громади	ГУ ДПС у Хмельницькій області		Збільшення надходжень до бюджету громади на 600,0 тис. грн.
Реалізація громадських мікропроектів (Програма «Громадські ініціативи»)	Управління економіки	Бюджет громади, інші кошти	Кількість реалізованих мікропроектів – до 13 од.

Очікувані результати.

Збільшення надходжень до бюджету громади (без урахування міжбюджетних трансфертів) на 5,8%.

6.2. Управління майном територіальної громади.

Проблемні питання.

Недостатня інвестиційна привабливість об'єктів комунальної власності громади, які пропонуються для передачі у оренду та продажу на аукціонах.

Наявність заборгованості з оплати за оренду нежитлових приміщень, що належать до комунальної власності громади.

Збитковість діяльності комунальних підприємств.

Недостатній рівень залучення кредитних коштів для виконання заходів, що мають швидкоокупний ефект.

Мета: підвищення ефективності використання комунального майна та управління об'єктами комунальної власності, створення передумов для забезпечення стабільного надходження коштів до бюджету громади.

Пріоритетні завдання.

Забезпечення оперативного управління та ефективного використання комунального майна.

Скорочення заборгованості з плати за оренду комунального майна.

Покращення стану об'єктів комунальної власності, які передаються у оренду;

Забезпечення результативної та ефективної роботи комунальних підприємств.

Зміст заходу	Виконавець	Джерела фінансування	Індикатори виконання
Виконання робіт з поліпшення стану об'єктів комунальної власності, які передаються у оренду	КП «Агенція муніципального майна»	Інші кошти	Кількість об'єктів – 5 од.
Продовження робіт з реєстрації права власності на нерухоме майно територіальної громади	Управління житлової політики і майна, балансоутримувачі нерухомого майна		Кількість зареєстрованих об'єктів – 50 од.
Замовлення оцінки нерухомого майна та рецензування звітів про оцінку майна	Управління житлової політики і майна, балансоутримувачі нерухомого майна	Інші кошти	Кількість об'єктів – 5 од.
Забезпечення погашення заборгованості за договорами оренди майна, що належить до комунальної власності територіальної громади	КП «Агенція муніципального майна», балансоутримувачі нерухомого майна		Рівень оплати – не менше 100%
Забезпечення виконання комунальними підприємствами фінансових планів та отримання позитивного фінансового результату від здійснення господарської діяльності	Відділ планування діяльності та стратегічного розвитку підприємств міста, виконавчі органи міської ради, комунальні підприємства		Кількість прибуткових підприємств – 28 од.
Впровадження комунальними підприємствами заходів інвестиційних програм	Відділ планування діяльності та	Інші кошти	Кількість заходів – 30 од.

	стратегічного розвитку підприємств міста, комунальні підприємства		
Залучення кредитних коштів для оновлення матеріально-технічної бази комунальних підприємств	Відділ планування діяльності та стратегічного розвитку підприємств міста, комунальні підприємства	Інші кошти	Кількість підприємств – 5 од.
Надання фінансової підтримки, допомоги, відшкодування різниці між встановленими тарифами та фактичними витратами на виробництво послуг комунальним підприємствам	Фінансове управління	Бюджет громади	Якісне, своєчасне, безперебійне надання послуг

Очікувані результати.

Залучення широкого кола потенційних орендарів майна та забезпечення надходжень до бюджету громади.

Зростання рентабельності та інвестиційної привабливості комунальних підприємств.

Секретар міської ради

В.ДІДЕНКО

Начальник управління економіки

О.НОВОДОН

**Основні прогностичні показники
економічного і соціального розвитку на 2022 рік**

№ з/п	Показники	Одиниця виміру	2021 рік прогноз	2022 рік прогноз
1	Доходи бюджету громади всього, у т. ч.:	млн. грн.	3151,4	3132,6
1.1	доходи бюджету громади без врахування міжбюджетних трансфертів	млн. грн.	2353,7	2490,3
2	Обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг)	млн. грн.	15376,0	16913,6
3	Обсяг реалізованої сільськогосподарської продукції	млн. грн.	396,7	404,2
4	Кількість малих підприємств	одиниць	3553	3730
5	Роздрібний товарооборот підприємств роздрібною торгівлі	млн. грн.	10123,6	11136,0
6	Обсяг експорту товарів	млн. дол. США	132,9	144,8
7	Обсяг імпорту товарів	млн. дол. США	328,1	340,5
8	Загальна площа житлових будівель, прийнятих у експлуатацію	тис. кв. м	115,0	110,0
9	Чисельність наявного населення (на кінець року)	тис. осіб	294,1	296,0
10	Середньомісячна заробітна плата одного штатного працівника	грн.	12359	13274
11	Заборгованість з виплати заробітної плати (на кінець року)	тис. грн.	2500,0	1000,0
12	Загальна кількість комунальних підприємств, у т. ч.:	од.	42	42
12.1	прибуткові	од.	28	28
12.2	збиткові	од.	12	11
12.3	спрацювали з нульовим результатом	од.	2	3
13	Фінансовий результат комунальних підприємств (чистий прибуток/ збиток), у т. ч.:	млн. грн.	-142,3	-134,2
13.1	прибуток	млн. грн.	55,4	63,7
13.2	збиток	млн. грн.	197,7	197,9

14	Доходи комунальних підприємств, всього (без ПДВ), у т. ч.:	млн. грн.	2752,1	2762,8
14.1	доходи від основної діяльності	млн. грн.	2190,3	2375,4
14.2	кошти бюджету громади (для забезпечення діяльності підприємств)	млн. грн.	269,5	249,5
15	Середньооблікова чисельність штатних працівників комунальних підприємств	чол.	7432	7355

Начальник управління економіки

О.НОВОДОН

**Перелік основних об'єктів вкладень на 2022 рік
(за рахунок коштів бюджету громади)**

№ з/п	Найменування видатків	Сума капітальних вкладень, тис. грн.	Назва головного розпорядника/ одержувача коштів
1.	Експлуатація та технічне обслуговування житлового фонду	13200,0	Управління житлової політики і майна
2.	Забезпечення надійної та безперебійної експлуатації ліфтів	9600,0	Управління житлової політики і майна
3.	Капітальний ремонт прибудинкових територій	16800,0	Управління житлової політики і майна
4.	Капітальний ремонт спортивних і дитячих майданчиків	3000,0	Управління житлової політики і майна, управління комунальної інфраструктури
5.	Утримання та розвиток автомобільних доріг та дорожньої інфраструктури (капітальний ремонт)	80000,0	Управління комунальної інфраструктури
6.	Капітальний ремонт – установлення технічних засобів регулювання дорожнім рухом, обладнання вулично-дорожньої мережі автоматизованими системами керування рухом, улаштування зупинок громадського транспорту	10000,0	Управління комунальної інфраструктури
7.	Реконструкція парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Парк ім. М. Чекмана. Ділянка колеса огляду» (м. Хмельницький)	6000,0	Управління комунальної інфраструктури
8.	Будівництво парку «Молодіжний» на вул. С. Бандери (м. Хмельницький)	5000,0	Управління комунальної інфраструктури
9.	Заходи з енергозбереження (часткове відшкодування відсоткових ставок за залученими кредитами на заходи з підвищення енергоефективності)	5000,0	Управління житлової політики і майна
10.	Встановлення підземних контейнерних майданчиків	1000,0	Управління комунальної інфраструктури
11.	Нове будівництво нежитлового приміщення на вул. Заводській, 165 (центр поводження з тваринами)	1500,0	Управління комунальної інфраструктури

12.	Капітальний ремонт когенераційної установки у котельні на пс. Миру, 99/101 (м. Хмельницький)	1500,0	Управління комунальної інфраструктури /МКП "Хмельницьктеплокомуненерго"
13.	Капітальний ремонт теплових мереж на вул. І. Франка, 8, вул. Кам'янецькій, 38, вул. Зарічанській, 24/2 (м. Хмельницький)	6810,0	Управління комунальної інфраструктури /МКП «Хмельницьктеплокомуненерго»
14.	Реконструкція центрального теплового пункту на вул. Інститутській, 8/1 під котельню для гарячого водопостачання (м. Хмельницький)	5487,3	Управління комунальної інфраструктури /КП «Південно-Західні тепломережі»
15.	Будівництво теплової мережі на вул. С. Разіна (від ТК-311 до точки «А») (м. Хмельницький)	1649,3	Управління комунальної інфраструктури /КП «Південно-Західні тепломережі»
16.	Будівництво другої черги водогону від с. Чернелівка Красилівського району до м. Хмельницького	10000,0	Управління комунальної інфраструктури / МКП «Хмельницькводоканал»
17.	Реконструкція водопроводу від вул. Проскурівської по пров. Проскурівському, вул. Пилипчука до пров. Шевченка (м. Хмельницький)	2824,1	Управління комунальної інфраструктури / МКП «Хмельницькводоканал»
18.	Реконструкція каналізаційної насосної станції на вул. Вокзальній, 135 (м. Хмельницький)	4227,6	Управління комунальної інфраструктури / МКП «Хмельницькводоканал»
19.	Реконструкція головної каналізаційної насосної станції (вул. Трудова, 6Б) з переоснащенням систем вентиляції, опалення, будівельних конструкцій і комунікацій (м. Хмельницький)	3800,0	Управління комунальної інфраструктури / МКП «Хмельницькводоканал»
20.	Реконструкція каналізаційної насосної станції №1 із заміною насосного обладнання на вул. Шевченка, 55/1К (м. Хмельницький)	15253,5	Управління комунальної інфраструктури / МКП «Хмельницькводоканал»
21.	Будівництво мереж водовідведення від пров. Гавришко, 29/1 до вул. Вигодівського, 41 (м. Хмельницький)	2241,7	Управління комунальної інфраструктури / МКП «Хмельницькводоканал»
22.	Будівництво мереж водовідведення на вул. Нечая, вул. Блакитній, пров. Молодіжному (м. Хмельницький)	2231,4	Управління комунальної інфраструктури / МКП «Хмельницькводоканал»

23.	Будівництво зовнішніх мереж водопостачання вулиць Старосадова, Яблунева, Пшенична, Ланок, Багалія, Колективна мікрорайону Книжківці (м. Хмельницький)	2193,5	Управління комунальної інфраструктури / МКП «Хмельницькводоканал»
24.	Будівництво мережі водопроводу на вул. Руданського (м. Хмельницький)	1055,9	Управління комунальної інфраструктури / МКП «Хмельницькводоканал»
25.	Виготовлення проєктно-кошторисної документації на виконання робіт з реконструкції ділянки самопливного каналізаційного колектора на вул. Зарічанській від буд. №57 до перехрестя вул. Свободи (м. Хмельницький)	356,7	Управління комунальної інфраструктури / МКП «Хмельницькводоканал»
26.	Будівництво зовнішніх мереж водопостачання у с. Шаровечка (II черга)	5891,2	Управління комунальної інфраструктури / МКП «Хмельницькводоканал»
27.	Придбання екскаватора-навантажувача для МКП «Хмельницькводоканал»	2780,0	Управління комунальної інфраструктури / МКП «Хмельницькводоканал»
28.	Придбання тролейбусів та великогабаритних низькопольних автобусів	17950,0	Управління транспорту та зв'язку /ХКП «Електротранс»
29.	Будівництво Палацу спорту на вул. Прибузькій, 5/1А, проїздів (штучних споруд) з інфраструктурою від вул. Прибузької до Палацу спорту (м. Хмельницький)	21955,0	Управління капітального будівництва
30.	Будівництво спеціалізованого залу боксу на території спортивного комплексу «Поділля» ДЮСШ №1 на вул. Проскурівській, 81 (м. Хмельницький)	6015,0	Управління капітального будівництва
31.	Будівництво Льодового палацу на вул. Прибузькій, 7/3А (м. Хмельницький)	2900,0	Управління капітального будівництва
32.	Будівництво закладів дошкільної та загальної середньої освіти на вул. Січових стрільців, 8-А (м. Хмельницький)	7000,0	Управління капітального будівництва
33.	Реконструкція приміщень НВО №1 на вул. Старокостянтинівське шосе, 3Б (м. Хмельницький)	16000,0	Управління капітального будівництва
34.	Реконструкція з добудовою їдальні до існуючого приміщення СЗОШ I-III ступенів №8 на вул. Я. Гальчевського, 34 (м. Хмельницький)	18800,0	Управління капітального будівництва
35.	Реконструкція з добудовою приміщень ліцею №17 під спортивну залу на вул. Героїв Майдану, 5 (м. Хмельницький)	15000,0	Управління капітального будівництва
36.	Реставрація будівлі дитячої музичної школи №1 ім. М. Мозгового на вул. Проскурівській, 18 (м. Хмельницький)	5000,0	Управління капітального будівництва

37.	Реставрація міського будинку культури на вул. Проскурівській, 43	10000,0	Управління капітального будівництва
38.	Будівництво самопливного і напірного колекторів та каналізаційної насосної станції продуктивністю 1500 куб. м/добу у житловому масиві «Лезневе 1, 2» (м. Хмельницький)	21000,0	Управління капітального будівництва
39.	Будівництво каналізаційних мереж у мікрорайоні Озерна (м. Хмельницький)	5000,0	Управління капітального будівництва
40.	Будівництво мереж водопостачання мікрорайону Лезневе 1, 2 (м. Хмельницький)	5000,0	Управління капітального будівництва
41.	Реконструкція каналізаційно-насосної станції з мережами водопроводу та каналізації у мікрорайоні Лезневе (м. Хмельницький)	5400,0	Управління капітального будівництва
42.	Будівництво артезіанської свердловини, водонапірної башти та водогону у с. Малашівці	3000,0	Управління капітального будівництва
43.	Реконструкція вбудовано-прибудованої аптеки під адміністративне приміщення управління адміністративних послуг на вул. Кам'янецькій, 38 (м. Хмельницький)	5000,0	Управління капітального будівництва
44.	Будівництво вулиці Мельникова (від вул. Зарічанської до вул. Трудової) (м. Хмельницький)	23000,0	Управління капітального будівництва
45.	Будівництво вулиці між вулицями Свободи та Старокостянтинівське шосе (м. Хмельницький)	5000,0	Управління капітального будівництва
46.	Будівництво вулиці Лісогринівецької (від вул. С. Бандери до вул. Старокостянтинівське шосе) (м. Хмельницький)	5000,0	Управління капітального будівництва
47.	Будівництво вулиці від вул. С. Бандери до вул. Західно-Окружної (м. Хмельницький)	5000,0	Управління капітального будівництва
48.	Будівництво автодорожнього тунелю під залізничними коліями на перегоні Хмельницький-Гречани ПК-12256+71.00 (м. Хмельницький)	2520,0	Управління капітального будівництва
49.	Будівництво внутрішньоквартального проїзду між земельними ділянками на вул. Старокостянтинівське шосе, 2/1 «3» (м. Хмельницький)	15000,0	Управління капітального будівництва
50.	Будівництво зовнішніх мереж газопостачання, водопостачання, каналізації, індустріального парку «Хмельницький» на вул. Вінницьке шосе, 18	10000,0	Управління капітального будівництва
51.	Проведення робіт з підготовки документації з питань містобудування, земельних відносин та благоустрою і проведення земельних торгів	250,0	Управління земельних ресурсів
52.	Проведення нормативно-грошової оцінки земель населених пунктів громади	200,0	Управління земельних ресурсів

53.	Доопрацювання проекту містобудівної документації «Коригування (внесення змін) генерального плану м. Хмельницький», розроблення експертного звіту щодо доопрацювання проекту	500,0	Управління архітектури та містобудування
54.	Розроблення проекту містобудівної документації «План зонування території м. Хмельницького (зонінг)»	2000,0	Управління архітектури та містобудування
55.	Виготовлення цифрових ортофотопланів території міста Хмельницький М1:1000	350,0	Управління архітектури та містобудування
56.	Розроблення проекту містобудівної документації «Детальний план території мікрорайону Заріччя (існуюча забудова)»	350,0	Управління архітектури та містобудування
57.	Розроблення проекту містобудівної документації «Детальний план території «Старе місто»	350,0	Управління архітектури та містобудування
58.	Розроблення комплексного плану просторового розвитку території Хмельницької міської територіальної громади	5000,0	Управління архітектури та містобудування
59.	Доопрацювання геопорталу Хмельницької міської територіальної громади	300,0	Управління архітектури та містобудування
60.	Створення містобудівного кадастру	2200,0	Управління архітектури та містобудування
61.	Виконання робіт з відцифрування наявної містобудівної документації	500,0	Управління архітектури та містобудування
62.	Придбання комп'ютерної та офісної техніки для роботи з геоінформаційною системою, створення комплексних систем захисту інформації (забезпечення інформаційної безпеки баз даних)	300,0	Управління архітектури та містобудування
63.	Придбання профільних кабінетів, STEAM-лабораторій закладів освіти	5000,0	Департамент освіти та науки
64.	Будівництво та реконструкція спортивних майданчиків на території закладів освіти (СЗОШ №№ 12, 18, 29, НВК №2)	12500,0	Департамент освіти та науки
65.	Придбання обладнання для харчоблоків закладів освіти	2000,0	Департамент освіти та науки
66.	Капітальний ремонт пожежної сигналізації, встановлення огорож навколо закладів освіти	5000,0	Департамент освіти та науки
67.	Капітальний ремонт палацу творчості дітей та юнацтва, ЗДО №№ 21, 55, 56, ЗОШ №21, міжшкільного навчально-виробничого комбінату (м. Хмельницький), Давидковецької ЗОШ	15300,0	Департамент освіти та науки
68.	Будівництво спортивного комплексу на території спортивного ліцею на вул. Чорновола, 180 (м. Хмельницький)	2000,0	Департамент освіти та науки

69.	Капітальний ремонт травматологічного, пульмонологічного відділень, терапевтичного відділення №2, реконструкція частини будівлі (прибудова ліфту) корпусу №4, капітальний ремонт (часткове утеплення фасаду) корпусу №2 КП «Хмельницька міська лікарня»	15300,0	Управління охорони здоров'я
70.	Придбання ангиографічної системи для КП «Хмельницька міська лікарня»	23000,0	Управління охорони здоров'я
71.	Капітальний ремонт покрівлі, утеплення фасаду корпусу №2, відділення анестезіології та інтенсивної терапії, заміна вікон і дверей у приміщеннях КП «Хмельницька інфекційна лікарня»	10114,0	Управління охорони здоров'я
72.	Придбання медичної техніки та обладнання, меблів, комп'ютерної техніки для КП «Хмельницька інфекційна лікарня»	3869,4	Управління охорони здоров'я
73.	Завершення реконструкції відділення невідкладної медичної допомоги та реанімації, будівництво індивідуальних теплових пунктів, виконання робіт з капітального та поточного ремонту КП «Хмельницька міська дитяча лікарня»	55037,6	Управління охорони здоров'я
74.	Придбання обладнання, виготовлення проєктно-кошторисної документації на виконання робіт з капітального ремонту відділення анестезіології та інтенсивної терапії КП «Хмельницький міський перинатальний центр»	5661,8	Управління охорони здоров'я
75.	Утеплення та капітальний ремонт фасаду, капітальний ремонт відділення відновного лікування, заміна вікон у поліклініці №4, утеплення фасаду поліклініки №2	4810,0	Управління охорони здоров'я
76.	Придбання медичної техніки та обладнання, комп'ютерної техніки для КП «Хмельницький міський лікувально-діагностичний центр»	9920,0	Управління охорони здоров'я
77.	Капітальний ремонт/заміна вікон, придбання автомобіля для обслуговування пільгової категорії населення на дому, медичної техніки та обладнання для КП «Медичний стоматологічний центр»	1560,0	Управління охорони здоров'я
78.	Капітальний ремонт амбулаторії загальної практики сімейної медицини №8 на вул. Волочиській, 6 (м. Хмельницький)	1880,7	Управління охорони здоров'я
79.	Придбання обладнання, техніки, меблів, музейних експонатів, музичних інструментів тощо для закладів культури	2571,5	Управління культури і туризму
80.	Реконструкція існуючої будівлі краєзнавчого музею під музейний комплекс історії та культури на вул. Свободи, 22 (м. Хмельницький)	5000,0	Управління культури і туризму
81.	Продовження капітального ремонту приміщення центру національного виховання учнівської молоді на вул. Курчатова, 1Б (м. Хмельницький)	2959,1	Управління культури і туризму
82.	Продовження капітального ремонту прилеглої території дитячої школи мистецтв «Райдуга» на вул. Курчатова, 9 (м. Хмельницький)	552,6	Управління культури і туризму

83.	Виготовлення/коригування проєктно-кошторисної документації на виконання робіт з ремонту культурно-мистецького центру «Ветеран», дитячої школи образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва (вул. Проскурівська, 60/1), даху центральної міської бібліотеки, даху будівлі музичної школи «Озерна», фундаменту тильної сторони клубу «Книжківці», центру культури і дозвілля с. Олешин	2870,0	Управління культури і туризму
84.	Виготовлення проєктно-кошторисної документації на виконання робіт з реставрації фасаду будівлі на вул. Проскурівській, 28 (м. Хмельницький)	200,0	Управління культури і туризму
85.	Будівництво міні-футбольного поля та 2 баскетбольних майданчиків з тенісними кортами на території СКЦ «Плоскирів» на вул. Курчатова, 90 (II черга) (м. Хмельницький)	3794,5	Управління молоді та спорту
86.	Реконструкція футбольного поля під штучним покриттям ДЮСШ №1 на вул. Спортивній, 17 (м. Хмельницький)	18537,7	Управління молоді та спорту
87.	Реконструкція системи освітлення футбольного поля на території СК «Поділля» ДЮСШ №1 на вул. Проскурівській, 81 (м. Хмельницький)	10000,0	Управління молоді та спорту
88.	Виготовлення проєктно-кошторисної документації на виконання робіт з капітального ремонту даху будівлі спортивної школи ДЮСШ №1 на вул. Спортивній, 17 (м. Хмельницький)	50,0	Управління молоді та спорту
89.	Капітальний ремонт даху спортивного комплексу ДЮСШ №3 на вул. Спортивній, 16 (м. Хмельницький)	1498,6	Управління молоді та спорту
90.	Завершення будівництва нежитлового приміщення з улаштуванням зовнішніх мереж та футбольного і тренажерного майданчика на водно-спортивній станції ДЮСШ №3 на вул. Нижній Береговій, 2/1 (м. Хмельницький)	4105,3	Управління молоді та спорту
91.	Реконструкція спортивного майданчика біля житлового будинку на вул. Прибузькій, 36 (м. Хмельницький)	2102,1	Управління молоді та спорту
92.	Реконструкція тенісних кортів ДЮСШ №3 на вул. Прибузькій, 3/1 (м. Хмельницький)	8062,4	Управління молоді та спорту
93.	Придбання автомобілів для управління молоді та спорту, Центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, ДЮСШ №4	1720,0	Управління молоді та спорту
94.	Придбання меблів та техніки для «Smart safe», Пластового центру КУ «Молодіжний центр»	130,2	Управління молоді та спорту
95.	Придбання транспортних засобів виконавчими органами міської ради та підпорядкованими їм установами, підприємствами	4000,0	Виконавчі органи міської ради/

			підпорядковані установи, підприємства
96.	Проведення газопостачання у житлові будинки та заміна непридатного до використання газового обладнання найбільш мало захищеним верствам населення	150,0	Управління праці та соціального захисту населення
97.	Будівництво надгробків на могилах воїнів загиблих учасників АТО/ООС та інших мешканців на кладовищах	300,0	Управління праці та соціального захисту населення
98.	Капітальний ремонт житлового фонду ветеранам війни	150,0	Управління праці та соціального захисту населення
99.	Заміна входних дверей з улаштуванням пандуса у приміщення управління праці та соціального захисту населення на вул. Проскурівського підпілля, 32 (м. Хмельницький)	150,0	Управління праці та соціального захисту населення
100.	Утеплення стін приміщення на вул. Інститутській, 18 (м. Хмельницький)	2500,0	Управління праці та соціального захисту населення
101.	Утеплення приміщення Хмельницького міського територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг)	1250,0	Управління праці та соціального захисту населення
102.	Капітальний ремонт електромобіля, придбання кондиціонерів для актового залу Хмельницького міського територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг)	430,0	Управління праці та соціального захисту населення
103.	Капітальний ремонт мереж водопостачання та водовідведення, опалення, фасаду (утеплення) та покрівлі будівлі клубу-їдальні, лікувально-оздоровчого комплексу, приймально-медичного комплексу позаміського дитячого закладу оздоровлення та відпочинку «Чайка»	16849,0	Управління праці та соціального захисту населення
104.	Будівництво опалювальних пунктів модульного типу для опалення приміщень, станції біологічного очищення позаміського дитячого закладу оздоровлення та відпочинку «Чайка»	4270,0	Управління праці та соціального захисту населення
105.	Капітальний ремонт з утепленням фасаду приміщення Центру комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю внаслідок інтелектуальних порушень «Родинний затишок»	671,0	Управління праці та соціального захисту населення
106.	Придбання техніки, обладнання, дверей, жалюзі для Центру комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю внаслідок інтелектуальних порушень «Родинний затишок»	121,0	Управління праці та соціального захисту населення
107.	Придбання мікроавтобуса для осіб з інвалідністю для Центру комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю внаслідок інтелектуальних порушень «Родинний затишок»	1800,0	Управління праці та соціального захисту населення

108.	Придбання шкільного автобуса для перевезення дітей з інвалідністю для міського центру комплексної реабілітації дітей з інвалідністю «Школа життя»	2200,0	Управління праці та соціального захисту населення
109.	Співфінансування заходів з відновлення роботи КП «Аеропорт Хмельницький»	10000,0	Управління економіки
110.	Впровадження проєктів, ініційованих мешканцями, у рамках Програми бюджетування за участі громадськості (Бюджет участі) Хмельницької міської територіальної громади на 2020-2022 роки	3000,0	Управління економіки
111.	Розробка програмних документів з питань соціально-економічного розвитку громади	100,0	Управління економіки
112.	Придбання техніки, обладнання, виконання ремонтних робіт у приміщеннях виконавчих органів міської ради, у т. ч. виготовлення проєктно-кошторисної документації	2547,3	Виконавчий комітет міської ради
113.	Співфінансування заходів КП «Об'єднаний трудовий архів сіл, селища Хмельницького району»	250,0	Виконавчий комітет міської ради
114.	Членські внески до асоціацій органів місцевого самоврядування	1000,0	Виконавчий комітет міської ради
115.	Фінансування заходів за рахунок коштів цільового фонду Хмельницької міської ради	15000,0	Фінансове управління
116.	Придбання техніки та обладнання для МКП «Муніципальна телерадіокомпанія «Місто»	322,0	Виконавчий комітет міської ради
117.	Придбання обладнання для системи відеоспостереження за громадськими місцями, дорожнім рухом, моніторингового центру	3600,0	ХМКП «Хмельницькінфоцентр»
118.	Придбання серверного та мережевого обладнання для забезпечення функціонування інформаційно-телекомунікаційних систем, забезпечення діяльності міської ради та її виконавчих органів, у т. ч. для функціонування центру надання адміністративних послуг, включаючи філії та віддалені робочі місця	2000,0	Виконавчий комітет міської ради

Начальник управління економіки

О.НОВОДОН

**Перелік цільових програм,
які виконуватимуться у 2022 році**

№ з/п	Назва програми
1.	Програма створення та розвитку індустріального парку «Хмельницький»
2.	Програма бюджетування за участі громадськості (Бюджет участі) Хмельницької міської територіальної громади на 2020-2022 роки
3.	Програма «Громадські ініціативи» Хмельницької міської територіальної громади на 2021-2025 роки
4.	Програма міжнародного співробітництва та промоції Хмельницької міської територіальної громади на 2021-2025 роки
5.	Програма популяризації та ефективного впровадження програм у сфері житлово-комунального господарства на 2019-2023 роки
6.	Програма відшкодування частини відсоткових ставок та кредитів, отриманих ОСББ, ЖБК на впровадження відновлювальних джерел енергії та заходів з енергозбереження, термомодернізації багатоквартирних житлових будинків у Хмельницькій міській територіальній громаді на 2019-2022 роки
7.	Програма співфінансування робіт з ремонту багатоквартирних житлових будинків Хмельницької міської територіальної громади на 2020-2024 роки
8.	Програма співфінансування робіт з реконструкції покрівель багатоквартирних житлових будинків Хмельницької міської територіальної громади на 2018-2022 роки
9.	Програма підтримки ОСББ Хмельницької міської територіальної громади на 2020-2023 роки
10.	Програма передачі гуртожитків у власність територіальної громади міста Хмельницького з 2009 р.- <i>діє до повного її виконання</i>
11.	Програма розвитку велоінфраструктури м. Хмельницького на 2017-2025 роки
12.	План дій зі сталого енергетичного розвитку міста Хмельницького на 2016-2025 роки
13.	Програма підвищення ефективності роботи та стратегічного розвитку комунальних підприємств м. Хмельницького на 2020-2022 роки
14.	Програма розвитку та вдосконалення міського пасажирського транспорту Хмельницької міської територіальної громади на 2019-2023 роки
15.	Програма розвитку електротранспорту Хмельницької міської територіальної громади на 2021-2025 роки
16.	Програма охорони довкілля Хмельницької міської територіальної громади на 2021-2025 роки
17.	Програма цифрового розвитку на 2021-2025 роки
18.	Програма розвитку геоінформаційної системи Хмельницької міської ради на 2021-2025 роки
19.	Програма розвитку Хмельницької міської територіальної громади у сфері культури на 2021-2025 роки «Нова лінія культурних змін»
20.	Програма підтримки книговидання та читацької культури в Хмельницькій міській територіальній громаді на 2021-2025 роки «Щодня читай українською»
21.	Програма розвитку інформаційної інфраструктури туристичних послуг на 2021-2023 роки
22.	Програма підтримки обдарованих дітей міста
23.	Програма підтримки сім'ї на 2021-2025 роки
24.	Програма соціальної підтримки учасників АТО/ОСС, учасників Революції Гідності та членів їх сімей на 2021-2025 роки
25.	Програма зайнятості населення Хмельницької міської територіальної громади на 2021-2023 роки

26.	Програма розвитку, підтримки комунальних закладів охорони здоров'я та надання медичних послуг понад обсяг, передбачений програмою державних гарантій медичного обслуговування населення Хмельницької міської територіальної громади на 2021–2023 роки
27.	Цільова програма захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, забезпечення пожежної та техногенної безпеки на території Хмельницької міської територіальної громади на 2021–2025 роки

Начальник управління економіки

О. НОВОДОН

Перелік інвестиційних проєктів, які планується реалізувати у 2022 році

№ з/п	Найменування проєкту	Період реалізації (рік початку і закінчення)	Результат реалізації проєкту	Кошторисна вартість проєкту, тис. грн.	Обсяг фінансування у 2022 році, тис. грн.:				
					Усього	у тому числі за рахунок:			
						коштів державного бюджету	коштів обласного бюджету	коштів бюджету громади	інших джерел фінансування
1.	Будівництво другої черги водогону від с. Чернелівка до м. Хмельницький	2004-2026 роки	Будівництво нового водопроводу	478749,23	33594,7	18594,70	5000,00	10000,00	0
2.	Будівництво сучасних каналізаційних очисних споруд господарсько-побутових стоків на вул. Вінницьке шосе, 135	2004-2026 роки	Покращення екологічного стану	874280,74	150000,0	75000,0	50000,0	25000,0	0
3.	Створення індустріального парку «Хмельницький»	2021-2022 і далі	Залучення не менше 50 млн. дол. інвестицій. Створення понад 3000 нових робочих місць. Збільшення надходжень до бюджету громади не менш, ніж на 10%	230000,0	217000,0	207000,0	0	10000,0	0
4.	Підвищення енергетичної ефективності	2021-2023	Підвищення енергоефективності будівель, покращення	3350,0 тис.євро	11900,0 тис. грн.	0	0	11900,0	3000,0 тис.євро (кредитні та

	закладів бюджетної сфери з термомодернізацією будівель ДНЗ №№ 8, 23, 45, 47, 48, СЗОШ №1		умов перебування, зменшення витрат на енергоносії	(згідно з договором)	3000,0 тис.євро (кредитні та грантові кошти)				грантові кошти)
5.	Модернізація інфраструктури твердих побутових відходів у м. Хмельницькому	2021-2022 і далі	Покращення санітарного стану	36500,0 тис євро (згідно з договором)	64300,0	0	0	12500,0	51800,0 – (кредитні та грантові кошти)
6.	Будівництво спеціалізованого залу боксу на території спортивного комплексу «Поділля» ДЮСШ № 1 на вул. Проскурівській, 81	2021-2023 роки	Збільшення пропускної спроможності для проведення змагань на 587 місць	114917,6	60150,0	54135,0	0	6015,0	0
7.	Будівництво Палацу спорту на вул. Прибузькій, 5/1А	2017-2022 роки	Збільшення пропускної спроможності для проведення змагань на 2500 місць	282862,0	214553,0	193098,0	0	21455,0	0
8.	Будівництво Льодового палацу по вул. Прибузькій, 7/3А	2019-2024 роки	Збільшення пропускної спроможності для проведення змагань на 450 місць	291782,4	29000,0	26100,0	0	2900,0	0
9.	Будівництво автодорожнього тунелю під залізничними коліями на перегоні Хмельницький-Гречани	2017-2022 роки	Покращення транспортної інфраструктури	25749,0	25197,0	22677,0	0	2520,0	0

10.	Реставрація Хмельницького міського будинку культури на вул. Проскурівській, 43	2021-2023 роки	Розбудова сучасних культурно-мистецьких закладів та просторів задля налагодження комунікації між різними соціальними і культурними пластами громади, стимулювання громадської активності, надання імпульсу для вивчення та популяризації мистецтва, розвитку загальної культури мешканців громади	21098,6	10000,0	9000,0	0	1000,0	0
11.	Модернізація громадського транспорту міста Хмельницького	2022-2026 роки	Придбання 50 тролейбусів, з них 10 - з автономним ходом та 19 автобусів	456832,0	422932,0	0	0	17950,0	404982,0 (кредитні кошти)

Начальник управління економіки

О.НОВОДОН

Хмельницький національний університет
(ХНУ)
Науково-навчальний центр «Довкілля»
29016, м. Хмельницький, вул. Інститутська, 11, тел. (0382) 670276;
факс (0382) 674365

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з наукової роботи
Хмельницького національного
університету
д-р техн. наук, доцент
_____ О.М. Синюк

ЗВІТ

про стратегічну екологічну оцінку проєкту
документа державного планування
«Програма економічного і соціального розвитку
Хмельницької міської територіальної громади на 2022 рік».

Замовник: Управління економіки Хмельницької міської ради

Науковий керівник
ННЦ «Довкілля» _____ Н.Г. Міронова
Директор ННЦ «Довкілля» _____ А.О. Дячук

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту документа державного планування «Програма економічного і соціального розвитку Хмельницької міської територіальної громади на 2022 рік» розроблений авторським колективом у складі:

Науковий керівник ННЦ «Довкілля»,
доктор сільськогосподарських наук, доцент _____ Н.Г. Міронова

Директор ННЦ «Довкілля»,
кандидат педагогічних наук, доцент _____ А.О. Дячук

Старший науковий співробітник, кандидат
технічних наук, доцент _____ О.О. Єфремова

Старший науковий співробітник, кандидат
сільськогосподарських наук, доцент _____ С.М. Шевченко

ЗМІСТ

	С.
1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування.....	4
2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).....	5
3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).....	35
4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).....	38
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування.....	41
6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків.....	43
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування.....	49
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)	54
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.....	56
10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.....	59
11. Резюме нетехнічного характеру, розраховане на широку аудиторію.....	60
Список використаних джерел.....	62

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Документ державного планування (ДДП) «Програма економічного і соціального розвитку Хмельницької міської територіальної громади на 2022 рік» (далі – Програма) розроблена відповідно до Конституції України та Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» з урахуванням положень Закону України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», постанови Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 р. №621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту державного бюджету» та постанови Кабінету Міністрів України від 31.05.2021 р. №586 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2022-2024 роки».

Програма враховує положення Стратегії регіонального розвитку Хмельницької області на 2021-2027 роки та План заходів з реалізації Стратегії регіонального розвитку Хмельницької області на 2021-2023 роки.

Метою Програми є забезпечення сталого розвитку громади шляхом створення умов для розвитку промислового та агропромислового секторів, зміцнення малого та середнього бізнесу, залучення інвестицій у соціально-економічний та інфраструктурний розвиток, підвищення енергоефективності, поліпшення якості та доступності суспільних послуг, покращення стану довкілля.

Програма містить аналіз економічного і соціального розвитку Хмельницької міської територіальної громади (МТГ) за 9 місяців 2021 року за розділами:

- забезпечення економічного розвитку (промисловість та підприємництво, агропромисловий комплекс, зовнішньоекономічна та інвестиційна діяльність, споживчий ринок та сфера послуг, грошові доходи населення та ринок праці, інформаційна та адміністративна політика);
- розвиток інфраструктури (житлово-комунальне господарство та благоустрій, енергоефективність та енергозбереження, дорожньо-транспортна інфраструктура, житлова політика, містобудування, регулювання земельних відносин);
- розвиток соціальної сфери (соціальний захист населення, підтримка сім'ї, дітей та молоді, освіта, охорона здоров'я, культура, туризм, фізична культура і спорт);
- охорона навколишнього природного середовища, безпека життєдіяльності (охорона навколишнього природного середовища, техногенна безпека, забезпечення правопорядку, охорона праці);
- ресурсне забезпечення розвитку громади (бюджетно-фінансова політика, управління майном територіальної громади).

На основі проведеного аналізу за вказаними напрямками у Програмі визначено проблеми, пріоритети соціально-економічного розвитку, завдання та заходи на 2022 рік, очікувані результати від її реалізації.

Програма розроблена на короткостроковий період і є плановим документом реалізації Стратегії розвитку міста Хмельницького до 2025 року та Стратегічного плану розвитку Хмельницької міської територіальної громади на 2021-2025 роки.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

При аналізі та оцінці поточного стану навколишнього середовища були використані статистичні та офіційні дані органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та охорони здоров'я.

Основними джерелами інформації були Регіональні доповіді про стан навколишнього природного середовища у Хмельницькій області, Екологічні паспорти Хмельницької області, Статистичні щорічники Хмельницької області, річні звіти Регіонального офісу водних ресурсів у Хмельницькій області. В процесі роботи були проаналізовані доступні дані моніторингових спостережень, використані дані департаментів, управлінь та відділів Хмельницької міської ради.

Хмельницьку міську територіальну громаду з адміністративним центром у місті Хмельницькому утворено згідно з Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.04.2020 року №475-р «Про затвердження перспективного плану формування територій громад Хмельницької області».

Класифікатором об'єктів адміністративно-територіального устрою України території Хмельницької міської територіальної громади присвоєний код 6810100000.

До складу громади увійшло 25 населених пунктів: місто Хмельницький, села Олешин, Іванківці, Черепівка, Черепова, Велика Калинівка, Шаровечка, Мацьківці, Малашівці, Волиця, Водички, Климківці, Давидківці, Пирогівці, Прибузьке, Пархомівці, Бахматівці, Масівці, Богданівці, Березове, Копистин, Івашківці, Колибань, Мала Колибань, селище Богданівці (рис. 1).

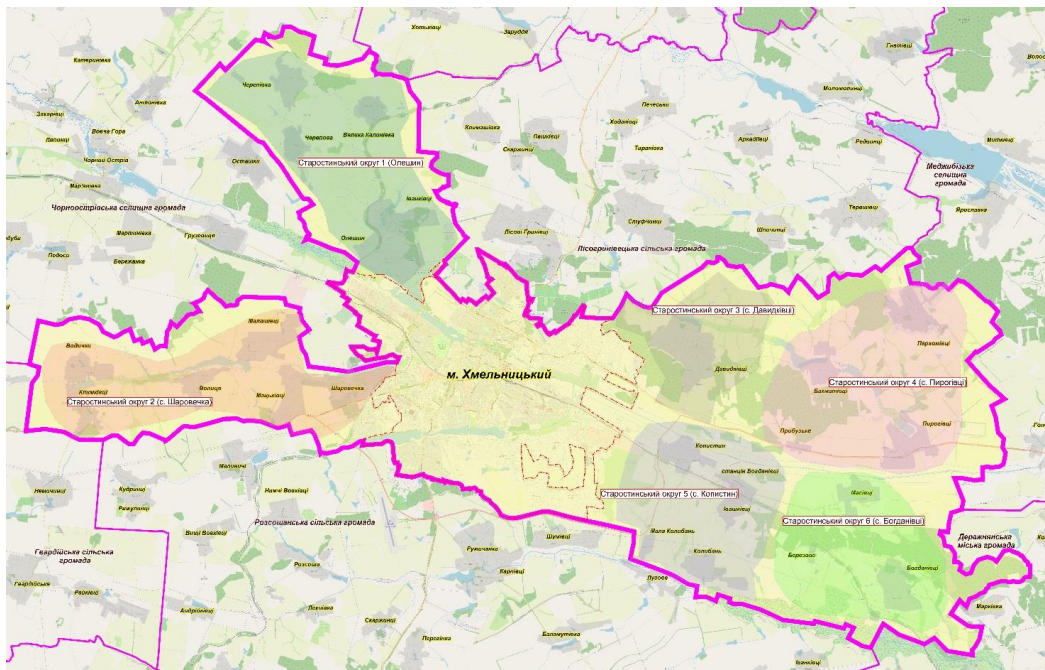

Рисунок 1 – Карта-схема Хмельницької міської територіальної громади

Населення громади становить близько 293,5 тис. осіб, у т. ч. міське населення – 274,6 тис. осіб, сільське населення – 18,9 тис. осіб. Динаміка чисельності населення має стійку тенденцію до зростання за рахунок як природного, так і міграційного приростів, всупереч загальному зниженню цього показника по області.

Площа громади становить 49,5 тис. га, з них 9,3 тис. га – територія міста.

За функціональним використанням територія Хмельницької МТГ поділяється на такі зони:

- селітебну (міська і сільська забудова);
- промислову;
- сільськогосподарську;
- рекреаційну (лісові масиви, парки, сквери, зелені насадження загального користування, об'єкти природно-заповідного фонду, водойми).

На виконання Указу Президента України від 15 жовтня 2020 року № 449/2020 «Про деякі заходи щодо прискорення реформ у сфері земельних відносин» і Постанови Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2020 р. № 1113 «Деякі заходи щодо прискорення реформ у сфері земельних відносин» відбулася передача земель сільськогосподарського призначення, що розташовані за межами населених пунктів, із державної власності у комунальну. Відповідно до акту прийому-передачі від 22 грудня 2020 року Хмельницькій міській територіальній громаді передано землі площею 490,5682 га. Згідно з даними Публічної кадастрової карти розподіл цих земель за цільовим призначенням є наступним:

- ділянки для ведення фермерського господарства – 169,5364 га (34,56 %);
- ділянки для ведення товарного сільськогосподарського виробництва – 219,1339 га (44,67 %);
- ділянки для ведення підсобного сільськогосподарського виробництва – 38,9994 га (7,95 %);
- ділянки для сінокосіння та випасання худоби – 5,9 га (1,20 %);
- землі запасу – 56,9985 га (11,62%).

Характерною і важливою особливістю земель громади є їхня забудовна диференціація: поруч із щільно забудованими територіями (м. Хмельницький), існують мало забудовані, або зовсім незабудовані.

Промисловий комплекс Хмельницької МТГ представлений підприємствами, які виготовляють широкий спектр продукції. Найбільшу частку у загальному обсязі реалізованої промислової продукції (товарів, послуг) займають: виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції – 17,4 %; виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів – 6,8 %, текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів – 6,7 %.

Промислові підприємства продовжують удосконалювати виробничі процеси, покращують технічні характеристики продукції. Продовжується робота над створенням індустріального парку.

В аграрному секторі економіки Хмельницької міської територіальної громади здійснюють діяльність 17 суб'єктів сільськогосподарського виробництва, які обробляють 16,6 тис. га сільськогосподарських угідь, з них 13 малих фермерських господарств. У населених пунктах громади зареєстровано 6497 домогосподарств, яким надано земельні ділянки для ведення особистого селянського господарств, у т. ч. для ведення товарного сільськогосподарського виробництва (194 га).

Геологічне середовище, рельєф та ґрунти. Територія громади простягається у межах Східноєвропейської платформи і у геоструктурному відношенні пов'язана із західним схилом Українського щита, відноситься до його крайнього західного Волино-Подільський блоку, який розломом поділений на Волинський і Подільський. Подільський блок є жорстким, внаслідок тектонічних рухів він сильно піднявся, складений відкладами різних періодів і характеризується нарощуванням із сходу на південний захід осадового чохла.

Хмельницька МТГ простягається у центральній частині Подільського плато у межах Верхньобузької височини. Формування її сучасного рельєфу почалось у неогені, коли після відступання сарматського моря, яке задало південно-східний напрям течії рік (Південного Бугу і його лівих приток), територія почала підніматись. Південний Буг поступово розмивав товщі глин і вапняків, створюючи тераси. У верхньому плейстоцені почала формуватися балкова система.

Згідно з удосконаленою схемою фізико-географічного районування України її територія належить Східно-Європейській рівнині, зоні широколистяних лісів, Західно-Українського краю, Західно-Подільської височинної області, Красилівсько-Ярмолинецького фізико-географічного району.

Штучними факторами поділу території МТГ є магістральні залізниці та транзитні автошляхи. Житлова забудова МТГ представлена одно- та багатоповерховими будинками. В цілому житлова забудова продовжує формуватись, для оптимального її функціонування вона недостатньо забезпечена інженерно-транспортною інфраструктурою.

Ґрунтовий покрив утворився під впливом природних факторів та антропогенної діяльності. У межах населених пунктів є найбільш трансформованим, а на більшій території міста Хмельницького представляє собою урбоземи. Найменш перетворені ділянки розташовані на територіях природно-заповідного фонду, зелених насаджень, біля водних об'єктів.

Природні ґрунти представлені переважно чорноземами (глибокими малогумусними, опідзоленими), ґрунтами темно-сірими опідзоленими, у заплавах річок поширені болотні ґрунти.

Вміст гумусу у ґрунтах – середній, вміст рухомих форм мінерального та лужногідролізованого азоту є недостатнім, проте вміст рухомих форм фосфору та калію – високий. Родючість ґрунтів, що використовуються у сільському господарстві, регулюється агротехнічними заходами. Для урбоземів міста Хмельницького характерна нейтральна реакція (7,0-7,2), вміст гумусу – високий (до 6 %).

Атмосферне повітря. Клімат на території Хмельницької МТГ зумовлений радіаційними та циркуляційними процесами та відноситься до атлантично-континентальної області помірного поясу. Характерними для цього типу є тепле малохмарне літо і помірно м'яка, часто хмарна зима. Кліматичні умови, основні метеорологічні показники, необхідних для обґрунтування й прийняття планувальних рішень наведена за даними багаторічних спостережень по метеостанції «Хмельницький, АМСГ», розташованій на висоті 290 м.

Температура повітря: середньорічна – плюс 6,8 °С; абсолютний мінімум – мінус 32 °С; абсолютний максимум – плюс 36 °С. Глибина промерзання ґрунту (по МС «Городок»): середня – 51 см; максимальна – 90 см. Тривалість безморозного періоду – середня 153 дні.

Середньорічна відносна вологість повітря – 78 %. Атмосферні опади:

середньорічна кількість – 565 мм: у т. ч. теплий період – 413 мм; холодний – 152 мм; середньодобовий максимум – 42 мм (за МС «Волочиськ»); спостережний максимум – 97 мм (серпень 1924 р.), (за МС «Волочиськ»).

Висота снігового покриву (за МС «Волочиськ»): максимальна 50 см, середньодекадна 15 см. Кількість днів із стійким сніговим покривом – 82.

Особливі атмосферні явища, що характерні для території міста (прояв днів/рік – середнє число): тумани – 56 днів, заметілі – 12 днів, грози – 26 днів, град – 1,5 днів, пилові бурі – 0,8 днів.

Середня швидкість вітру коливається в межах від 2,6 м/с до 4,2 м/с. Максимальна швидкість вітру (можлива) (за МС «Ямпіль»): 21 м/с – кожний рік, від 24 м/с до 25 м/с – один раз в період від 5 років до 10 років, від 26 м/с до 27 м/с – один раз в період від 15 років до 20 років. Переважаючим напрямком вітру на території міста є південно-східний.

Через тенденції глобального потепління останніх двох десятиліть спостерігаються відхилення від середніх значень кліматичних показників.

До основних чинників, що зумовлюють режим забруднення атмосфери, належать:

- техногенні (емісійні) параметри джерел викидів;
- метеорологічні та топографічні особливості території.

Найбільша кількість промислових підприємств, що здійснюють викиди в атмосферне повітря, розташована на території міста Хмельницького (68 промислових майданчиків).

За інформацією суб'єктів моніторингу протягом 2016-2020 років не було виявлено екстремальних рівнів забруднення з причин аварій техногенного походження та несприятливих природних явищ, а також наднормативних викидів стаціонарними джерелами підприємств, які б суттєво вплинули на стан атмосферного повітря.

Емісійне забруднення атмосферного повітря включає викиди забруднюючих речовин від двох основних джерел – стаціонарних і пересувних.

Викиди забруднюючих речовин у повітряний басейн міста у 2020 р. від стаціонарних джерел забруднення становили 0,859 тис. тонн, що на 0,179 т (17,2 %) менше, ніж у 2019 році. Такі показники обумовлені зменшенням виробничої активності підприємств у період карантинних обмежень, впроваджених внаслідок поширення COVID 19..

Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у місті Хмельницькому за останні п'ять років наведена на рисунку 2.

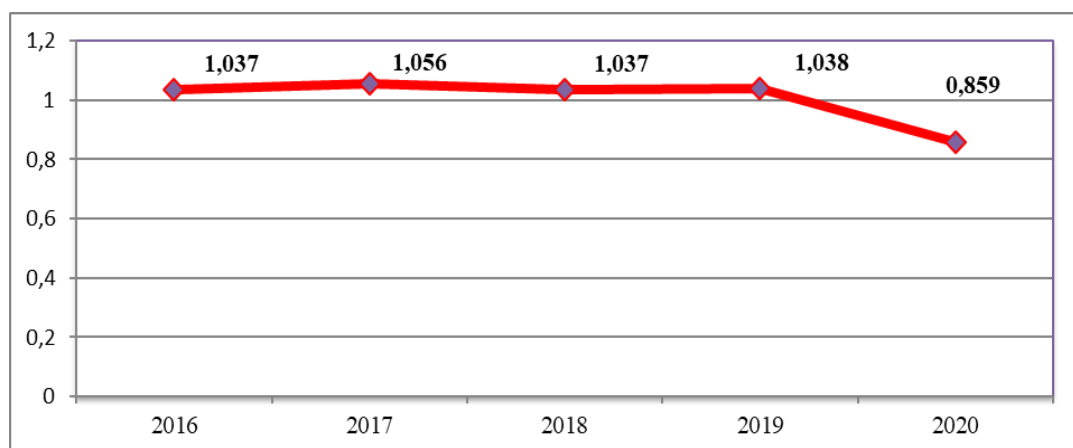

Рисунок 2 – Динаміка викидів забруднюючих речовин стаціонарними джерелами в атмосферне повітря міста Хмельницького, тис. тонн

Основними забруднювачами серед стаціонарних джерел міста Хмельницького є комунальні підприємства ОП «Західна котельна» та МКП «Хмельницьктеплокомуненерго». Потужним забруднювачем атмосферного повітря на території Хмельницької МТГ (за виключенням міста) є філіал публічного акціонерне товариство «Державна продовольча-зернова корпорація України» «Богданівецький комбінат хлібопродуктів». У значно меншому ступені на баланс викидів впливають аграрні та фермерські підприємства, а також підприємства по виробництву бетонних розчинів (с. Копистин), виробництва цегли, черепиці та інших виробів з випаленої глини (с. Шаровечка), підприємства по виробництву будівельних виробів з пластмас (с. Малашівці) тощо.

За результатами аналізу екологічних паспортів області та доповідей про стан навколишнього природного середовища Хмельницької області за останні п'ять років було визначено динаміку обсягів викидів стаціонарними джерелами основних поллютантів атмосферного повітря міста Хмельницького: пилу, діоксиду сірки, діоксиду азоту, оксиду вуглецю (рисунки 3 – 6).

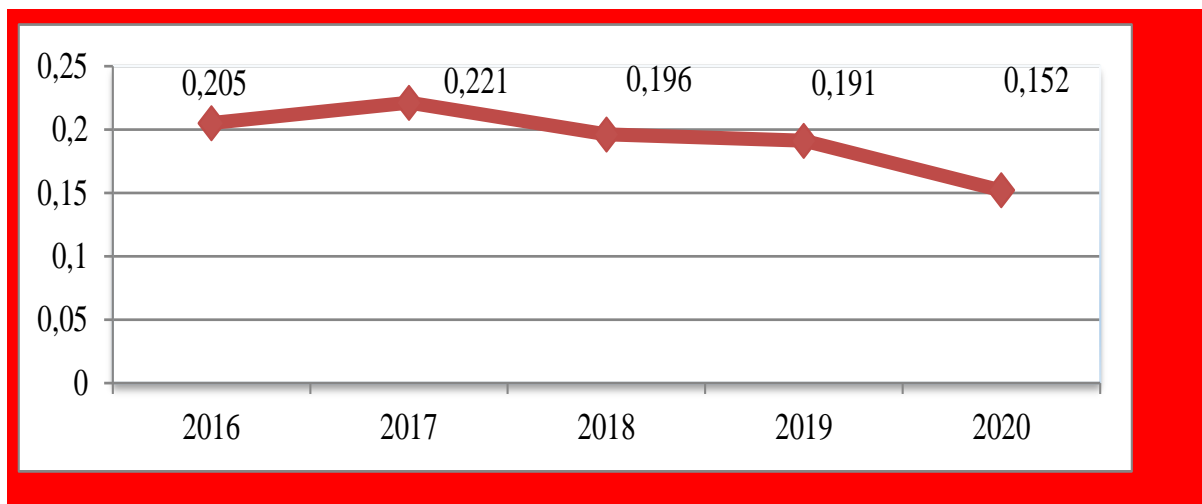

Рисунок 3 – Динаміка викидів стаціонарними джерелами в атмосферне повітря міста Хмельницького пилу, тис. тонн

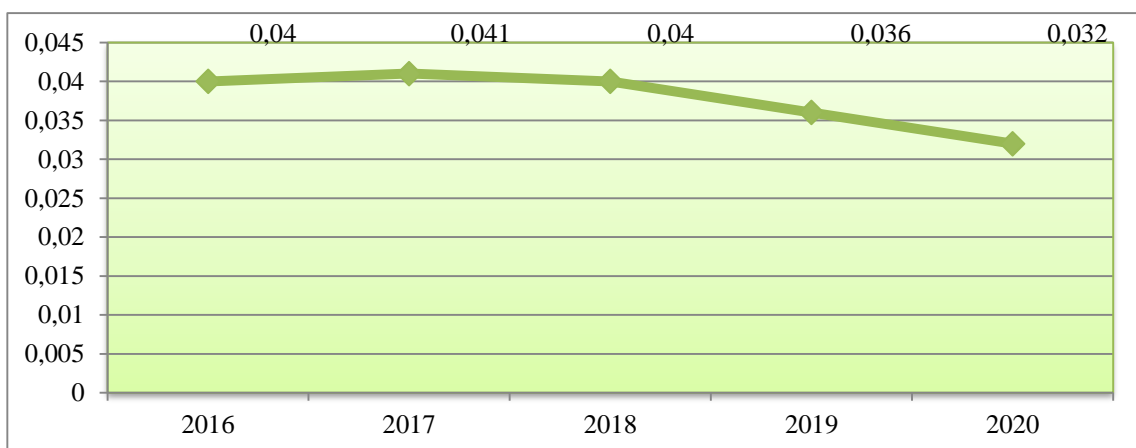

Рисунок 4 – Динаміка викидів стаціонарними джерелами в атмосферне повітря міста Хмельницького діоксиду сірки, тис. тонн

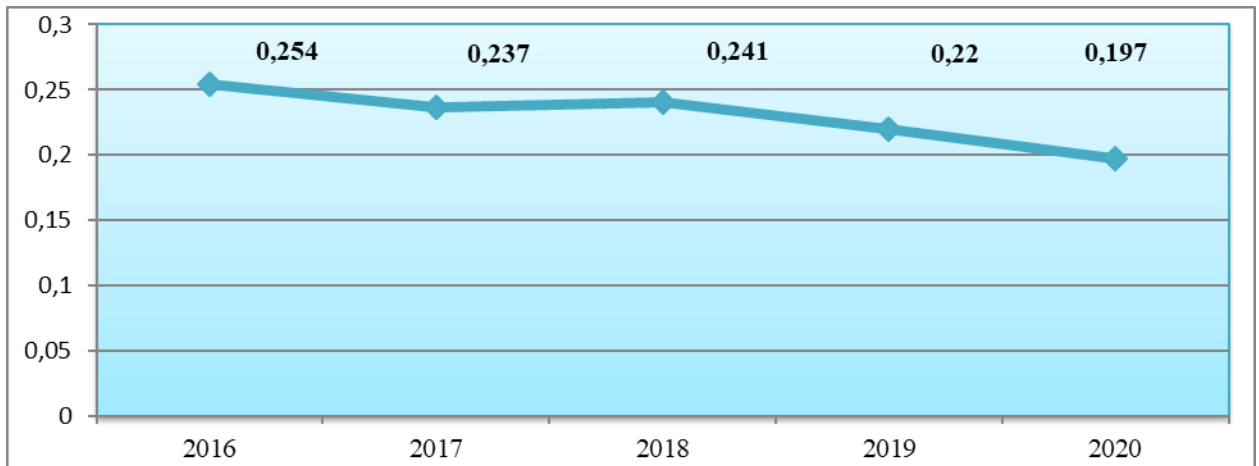

Рисунок 5 – Динаміка викидів стаціонарними джерелами в атмосферне повітря міста Хмельницького діоксиду азоту, тис. тонн

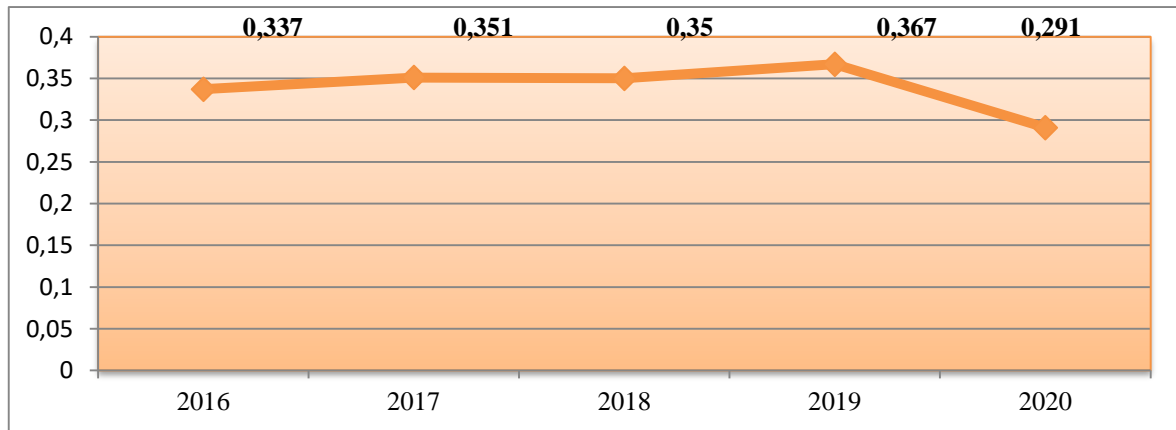

Рисунок 6 – Динаміка викидів стаціонарними джерелами в атмосферне повітря міста Хмельницького оксиду вуглецю (2016-2020 рр.), тис. тонн

Викиди стаціонарними джерелами забруднюючих речовин протягом останніх років мають тенденцію до зменшення. Особливо вагомим є зменшення у 2020 році викидів пилу (на 20 % порівняно з 2019 роком) та викидів оксиду вуглецю (на 21 % порівняно з 2019 роком). Для діоксидів сірки та азоту зменшення складає близько 10 %.

Переважає кількість усіх викидів в атмосферне повітря Хмельницької МТГ формується пересувними джерелами, у першу чергу автомобільним транспортом. Як видно з рисунку 7, динаміка зростання кількості зареєстрованих транспортних засобів є значною і за останні 5 років збільшилась майже у 3 рази.

У 2016 р. змінилась форма статистичної звітності, а саме було виключено зі звітів 2 ТП (повітря) дані щодо викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел, що унеможливило аналіз динаміки цих викидів, але збільшення кількості автомобільного транспорту дає підстави прогнозувати збільшення обсягів викидів від пересувних джерел.

Спостереження за якістю атмосферного повітря у місті ведуться на двох стаціонарних постах Хмельницького обласного центру з гідрометеорології (розташовані за адресами: Чорновола, 122 та перетин вулиць Курчатова і Олімпійської) за

19 інгредієнтами: пил, діоксид сірки, оксид вуглецю, діоксид азоту, оксид азоту, фенол, хлороводень, аміак, формальдегід – основні і специфічні – аміак, формальдегід та вісім важких металів.

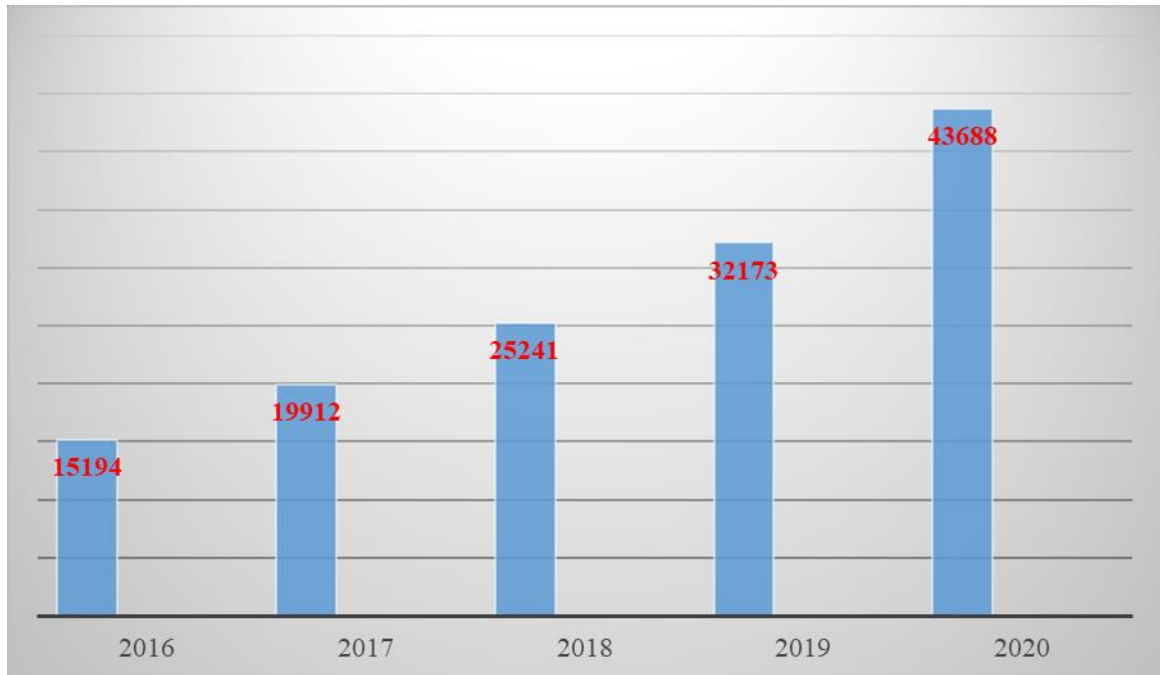

Рисунок 7 – Кількість зареєстрованих транспортних засобів, од. (2016-2020 рр.).

Згідно з даними спостереження протягом 2020 року у місті Хмельницькому відмічались перевищення по трьох речовинах:

- по діоксиду азоту перевищення фіксувались щомісячно, середньомісячне значення становило 1,245 ГДК (гранично допустима концентрація);
- по формальдегіду перевищення спостерігалось чотири місяці протягом вересня-грудня, середньомісячне значення склало 1,187 ГДК.

По інших забруднюючих речовинах, за якими велись спостереження, перевищень гранично допустимих концентрацій не зафіксовано.

Середньорічний вміст основних забруднюючих речовин в атмосферному повітрі міста наведено в таблиці 1. За результатами досліджень спостерігається сезонність у концентраціях забруднюючих речовин в атмосферному повітрі м. Хмельницького.

За індексом забруднення атмосферного повітря (ІЗА = 4,2-4,6) загальний рівень забруднення по місту за останні 5 років оцінюється як середній.

Стан радіаційного забруднення атмосферного повітря міста Хмельницького визначається Хмельницьким обласним центром з гідрометеорології на постійному посту спостереження. Середня потужність експозиційної дози гамма-випромінювання у повітрі на території міста у 2020 році становила – 11-13 мкР/год. В цілому суттєвих змін рівня потужності експозиційної дози гамма-випромінювання у повітрі на території міста Хмельницького не спостерігається.

Пости контролю за забрудненням атмосферного повітря на територіях старостинських округів – відсутні, це обумовлює доцільність розробки Програми

моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря з можливістю охоплення всієї території громади.

Таблиця 1 – Вміст забруднюючих речовин в атмосферному повітрі міста Хмельницького у 2020 році

Назва забруднюючої речовини	Середньорічний вміст, мг/м ³	Середньодобові ГДК, мг/м ³	Максимально-разові ГДК, мг/м ³	Максимальний вміст, мг/м ³
Пил	0,0768	0,15	0,5	0,281
Діоксид сірки	0,02329	0,05	0,5	0,0561
Оксид вуглецю	2,11451	3,0	5,0	7,600
Діоксид азоту	0,05085	0,04	0,2	0,1755
Оксид азоту	0,02905	0,06	0,4	0,1214
Фенол	0,00252	0,003	0,01	0,0132
Хлороводень	0,02896	0,2	0,2	0,1988
Аміак	0,01034	0,04	0,2	0,0538
Формальдегід	0,00362	0,003	0,035	0,0164

Шумове забруднення на території Хмельницької МТГ формується за рахунок впливу таких основних джерел: транспорт, промислові підприємства, комунальні об'єкти (котельні, трансформаторні, компресорні станції тощо), об'єкти будівництва, інформаційні майданчики та розважальні комплекси, зупинки громадського транспорту, де розташовані аудіо-бокси «Вуличного радіо» (м. Хмельницький). Рівень шуму на території міста коливається в залежності від відстані до проїжджих частин, часу доби, «пікових навантажень» автотранспорту, наявності зелених насаджень, розташування будівельних майданчиків та інформаційних і рекламних звуків.

Визначення рівня шумового навантаження території міста свідчить, що найбільший рівень шуму створюється транспортом (76-80 дБ). У межах селітебної забудови рівень шуму складає 49-62 дБ. Найбільші показники прослідковувалися біля залізничної дороги та основних автомобільних шляхів.

Згідно з показниками допустимих рівнів звукового тиску, встановлених у ДБН Б.2.2-12:2019 «Проектування і забудова територій» для територій житлової забудови встановлено: 60 дБ вдень та 50 дБ вночі. Тому визначений рівень шумового навантаження у селітебній зоні знаходиться у межах допустимих норм. Рівні шуму у забудові, що знаходиться у безпосередній близькості від проїжджих частин та залізниці перевищують допустимі значення більше, ніж на 10 дБ.

Викиди парникових газів та зміна клімату. Відповідно до Кіотського протоколу до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату до парникових газів відносяться: двоокис вуглецю (CO₂), метан (CH₄), закис азоту (N₂O) тощо.

За даними Державної служби статистики України викиди основного парникового газу – CO₂ в атмосферне повітря у 2019 році по Україні становили 121,3 млн т. Відповідно до «Стану навколишнього природного середовища Хмельницької області у 2019 році» викиди парникових газів від стаціонарних джерел викидів по Хмельницькій області у 2019 році становили:

- вуглецю діоксид 2242231,377 т (101,5 % відповідно до 2018 року);

- азоту (1) оксид 85,663 т (70,6 % відповідно до 2018 року);
- метану 1844,28 т (128,1 % відповідно до 2018 року).

За прогнозами рівень викидів CO₂ за секторами міста Хмельницького у 2022 році зросте на 32,37 т/рік. Зростання викидів CO₂ на території громади зумовлене збільшенням використання основних енергоносіїв (назва за шаблоном «Угоди мерів»): природний газ, рідкий газ, дизельне паливо, бензин, вугілля, дрова. Результати розрахунків показників викидів CO₂ за секторами впливу, доцільно буде проводити на основі базового року діяльності досліджуваної громади.

Рівень викидів CO₂ в атмосферне середовище міста Хмельницького різними секторами у 2019 році згідно з розрахунками, наведеними у «Плані дій зі сталого енергетичного розвитку міста Хмельницького на 2016-2025 роки», затвердженого рішенням шостої сесії Хмельницької міської ради №10 від 18.05.2016 р. склав 1004,35 тис. т/рік. Найбільше викидів парникових газів утворюється на полігонах твердих побутових відходів та установках з очищення стічних вод.

За результатами виконання заходів Плану у період 2016-2020 р.р. обсяги скорочення викидів CO₂ становили 434 833,44 т.

Зміна клімату на сьогодні є глобальним процесом, який поширюється на всій території України і відповідно на території її новостворених адміністративних одиниць. До основних потенційних негативних наслідків зміни клімату, що можуть проявлятися у Хмельницькій області, за даними Департаменту природних ресурсів та екології Хмельницької обласної державної адміністрації, належать посуха, підтоплення та затоплення, зменшення площ та порушення видового складу зелених зон, стихійні гідрометеорологічні явища, зниження рівня ґрунтових вод, зменшення їх кількості та погіршення якості питної води, зростання кількості інфекційних захворювань та алергійних проявів.

На території Хмельницької МТГ прояви зміни клімату обумовлюються змінами середньорічної температури повітря, підвищенням частоти та інтенсивності кліматичних аномалій і екстремальних явищ погоди; змінами кількості опадів, гідродинамічного режиму та водного балансу річок, почастищення випадків повеней та надмірної посухи.

На сьогодні зміна клімату – це не лише екологічне, а й економічне та соціальне питання, яке тісно пов'язане з умовами дотримання прав людини у т. ч. на безпечне для життя і здоров'я довкілля.

Узагальнені дані стосовно проведеної оцінки вразливості міста Хмельницького до змін клімату за методикою Шевченко О., «Оцінка вразливості до зміни клімату: Україна», представлені в таблиці 2.

Аналіз груп індикаторів, дозволяє зробити висновок, що одним з суттєвих та небезпечних ризиків, який впливає на всіх мешканців громади та навколишнє середовище в цілому, може бути тепловий стрес.

Для оцінки вразливості жителів громади до теплового впливу використовували дані метеорологічної станції, згідно з якими, середньорічна температура у місті Хмельницькому впродовж 2000-2017 рр. підвищилась на 0,8 °С, порівняно з періодом 1961-1990 рр., а річна кількість опадів за згадані періоди зменшилась на 97 мм/рік, що може бути причинами теплового стресу населення.

Протягом року зростання температури є нерівномірним – середні та максимальні температури найсуттєвіше зросли влітку – на 1,3 °С кожен показник, мінімальні температури найсуттєвіше підвищилися в зимовий період – на 1,2 °С та влітку – на 1,1 °С.

В останні роки спостерігається значне відхилення сумарних значень опадів від норми, особливо в теплу пору року, коли вони мають зливовий характер. Великі літні зливи нерідко призводять до формування катастрофічних паводків на річках. Останні роки були засушливими і суми опадів становили 370-415 мм на рік. Найбільша тривалість бездощового періоду складала біля двох місяців.

Таблиця 2 – Оцінка вразливості міста Хмельницького до проявів зміни клімату

№ індикатора	Група I. Вразливість міста до теплового стресу	Група II. Вразливість міста до підтоплення	Група III. Вразливість міських зелених зон	Група IV. Вразливість до стихійних гідрометеорологічних явищ	Група V. Вразливість до погіршення якості та зменшення кількості питної води	Група VI. Вразливість до зростання кількості інфекційних захворювань та алергійних проявів	Група VII. Вразливість енергетичних систем міста
1	1	1	1	2	0	2	4
2	2	1	2	0	0	2	0
3	2	1	1	2	0	4	0
4	1	1	2	2	0	2	4
5	0	1	1	0	0	0	2
6	0	0	1	2	1	0	0
7	2	0	2	–	1	–	–
8	0	0	1	–	1	–	–
9	0	0	0	–	2	–	–
10	1	0	1	–	0	–	–
11	1	1	1	–	1	–	–
12	1	0	1	–	0	–	–
Σ	11	6	14	8	6	10	10

Посилюватиме негативний вплив спеки значна частка штучних поверхонь, що мають здатність сильно нагріватися та сприяти додатковому локальному підвищенню температури приземного шару урбанізованих та забудованих територій.

Водні ресурси. Водні ресурси Хмельницької міської територіальної громади включають поверхневі та підземні води.

Поверхневі водні об'єкти представлені р. Південний Буг (головна водна артерія), р. Кудрянка (Самець) і р. Плоска (праві притоки Південного Бугу), озеро в Північному мікрорайоні, ставки в мікрорайонах Дубове та Ружична і безліч малих (струмки, потічки, ставки). За територією міста у межах утвореної МТГ протікають річки Зелена та Зінчиця (ліві притоки Південного Бугу) з притоками та ставками та р. Вовк (права притока). Для кожного водного об'єкта характерні свої гідрологічні характеристики та антропогенне навантаження різного ступеня інтенсивності (рисунок 8).

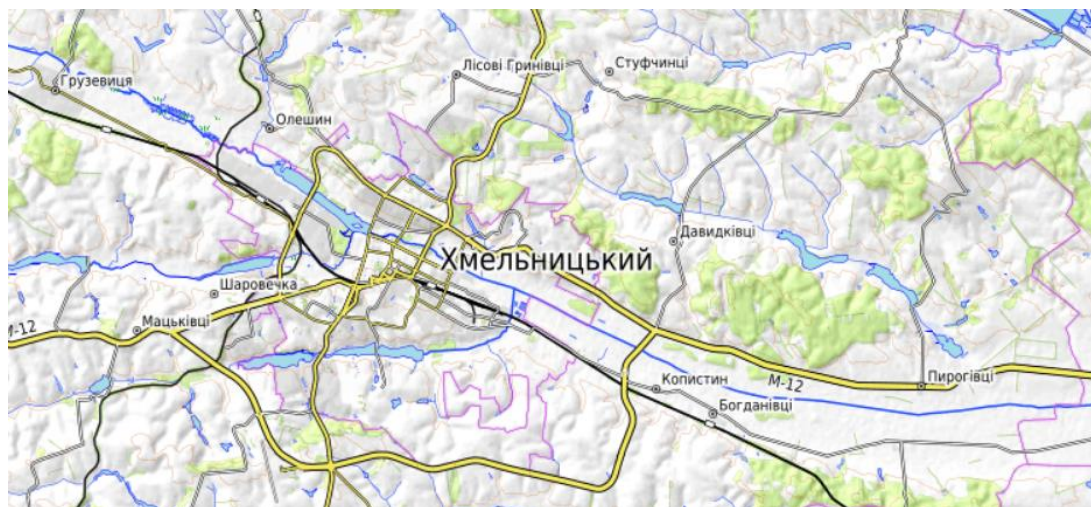

Рисунок 8 – Схема гідромережі Хмельницької міської територіальної громади

Усі річки мають змішаний тип живлення: навесні поповнюються талими сніговими водами, влітку – дощовими.

Інформацію про довжину річок у межах міста Хмельницького наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Довжина річок у розрізі міста Хмельницького

великі		середні		малі		Загальна довжина, км
кількість	км	кількість	км	кількість	км	
1	17,7	-	-	3	17,8	35,5

Річка Південний Буг перетинає місто з північного заходу на південний схід. У межах міста річка має дві правих притоки та одну ліву, ще дві лівих притоки в межах МТГ (р. Зелена та р. Зінчиця). У 1956 році на Південному Бузі введено до експлуатації міське водосховище, яке призначене для відпочинку і промислового водозабезпечення. Згідно з технічним паспортом водосховище має такі параметри: довжина – 1,15 км, максимальна ширина – 700 м, максимальна глибина – 5 м, площа водяного дзеркала – 0,8 кв. км, об'єм – 2,8 млн. кубометрів, об'єм стоку 50 % забезпеченості, річний – 67,1 млн. м³, об'єм стоку 50 % забезпеченості за час повені (тривалістю 45 днів) – 21,5 млн. м³.

Річка Плоска належить до басейну р. Південний Буг і є її правою притокою, належить до категорії малих, а її басейн – до сильнозасвоєних.

Річка Самець належить до басейну р. Південний Буг і є її другою правою притокою. Належить до категорії малих, басейн має високий рівень господарського освоєння та еродованості ґрунтового покриву. В межах міста річка має одне водосховище «Ружичнянське» і два ставки «Дубово-1» та «Дубово-2». Водосховище і ставки використовують для риборозведення, любительського риболовства та з рекреаційною метою.

Річка Вовк – права притока Південного Бугу, загальною довжиною 71 км. Протікає через село Колибань, неподалік села Богданівці у межах МТГ. Межа МТГ поблизу сіл Колибань та Богданівці проходить через верхню частину Вовчанського гідрологічного заказника місцевого значення, який є одним з найбільших за площею заказників області (1630 га). Заказник є місцем охорони і відтворення мисливських видів птахів, має водорегулююче, естетичне, рекреаційне значення.

Річка Ліва притока без назви належить до басейну р. Південний Буг і є її лівою притокою у межах міста. На струмку без назви побудовано два ставки: верхній в мікрорайоні міста «Озерна», нижній – в мікрорайоні «Лезнево». Ставки використовують для любительського риболовства та з рекреаційною метою.

Річка Зелена – мала річка, ліва притока Південного Бугу із двома ставками. Протікає через села Іванківці та Олешин в межах МТГ.

Річка Зінчиця – ліва притока Південного Бугу, загальною довжиною 27 км. На територію МТГ припадає середня течія р. Зінчиця, де вона приймає 6 лівих приток і 9 правих із заболоченими заплавами. На північній околиці с. Давидківці річка розливається у став, який має довжину 1800 м і ширину 200-300 м. Нижня течія р. Зінчиці починається від Бахматовецького водосховища. Східніше с. Бахматіці річка знову розливається – у Пирогівське водосховище. Розділивши с. Пирогівці на дві нерівні частини, р. Зінчиця на південній околиці села впадає у р. Південний Буг.

Вода у поверхневих водоймах і водотоках слабомінералізована, що характерне для річок верхів'я басейну Південного Бугу. Внаслідок достатньої кількості опадів і невисоких середньорічних температур повітря, втрати вологи на випаровування несуттєві, а розташування території у межах Верхньобузької височини з відмітками від 380 до 396 м сприяє швидшому надходженню атмосферних опадів до руслової мережі та формуванню хімічного складу води з незначною мінералізацією. Підземні води верхів'я басейну, яким належить вагома роль у живленні під час меженного періоду, характеризуються загальною мінералізацією не більше 0,7 г/дм³.

Поверхневі води території громади належать до гідрокарбонатного класу групи кальцію. Вміст іонів HCO_3^- для всіх річок міста є домінуючим (від 193 мг/дм³ до 500 мг/дм³, середньорічний – до 290 мг/дм³) та змінюється несуттєво.

Вміст сульфат-іонів SO_4^{2-} складає 15-100 мг/дм³ із середньорічною концентрацією до 33 мг/дм³, а хлоридів – 5-109 мг/дм³ із середньорічною концентрацією – до 31 мг/дм³.

Домінування у хімічному складі річок Хмельницької МТГ іонів кальцію також є характерним фактором для слабомінералізованих річок з переважно сніговим та дощовим живленням.

Поверхневі води Південного Бугу вирізняються високою насиченістю розчиненим киснем – від 5 до 16 мг/дм³, проте влітку вміст розчиненого O_2 зменшується і коливається в межах від 4 до 5 мг/дм³, що обумовлюється його витратами на окиснення органічних речовин на фоні зменшення розчинності з підвищенням температури, а також антропогенним чинником. У поодиноких випадках фіксувалось як зниження вмісту кисню до 4 мг/дм³, так і катастрофічне його падіння до межі 1-2 мг/дм³.

Територія громади належить до гідрогеологічної області Волино-Подільського артезіанського басейну. Головні водоносні горизонти знаходяться у протерозойських і крейдових відкладах. Хоча водоносний комплекс четвертинних відкладів теж малопотужний, більшість криниць експлуатує саме його. Водонепроникні неогенові глини сприяють розвантаженню вод четвертинних відкладів у вигляді численних джерел. Як свідчать гідрогеологічні дослідження, між усіма водоносними горизонтами існує тісний взаємозв'язок, який проявляється у постійному водообміні, а це вимагає жорсткого контролю за станом поверхневих вод.

Негативними наслідками впливу на стан водних ресурсів у межах Хмельницької територіальної громади є спорудження ставків і значна зарегульованість водотоків, меліорація перезвожених і заболочених земель, видобування корисних копалин, різні види будівництва, а також надходження із неочищеними або недостатньо очищеними зворотними водами забруднюючих речовин.

Основним водокористувачем-забруднювачем поверхневих водних об'єктів за 2020 рік на території громади є відділення Хмельницького обласного протитуберкульозного диспансеру (с. Осташки), яке здійснює скиди зворотних вод та забруднюючих речовин у р. Південний Буг (таблиця 4).

Контроль за якістю та спостереження за станом забруднення поверхневих вод здійснюють: Регіональний офіс водних ресурсів у Хмельницькій області, Хмельницький обласний центр з гідрометеорології, Державна установа «Хмельницький обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України», Державна екологічна інспекція в Хмельницькій області, МКП «Хмельницькводоканал».

Таблиця 4 – Скид зворотних вод та забруднюючих речовин основним водокористувачем-забруднювачем поверхневих водних об'єктів за 2020 р.

Назва підприємства	Наявність, потужність (м ³ /добу), ефективність використання (використання потужності) очисних споруд	Об'єм скидання зворотних вод, тис. м ³	У тому числі об'єм скидання забруднених (без очищення) та недостатньо очищених зворотних вод, тис. м ³	Кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотними водами, тонн
1	2	3	4	5
Басейн річки Південний Буг				
Відділення Хмельницького обласного протитуберкульозного диспансеру, с. Осташки	100000	15,7	15,7	10

За даними спостережень вміст забруднюючих речовин, які потрапляють у поверхневі водні об'єкти, щороку зростає. За останні роки (проби відбирались у двох створах річки Південний Буг: 0,1-0,7 км вище від межі міста та 0,5-0,7 км нижче межі міста) спостерігається тенденція зростання таких забруднюючих речовин, як розчинені органічні речовини, мідь, залізо загальне, нітрити, азот амонійний, хром (VI) та феноли.

Показник БСК₅ перевищував гранично допустимі концентрації для водойм рибогосподарського призначення у 1,9 рази (2019 рік – у ,2,1 рази), найвище значення показника зафіксовано на позначці 5,6 ГДКрг, 1 км нижче м. Хмельницький.

Вміст азоту амонійного в р. Південний Буг перевищував допустимі рівні рибогосподарських нормативів у 12,2 рази (2019 рік – 7,3 рази), найвище значення зафіксовано на позначці 33,7 ГДКрг, 1 км нижче м. Хмельницький.

Вміст фенолів перевищував гранично допустимі концентрації для водойм рибогосподарського призначення у 3,3 рази (2019 рік – 3,5 рази), заліза загального у 4,1 рази (2019 рік – 1,2 рази).

Середньорічні значення концентрації нітритів у водах Південного Бугу перевищували гранично допустимі для водойм рибогосподарського призначення у 10,9 рази (2019 рік – 7,2 рази).

Середнє значення міді перевищувало гранично допустимі концентрації для водойм рибогосподарського призначення у 6,0 разів (2019 рік – 7,3 рази), хрому (VI) – у 4,15 рази (2019 рік – 4,4 рази), максимальне значення – 6,8 ГДКрг, спостерігалось у травні в воді р. Південний Буг, 1 км нижче м. Хмельницький.

Одноразові відбори проб води в річках Плеска та Кудрянка показали незначне перевищення гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин за нітритами, залізом та завислими речовинами (як для водойм рибогосподарського значення).

Питне водопостачання Хмельницької міської територіальної громади включає як централізоване, так і децентралізоване. Використовуються протерозойські підземні води, які поширені на Поділлі на глибині 80-1200 метрів. Питна вода для міста Хмельницького видобувається з 5-ти міських водозаборів і окремого, розташованого на відстані 34 км від міста, Чернелівського водозабору. На водозаборах працює 70 свердловин та 9 насосних станцій 2-го підйому. Вода з Чернелівського водозабору становить до 95 % від загального водоспоживання міста. Станом на 01.01.2020 року потужність водозабору становить 100,5 тис. м³/добу. Інші п'ять ділянок, а саме «Кудрянка», «Центральна» «Західна», «Південна» та «Шаровечка», знаходяться у резервному режимі. Свердловини цих ділянок останнім часом переважно не відновлювались, модернізації споруд і обладнання – не проводилась. В цілому це може створювати небезпеку втрати резервного водопостачання міста.

Децентралізоване водопостачання забезпечують криниці та свердловини. Переважно вони експлуатуються в селах, що увійшли до складу міської територіальної громади.

Якість води, що подається споживачам, за основними показниками, відповідає чинному в Україні нормативу ДСанПіН 2.2.4-171-10 та ГОСТ 2874-82 «Вода питна». Виробничий лабораторний контроль безпечності та якості питної води здійснюється відповідно до вимог ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною», з урахуванням аналітичних матеріалів щодо існуючої ситуації з водозабезпечення населення. У м. Хмельницькому це пов'язано з особливими природними умовами якості води підземних водозаборів (підвищений вміст заліза, марганцю, аміаку, солей кальцію та магнію) та технологією водопідготовки. Тому воду дозволяється використовувати для господарсько-питного водопостачання, з відхиленням окремих санітарно-хімічних показників безпечності та якості питної води, а саме: показник загальної жорсткості – не більше 10,0 ммоль/м³, залізо загальне – не більше 1,0 мг/дм³, марганець – не більше 0,5 мг/дм³, аміаку (амоній) – не більше 2,6 мг/дм³.

Визначення протягом останніх років якісних показників питної води із централізованої водопровідної мережі, яку здійснювало МКП «Хмельницькводоканал», свідчить про незначне зростання нітритів, нітратів, заліза, хлоридів. Причиною підвищення вмісту забруднюючих речовин у воді може бути застаріле обладнання, зношеність водопровідних мереж, забруднення води через ґрунт, що обумовлює необхідність модернізації всієї системи водопостачання.

Потребує покращення якість води криниць громадського користування. За даними вибіркового контролю органів Держсанепідслужби перевищення ГДК забруднюючих речовин у відібраних пробах води складає 47-58 % за санітарно-хімічними показниками (переважно підвищення по нітратах у 1-7 разів), 54,5 % за санітарномікробіологічними показниками.

Централізоване водовідведення у місті Хмельницькому забезпечує господарчо-побутова каналізація до складу якої входять 387,34 км трубопроводів, 24 насосні станції, два майданчика очисних споруд (КОС), потужністю відповідно 30000 м³/добу та 75000 м³/добу. Забруднення поверхневих вод зворотними водами свідчить про

недостатню ефективність роботи очисних споруд і обумовлює необхідність проведення заходів щодо їх модернізації.

Всього на 01.01.2020 року на території Хмельницької громади розвідано і взято на облік балансові експлуатаційні запаси підземних вод 10 ділянок Хмельницького родовища підземних вод (5 ділянок питних вод, та 5 ділянок – питних та технічних), з них 2 ділянки («Центральна» та «Пирогівська») не використовуються (рисунок 9).

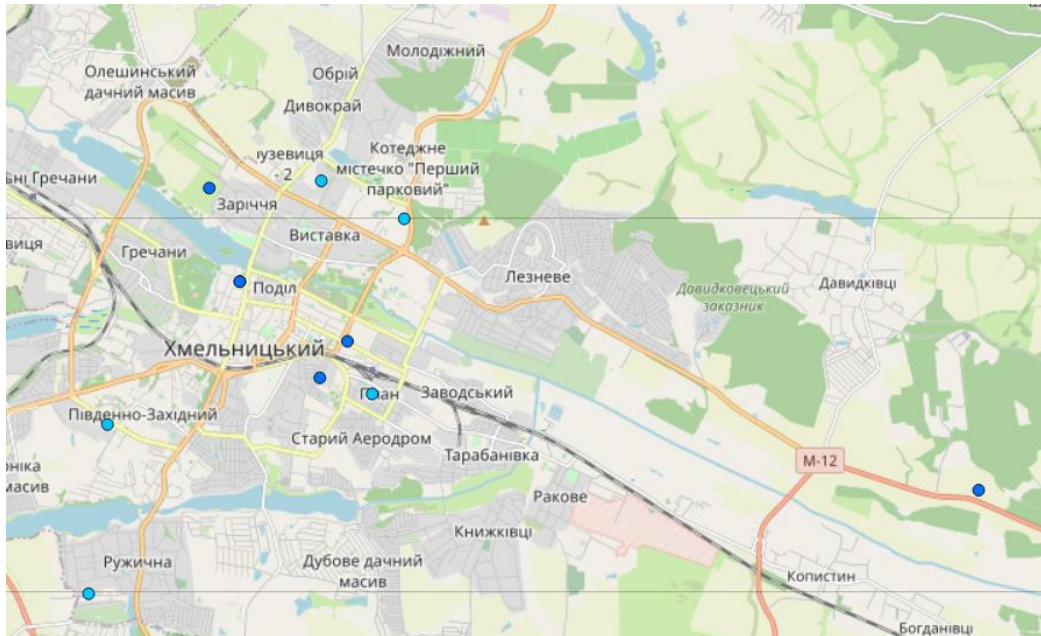

Рисунок 9 – Ресурси підземних вод Хмельницької МТГ
(розвідані родовища ● – питних, ● – питних та технічних вод)

Забруднення підземних вод може відбуватись за рахунок надходження стоків у ґрунт зі зношених каналізаційних мереж і напірних колекторів, забруднення через свердловини, які вийшли з експлуатації, надходження забруднюючих речовин із поверхневим стоком у місцях накопичення промислових і побутових відходів та місцях стихійних звалищ.

Потребує вирішення питання ліквідаційного тампонажу недіючих артезіанських свердловин, які вийшли з ладу і створюють загрозу забруднення підземних горизонтів. Подальше існування безгосподарних і непридатних до експлуатації свердловин у будь-який час може призвести до забруднення підземних вод.

Залишається проблемою визначення розмірів і меж водоохоронних зон та прибережних захисних смуг вздовж річок та навколо водойм на території громади. Ще однією проблемою є затоплення і підтоплення територій, руйнування берегів річок та водойм, що спричиняє деградацію ґрунтів, загибель представників рослинного і тваринного світу, заболочення водоймищ. Населення, що проживає у прибережних селищах і селах, зазнає значних матеріальних та моральних втрат від паводків. Шкідлива дія вод проявляється:

- у затопленні під час повеней і паводків прилеглих до річок територій і населених пунктів, розташованих у заплавах річок, або у місцях де відсутня належна організація відведення дощових та талих вод;

– у періодичному підтопленні ґрунтовими водами під час їх високого стояння сільськогосподарських угідь, присадибних ділянок, будівель або постійному підтопленню від підпору води греблями штучних водойм;

– у заболоченні земель у наслідок їх постійного перезволоження;

– в ерозії ґрунтів, утворенні ярів, зсувів на ділянках з значними поздовжніми ухилами поверхні і концентрованими водними потоками.

За даними гідрометеорологічної служби останні роки характеризуються значним збільшенням повеней та паводків на території Хмельницької області. Набули широкого розвитку процеси підйому ґрунтових вод, що призводять до підтоплення значних територій як сільськогосподарського призначення, так і населених пунктів.

Біорізноманіття. На території Хмельницької територіальної громади поширені такі типи рослинності: лісова, лучна, водна, прибережно-водна, болотна, рудеральна та сегетальна. Закономірності її розподілу зумовлені рельєфом території, едафічними умовами, фізико-географічним положенням, впливом антропогенного фактору. У долинах річок басейну Південного Бугу поширені рослинні угруповання, які сформувалися на базі природних евтрофних боліт та заплавних лісів (біло-вербових, ясенєво-липових, вільхових). Сьогодні рослинний покрив є докорінно трансформованим і зустрічаються лише залишки цих лісів, а на більшій території болота осушені.

Загальна площа земель державного лісового фонду складає 4957,3 га. Заходи з розширеного відтворення лісових ресурсів і їх захисних функцій, подальшої інтенсифікації лісгосподарського виробництва здійснюють 3 державних підприємства (ДП «Хмельницьке лісомисливське господарство», ДП «Проскурівське лісове господарство» та ДП ДГ «Зоря»). Найбільші лісові ділянки знаходяться біля сіл Бахматівці, Давидківці, Пархомівці, Масівці та Черепівка.

Серед лісової рослинності переважають дубово-грабові та їх похідні грабові ліси. Лісові урочища плакорні, в деревостані переважає граб, співдомінують дуб звичайний, ясен звичайний, є ділянки чистих грабових та дубових лісів. У невеликій кількості в деревостанах присутні липа дрібнолиста, в'язи гірський та граболистий, черешня, клени гостролистий та польовий, а також береза повисла; у підліску – ліщина звичайна та бруслина європейська.

Трав'яна рослинність лісів досить багата та різноманітна. Часто трапляються копитняк європейський, осока лісова, медунка темна, веснівка дволиста, вороняче око, цирцея звичайна, підлісник європейський, зеленчук жовтий, яглиця, а також лісові папороті – щитники чоловічий та шартський, безщитник жіночий. Навесні спостерігаються яскраві синузії весняних ефемероїдів. Частими рослинами весняного лісу є ряска ущільнений та порожнистий, анемона жовтецева, гусячі цибульки мала та жовта, зірочник ланцетолистий; трапляються печіночниця звичайна, барвінок, проліска дволиста, пшінка весняна, купина багатоквіткова, адокса мускусна та інші.

У флористичному складі заплавних боліт домінують очерет, осоки омська, чорна, здута. Поширеними видами є вербозілля звичайне, жовтець повзучий, підмаренник болотний, плакун верболистий, чистець болотний.

Повітряно-водна рослинність переважно представлена різнотрав'ям, найчастіше переважають очерет звичайний, рогиши широколистий і вузьколистий, лепешняк великий.

Серед угруповань водної рослинності найчастіше трапляються ценози спіродели багатокореневої і ряски малої, поширеними є також ценози куширу темно-зеленого,

елодеї канадської, водяного різака алоєвидного, жабурника звичайного, водопериці кільчастої. З угруповань Зеленої книги трапляються глечики жовті, латаття сніжно-біле.

Серед рослин Червоної книги України на території Хмельницької МТГ трапляються підсніжник білосніжний, гніздівка звичайна, лілія лісова, скополія карніолійська; серед рослин, які охороняються в Хмельницькій області – арум Бессерів, воронець колосистий, дзвоники персиколисті.

Процес урбанізації супроводжується руйнуванням природного рослинного покриву, який зазнає значної антропогенної трансформації: зменшується площа, спрощується структура, зростає роль синантропних угруповань, водночас поступово зникають вихідні фітоценози, з'являється багато неаборигенних інвазійних видів рослин, які істотно порушують структуру біогеоценозів.

Достатньо великий список інвазійних (чужорідні) видів рослин, які зустрічаються на території громади: клен ясенелистий, айлант найвищий, щиріця біла, щиріця звичайна, амброзія полинолиста, аморфа кушова, череда листяна, хрінниця крупковидна, злинка канадська, чорноцир нетреболистий, ехіноцистис шипуватий, гірчак японський, маслинка вузьколиста, елодея канадська, галінсога дрібноцвіта, борщівник мантегацці, борщівник Сосновського, розрив-трава залозиста, розрив-трава дрібноквіткова, дикий виноград, тонкопримник однорічний, мишій сизий, золотушник канадський та нетреба ельбінська.

Велику загрозу серед інвазійних видів становлять борщівник Сосновського та амброзія полинолиста. Популяції цих рослин на узліссях, біля доріг, стежок, протиерозійних валах, дренажних каналах характеризується високою фітоценотичною активністю, часто виступають домінантом, завдають істотних втрат біотичному різноманіттю, оскільки витісняють місцеві види трав'яних рослин.

Для контролю і зменшення площ поширення чужорідних видів необхідний постійний моніторинг місць зростання, контроль чисельності, заборона використання в озелененні і лісівництві, механічне знищення, обкошування пришляхових ділянок і сільськогосподарських угідь до початку цвітіння і плодоношення інвазійних видів, знищення місць масового зростання інвазійних видів, інформування населення про шкідливість інвазійних видів.

Тваринний світ Хмельницької територіальної громади різноманітний. Тут є представники водно-болотного зооценозу, зооценозу лук і пасовищ, зооценозу оброблюваних угідь і зооценозу широколистих лісів.

Серед представників іхтіофауни багаточисельними є карась сріблястий, краснопірка звичайна, плітка звичайна, окунь звичайний, йорж звичайний; чисельними є щука звичайна, лящ звичайний, короп звичайний, судак звичайний. Акліматизовані амур білий і товстолобик.

Серед земноводних представлені ропуха сіра та землянка звичайна, жаби трав'яна. Озерна і ставкова, а також райка звичайна; зрідка трапляються тритон звичайний та кумка червоночерева.

Із плазунів досить часто трапляється вуж звичайний, зрідка – ящірки прудка і живородна та черепаха болотяна.

Найчисленнішими є птахи, з них найчастіше трапляються зяблик, кропив'янка чорноголова, вільшанка, дрозди співочий і чорний, чикотень, горобець хатній. Берестянка. Серед хижих птахів трапляються яструб малий, сова вухата.

Серед фауни водоплавних та навколводних птахів за чисельністю домінує лиска, крижень, пірникоза велика, мартин звичайний, чирянка мала, широконосіка, попелюх, лебеді-шипуні, чапля сіра, чепура велика, різні види куликів, коловодників, крячків; зрідка буває гагара чорношия, мартини чорнокрилий і малий.

Серед раритетної орнітофауни трапляються лелека чорний, гоголь, крех середній, беркут, підорлик малий, лунь польовий, сапсан, орлан-білохвіст, орел-карлик, скопа, голуб-синяк, жовна зелена, сорокопуд сірий та інші.

Серед ссавців звичайними видами є зайці-русаки, білка руда, миша польова, лісова полівка, вовчок горішниковий та бурозубка звичайна, їжак білочеревий, кріт європейський; рідше трапляються вовчки сірий та лісовий, рясоніжка звичайна і полівка-економка.

Хижі ссавці представлені ласкою малою та куницею ліською, лисицею звичайною.

Серед рукокрилих періодично трапляються: нічниця велика, вухань звичайний, зрідка – кажан пізній та нетопир лісовий. Найчисельнішим видом є вечірниця руда, які занесені до Червоної книги України.

У водоймах трапляється червонокнижна видра річкова.

З крупних ссавців помічено перебування козуль європейських і свиней диких.

Основними проблемними питаннями у сфері охорони використання та відтворення тваринного світу є створення відтворювальних ділянок для рідкісних тварин та тих, які мають мисливське значення, а також браконьєрство на суходолі та на воді.

Зелені насадження населених пунктів Хмельницької територіальної громади, у першу чергу міста Хмельницького, утворюють переважно штучні насадження, і лише на околицях та в заплавах річок трапляються залишки природної рослинності. У цілому рослинний покрив міста Хмельницького дуже фрагментований – розділений на окремі ділянки, що оточені тротуарами, автомобільними та залізничними шляхами, будівлями тощо.

На місці природних заплавних та листяних лісів у теперішній час зростає лучна, болотна, агрокультурна та рудеральна рослинність. Деревна рослинність зосереджена в центральній (парки, сквери) та північно-східній (дендропарк) частинах міста і тільки незначна її частка трапляється у районах сучасної багатоповерхової забудови.

Інвентаризацію зелених насаджень населених пунктів Хмельницької територіальної громади і міста Хмельницького, зокрема, в останні десятиліття (за виключенням центральної частини) не проводили.

За офіційними даними 2016 року, площа міських зелених насаджень загального користування (території парків, скверів, бульварів, насаджень на схилах, набережних, лісопарків, лугопарків тощо, які мають вільний доступ для відпочинку) становила 112,83 га. З 2016 року по 2020 рік під парки та сквери відведено понад 190 га території зелених зон, які передані в постійне користування КП «Парки і сквери міста Хмельницького» та КП по зеленому будівництву і благоустрою міста. З них найбільшу площу займають зелені зони вздовж річки Південний Буг між вулицями Старокостянтинівське шосе та Трудовою – 38,0561 га, вздовж річки Кудрянка в районі вулиць Щедрина та Холодноярців – 55,1292 га та лісопаркова зона між вулицями Степанкова та Болохівською – 26,0 га.

У 2021 році близько 40 га території Хмельницької МТГ відведено під парки та сквери.

Згідно з Державними будівельними нормами України (ДБН Б.2.2-12.2019) для міста Хмельницького мінімальна допустима кількість зелених насаджень у загальному доступі повинна становити не менше 11 м²/особу. На сьогодні показник площі зелених насаджень загального користування на одного мешканця міста складає близько 9 м². За міжнародними нормами, цей показник має бути не менше 20,4 м². Тому важливим є збільшення територій зелених насаджень загального користування (парків, скверів тощо) у межах міста Хмельницького, особливо у центральній його частині. Площа озелених територій навколо міста – 200 м²/особу.

Озеленення – важлива складова частина в загальному комплексі міського господарства, екологічному стані міської екосистеми. І хоча у рамках місячника благоустрою та весняної акції «За чисте довкілля» на території міста у 2021 році висаджено понад 1000 шт. Саджанців кущів та дерев, приживлюваність їх невисока. Більшість дерев, які озеленюють вулиці міста, досягли граничного віку, вражені хворобами, зносяться під час будівництва. Тож, значні території потребують додаткових насаджень, особливо в центральній частині міста, вздовж автомобільних доріг, вулиць, у дворах будинків.

Природно-заповідний фонд (ПЗФ) Хмельницької МТГ включає території та об'єкти міста Хмельницького та приєднаних територій.

ПЗФ м. Хмельницького утворений 22 природно-заповідними територіями та об'єктами місцевого значення (таблиця 5).

Таблиця 5 – Природно-заповідний фонд міста Хмельницького

Назва об'єкта	Площа, га	Місце розташування	Рішення, згідно з яким створено (змінено)
1	2	3	4
Ботанічна пам'ятка природи			
Алея каштана кінського	0,5	вул. Чорновола, 24	Рішення ОВК № 213 від 14.07.1977
Бук червоний	0,01	вул. Гагаріна, 5	Рішення ОВК №358-р від 22.10.1969
Бук червоний	0,01	вул. Героїв Майдану, 24	Рішення ОВК №358-р від 22.10.1969
Бук на Володимирській	0,01	вул. Володимирська, 74	Рішення обласної ради від 24.06.2020 № 60-33/2020
Відгомін віків	0,01	Вул. Петра Болбочана, 6	Рішення обласної ради від 24.06.2020 № 60-33/2020
Горіх чорний	0,02	вул. Пилипчука, 5	Рішення ОВК № 213 від 14.07.1977
Липа звичайна	0,02	вул. Грушевського, 64	Рішення ОВК № 213 від 14.07.1977
Прибузькі сосни	0,025	вул. Кам'янецька, 2	Рішення обласної ради від 24.06.2020 № 60-33/2020
Сосни Чорні	0,01	вул. Пушкіна 11, 13	Рішення обласної ради від 24.06.2020 № 60-33/2020

Продовження таблиці 5

1	2	3	4
Тисячі сердець	0,001	вул. Володимирська, 85	Рішення обласної ради від 24.06.2020 № 60-33/2020
Ясен на майдані	0,001	вул. Майдан Незалежності, 2	Рішення обласної ради від 24.06.2020 № 60-33/2020
Сад Григорія Сковороди	0,1914	вул. Ярослава Мудрого, 2	Рішення обласної ради від 24.06.2020 № 60-33/2020
Сквер імені Володимира Івасюка	0,1907	вул. Кам'янецька (між будівлею Хмельницької обласної філармонії та вул. Кам'янецькою	Рішення обласної ради від 24.06.2020 № 60-33/2020
Сквер імені Кузьми Скрябіна	0,0833	вул. Гагаріна, на території Хмельницької обласної філармонії	Рішення обласної ради від 24.06.2020 № 60-33/2020
Сквер пам'яті героїв та жертв Чорнобиля	0,2981	вул. Кам'янецька, 1	Рішення обласної ради від 24.06.2020 № 60-33/2020
Сквер Слави	0,3438	вул. Кам'янецька, (по вул. Кам'янецькій, 111 та вул. Сковороди та Кам'янецькою	Рішення обласної ради від 24.06.2020 № 60-33/2020
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва			
Парк культури і відпочинку імені Михайла Чекмана	140,45	вул. Проскурівського підпілля	Виконком обласної ради депутатів трудящих від 05.05.1975 №132, Рішення обласної ради від 16.12.1998 року №13, Рішення обласної ради від 18.11.2009 №20-24/2009
Парк Заріччя	4,3 га	обмежений вулицями Свободи, Зарічанська, Перемоги, Пр.Миру	Рішення обласної ради від 30.03.2004 №22-11/2004
Сквер імені Т.Г. Шевченка	4,7 га	вул. Грушевського	Рішення обласної ради від 04.04.2001 №10, Рішення обласної ради від 21.03.2002 №11
Ботанічні сади			
Ботанічний сад Хмельницького національного університету	2,21	вул. Інститутська, 11	Рішення обласної ради від 18.11.2009 р. № 20- 24/2009

Кінець таблиці 5

1	2	3	4
Дендрологічні парки			
Поділля	30,5 га	на перетині вул. Проспект Миру та Старокостянтинівське шосе	Розпорядження виконкому обласної ради депутатів трудящих від 30.01.1969 №72-р, Рішення сесії обласної ради від 11.07.2007 № 23-9/2007
Юннатівський	2,06	прв. Шкільний, 8	Рішення обласної ради від 24.06.2020 № 60-33/2020

Таким чином природно-заповідний фонд міста Хмельницького становить лише 2,06 % від загальної площі міста і є вкрай низьким (для порівняння: показник заповідності України складає 6,77 %).

До складу ПЗФ Хмельницької МТГ також входять такі природно-заповідні території:

- Давидковецький лісовий заказник місцевого значення (506,0 га),
- Зоологічна пам'ятка природи місцевого значення «Бахматовецька колонія сірої чаплі» (4,7 га),
- Парк пам'ятка садово-паркового мистецтва «Парк ім. С. Мацишина» (12,0 га);
- частина гідрологічного заказника місцевого значення «Вовчанський».

У цілому природно-заповідний фонд Хмельницької територіальної громади складають 25 територій та об'єктів загальною площею 714,45 га (за виключенням гідрологічного заказника місцевого значення «Вовчанський»). Показник заповідності становить 1,44 %.

Розширенню та охороні природно-заповідних територій і об'єктів Хмельницької територіальної громади слід надати цілеспрямованого характеру як у теоретичному, так і практичному аспектах. Для збереження природно-заповідного фонду потребує розробки документація (землевпорядна, проекти організації та утримання тощо), забезпечення кваліфікованого догляду за парками, дендропарками, окремими деревами; виготовлення достатньої кількості відповідних державних інформаційних знаків із зазначенням статусу об'єкта ПЗФ.

Територія Хмельницької територіальної громади інтегрована у регіональну екомережу та забезпечує її цілісність, а також є невід'ємною частиною Національної екологічної мережі України та Загальноєвропейської екомережі.

Рішенням тридцять четвертої сесії Хмельницької міської ради від 09.10.2019 року № 37 затверджена схема екологічної мережі міста Хмельницького.

Загальна площа екологічної мережі міста Хмельницького становить 1234,83 га, що складає 11,54 % від загальної площі міста. Загальна довжина екокоридорів екомережі становить 59,16 км.

Структуру екомережі складають природні ядра та екокоридори національного, регіонального й місцевого рівнів, а також відновлювальні та буферні території.

У межах міста Хмельницького виділено 6 природних ядер – центрів біорізноманіття: з них 5 регіонального рівня: Дендропарк Поділля, Парк ім. М.Чекмана, Прибузьке, Гречанський ліс, Ботанічний сад та одне ядро локального рівня – Ветеранський ліс. Їх об'єднують 10 екокоридорів різних рівнів: один національного рівня (Південнобузький); три регіонального рівня (Північний, Плоскирівський, Кудрянський); шість локального рівня: екокоридор (Лезнівський струмок, Південо-Західний, Південний, Дачі Дубово, Старосадівський, Книжковецький).

Базою для формування локальної екомережі стала мережа природно-заповідних територій та об'єктів. Екокоридори і ядра виділені в межах річкових долин та зелених зон, що є необхідною умовою їх захисту, забезпечення обміну генетичним матеріалом, збереження міграційних шляхів для біотичного різноманіття.

У структурі екомережі виділено чотири відновлювальних території (назви їх відповідають назвам вулиць, на яких знаходяться ці території): «Озерненська», «Бандерівська», «Тернопільська», «Поворот на Розсошу». Загальна площа цих територій становить 0,55 га.

Буферні території включають прибережно-захисні смуги та буфеоні зони ПЗФ.

На сьогодні нагальною є проблема розробки екологічної мережі Хмельницької міської територіальної громади.

Зведена схема формування екомережі України, регіональні та місцеві схеми формування екомережі мають бути основою для розроблення усіх видів проєктної документації при здійсненні землеустрою, розробці містобудівної документації, а також здійсненні господарської та іншої діяльності.

На даний час природні території Хмельницької МТГ до Смарагдової мережі Європи не включені.

Відходи. У середньому за добу на полігон побутових відходів з міста Хмельницького вивозять понад 2300 м³. Річний об'єм побутових відходів складає 850 тис. м³. Для забезпечення якісного та вчасного вивезення побутових відходів і з метою впровадження на території міста роздільного збирання побутових відходів ХКП «Спецкомунтранс» забезпечує обслуговування 3199 контейнерів (0,75 м³ – 1468 шт., 1,1 м³ – 1713 шт., 13 м³ – 11 шт., 3 м³ – 7 шт.), контейнерів для роздільного збирання побутових відходів – близько 400 шт (контейнерів для ПЕТ- пляшки близько 300 шт., контейнерів для скла – близько 100 шт.).

Загальна кількість контейнерних майданчиків – 266 шт., у т. ч. 8 підземних контейнерних майданчиків. Вивезення побутових відходів здійснюють 34 сміттєвози, які знаходяться на балансі комунального підприємства.

На міському полігоні при захороненні твердих побутових відходів постійно здійснюється їх пошарова засипка ґрунтом. Щороку проводиться активна робота з ліквідації стихійних сміттєзвалищ.

У м. Хмельницькому діють договори про співпрацю з фірмами, які здійснюють відбір, сортування і пресування відібраної вторинної сировини на міському полігоні твердих побутових відходів, а саме: ПЕТ-пляшку, макулатуру, склобій, металеві та пластикові вироби. Вторинну сировину збирають 13 суб'єктів господарювання через мережу пунктів приймання вторинної сировини. Оскільки для відкриття такого пункту отримання ліцензії або дозволу не потрібно, відповідно, дані обліку таких пунктів можуть бути неповними. 29 вересня 2021 року відбулося офіційне відкриття навчального центру поводження з відходами «Гуфі-центр» – простір, де в інтерактивній формі школярі,

студенти та дорослі знайомляться із впливом відходів на довкілля, особливостями поводження з відходами та специфікою роботи сміттєпереробного комплексу.

Збирання небезпечних відходів домогосподарств здійснюється лише у місті Хмельницькому Екобусом.

Екобус зупиняється в певних місцях і відповідно до графіку, заздалегідь повідомленого жителями міста, та безоплатно приймає від населення небезпечні відходи (таблиця 6).

Таблиця 6 – Обсяги збирання небезпечних відходів у населення м. Хмельницький «Екобусом»

Вид відходів	2018	2019	2020	За весь період діяльності
Батарейки, кг	1540,5	1951	3117,5	6609
Лампи люмінесцентні, од.	4966	17763	18636	41365
Лампи енергозберігаючі, од.	2243	4875	3857	10975
Термометри, од.	451	1334	860	2645
Залишки медикаментів, які втратили термін придатності, кг	187,5	429,5	1075,5	1692,5
Відпрацьоване електричне та електронне обладнання, кг		126,5	650,0	776,5
Тара (із залишків фарби, клеї, розчинники), кг	261	397	1266,5	1924,5
Тара від побутової хімії, кг	333	333	333	1000

Також встановлено скриньки для збору батарейок у закладах освіти, торгівельній мережі міста.

Усі відходи, що містять ртуть (люмінесцентні лампи, енергозберігаючі лампи, термометри), зібрані Екобусом, передаються на утилізацію до ДП «Боднарівка» ЛКП «Зелений Львів» у Львові. Усі інші небезпечні відходи (батарейки тощо) передаються ТОВ «Екологічні інвестиції», м. Київ.

З вересня 2020 року у місті діє Центр управління відходами. Це місце, куди кожен мешканець міста Хмельницького може безкоштовно здати відходи для їх подальшої переробки чи утилізації. Центр працює у режимі самообслуговування шість днів на тиждень та приймає 13 фракцій відходів: папір, пластик, поліетилен, комбіновану упаковку, метал, побутову техніку, будівельні відходи, «зелені» відходи, меблі, одяг, небезпечні відходи.

У поводженні з побутовими відходами у Хмельницькій області переважає їх захоронення (близько 99,9 % ПВ), частка компостування та рециклінгу залишається незначною.

Експлуатація полігону твердих побутових відходів і надалі залишається однією з основних екологічних проблем міста. Міський полігон ТПВ входить до переліку екологічно небезпечних об'єктів і на теперішній час вичерпав свою проектну потужність, тому подальша його експлуатація створює загрозу виникнення надзвичайних ситуацій. Оскільки полігон працює в режимі перевантаження, він є потужним джерелом утворення

звалищного біогазу. Потрапляючи до атмосфери, цей газ обумовлює значний парниковий ефект і негативний вплив на навколишнє природне середовище та здоров'я людей.

З 2018 року частина метану, що утворюється на полігоні в процесі анаеробного розкладу органічних компонентів відходів, збирається та утилізується для виробництва енергії на установці з електричною потужністю 659 кВт.

Існуючий полігон твердих побутових відходів міста наближається до заповнення своєї максимальної ємності, а утворення побутових відходів м. Хмельницького в найближчі роки збільшиться з приблизно з 94000 тонн/рік (zareєстровано у 2017 р.) до 107000 тонн/рік до 2027 року. У зв'язку з цим, Хмельницьким комунальним підприємством «Спецкомунтранс» спільно з Європейським банком реконструкції та розвитку розроблено Проєкт модернізації інфраструктури твердих побутових відходів у м. Хмельницькому (Проєкт). Основною метою Проєкту є забезпечення потужностей з переробки відходів у межах міста Хмельницький. Проєкт також має на меті покращити операції з управління відходами та запровадити можливості переробки утилізації до цієї інфраструктури управління відходами міста (у формі запропонованого інструменту БМО) та відвернути потік вивозу відходів тільки на полігон. Цей Проєкт буде інтегровано до регіонального плану управління відходами у Хмельницькій області. Очікувані результати Проєкту – покращення системи поводження та управління з ТПВ в місті. Реалізація Проєкту планується спільно з Європейським банком реконструкції та розвитку.

Здоров'я населення. Для аналізу стану здоров'я населення бралися дані до 2019 року з метою виключення особливостей, пов'язаних з пандемією COVID19.

Загальна захворюваність дітей віком від 0 до 14 років у 2019 році становила 292 на 1000 осіб від загальної кількості населення міста або 79338 особи (абсолютний показник). У 2018 р. – 295 на 1000 осіб від загальної кількості населення міста або 80024 особи (абсолютний показник). Загальна захворюваність дітей (0-14 років) по нозологіях за 2016-2019 роки наведена на рисунку 10.

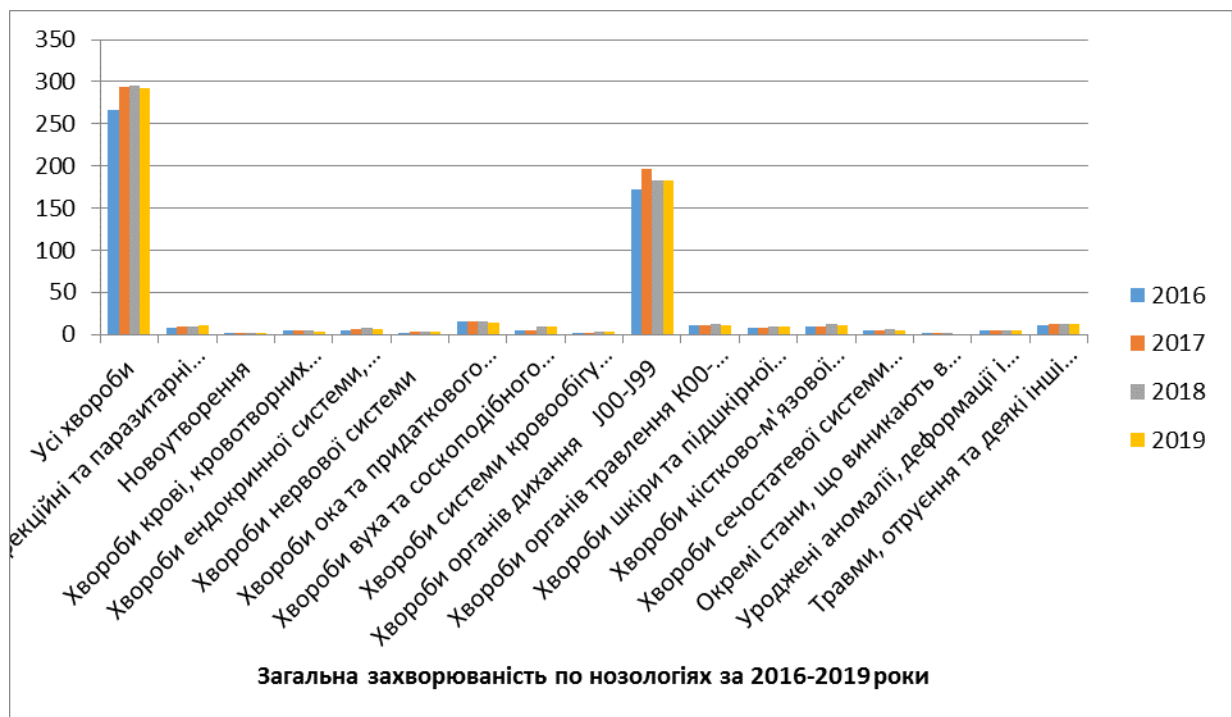

Рисунок 10 – Загальна захворюваність дітей (0-14 років) по нозологіях за 2016-2019 роки

При розгляді структури загальної захворюваності дітей м. Хмельницького від 0 до 14 років за період 2016-2019 рр. по нозологіях рейтингові місця розподілились таким чином (рисунок 11):

1 місце – хвороби органів дихання (182,28; 183,07; 195,8; 171,92 за 2019, 2018, 2017, 2016 роки відповідно);

2 місце – хвороби ока та придаткового апарату (14,44; 16,08; 14,66; 15,44 за 2019, 2018, 2017, 2016 роки відповідно);

3 місце – хвороби кістково-м'язової системи (11,32; 12,81; 9,51; 9,28 за 2019, 2018, 2017, 2016 роки відповідно);

4 місце – хвороби органів травлення (11,37; 12,13; 10,7; 10,43 за 2019, 2018, 2017, 2016 роки відповідно);

5 місце – травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх причин (12,84; 11,97; 12,13; 11,33 за 2019, 2018, 2017, 2016 роки відповідно);

6 місце – хвороби вуха та соскоподібного відростку (8,81; 9,27; 4,65; 4,18 за 2019, 2018, 2017, 2016 роки відповідно);

7 місце – хвороби шкіри та підшкірної клітковини (8,8; 9,01; 8,32; 8,47 за 2019, 2018, 2017, 2016 роки відповідно).

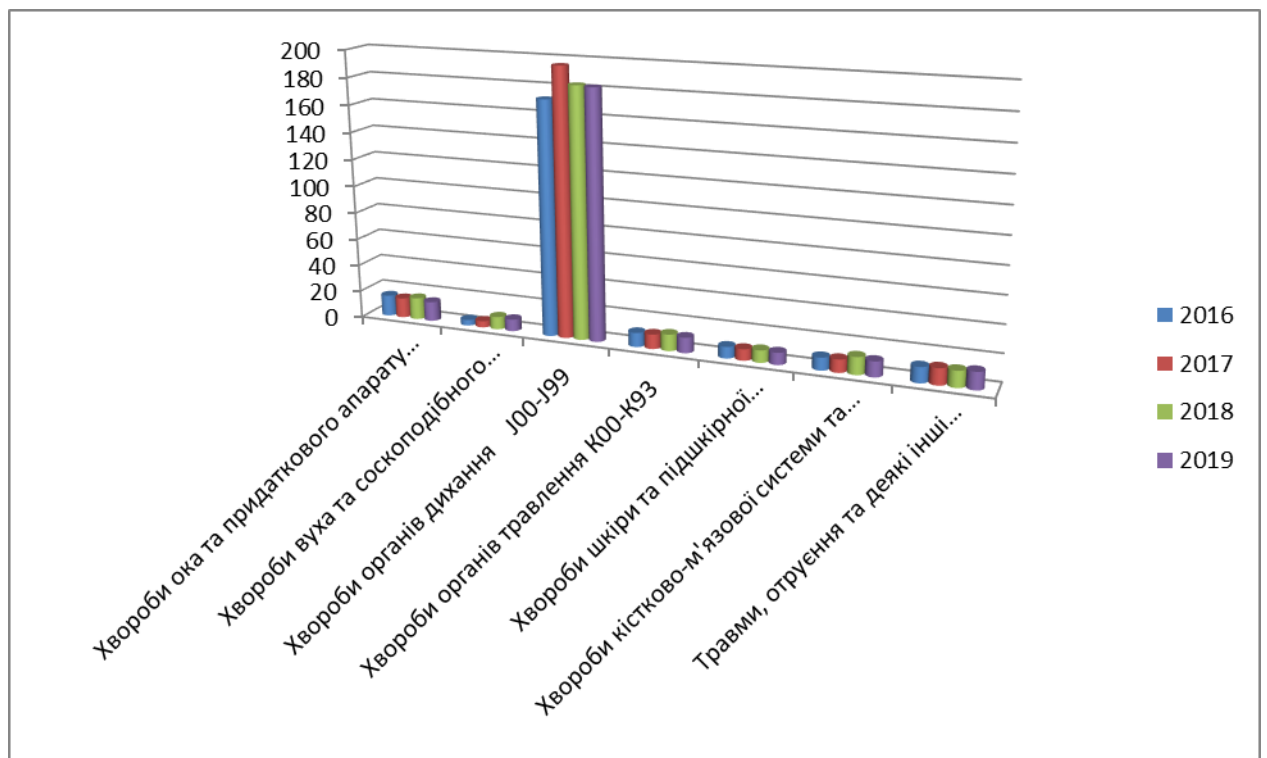

Рисунок 11 – Рейтинг загальної захворюваності дітей (0-14 років) по нозологіях за 2016-2019 роки з найбільшими значеннями

Спостерігається динаміка збільшення захворюваності школярів від 1-го до 9-го класу на захворювання ока та його придаткового апарату, що можна пов'язати із підвищенням зорового навантаження в процесі навчання і широким використанням гаджетів школярами. З віком різко збільшується питома вага захворювань кістково-м'язової системи, внаслідок неправильної постави дітей у класах, порівняно великої ваги портфелів та наплічників, низькою фізичною активністю більшості школярів.

Збільшується питома вага захворювань органів травлення. Високий рівень захворюваності органів дихання пояснюється включенням у цю категорію гострих фарингітів, тонзилітів, ларингітів, трахеїтів, пневмоній, хронічних хвороб мигдалин та аденоїдів і бронхіальної астми. За цією нозологією слід окремо виділити розподіл захворюваності на пневмонію та бронхіальну астму, як найбільш залежних захворювань від стану повітря (рисунок 12).

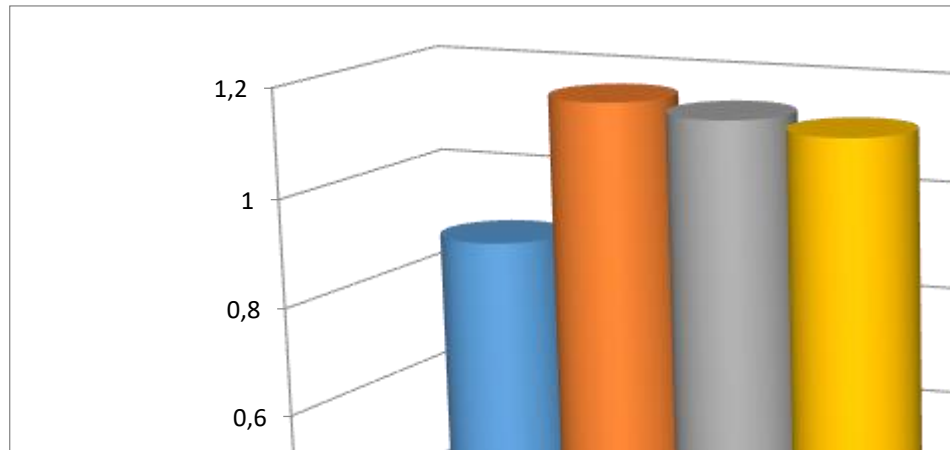

Рисунок 12 – Стан захворюваності органів дихання (пневмонії, бронхіальна астма) дітей віком 0-14 років по м. Хмельницькому за 2016-2019 роки

Згідно з рисунком рівень захворюваності на пневмонію зростає.

Загальна захворюваність підлітків (15-17 років включно) по м. Хмельницькому наведена на рисунку 13.

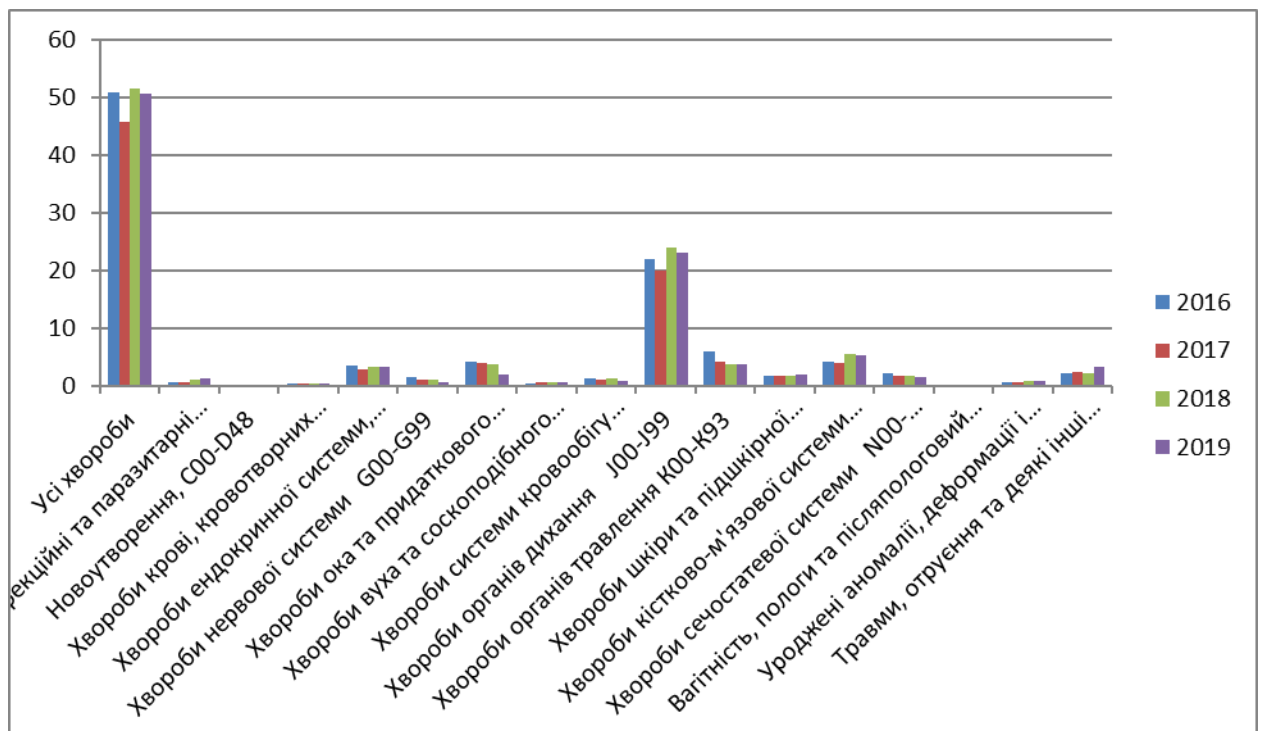

Рисунок 13 – Загальна захворюваність підлітків (15-17 років) по нозологіях за 2016-2019 роки

При розгляді структури загальної захворюваності підлітків м. Хмельницького за період 2016-2019 рр. по нозологіях рейтингові місця розподілились таким чином (рисунок 14):

- хвороби органів дихання (23,19; 23,94; 19,99; 21,91 за 2019, 2018, 2017, 2016 роки відповідно);
- хвороби кістково-м'язової системи (5,38; 5,5; 3,91; 4,21 за 2019, 2018, 2017, 2016 роки відповідно);
- хвороби ока та придаткового апарату (1,87; 3,85; 3,91; 4,21 за 2019, 2018, 2017, 2016 роки відповідно);
- хвороби органів травлення (3,84; 3,81; 4,27; 5,9 за 2019, 2018, 2017, 2016 роки відповідно);
- хвороби ендокринної системи, розлади харчування, порушення обміну речовин (3,31; 3,27; 2,92; 3,48 за 2019, 2018, 2017, 2016 роки відповідно).

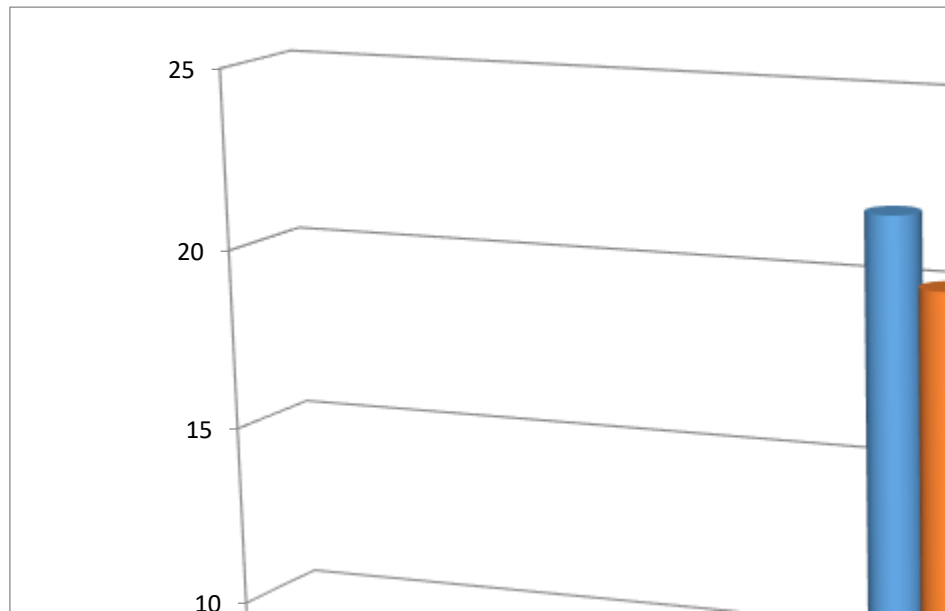

Рисунок 14 – Рейтинг загальної захворюваності підлітків по нозологіях за 2016-2019 роки з найбільшими значеннями

Високий рівень захворюваності органів дихання пояснюється включенням у цю категорію гострих фарингітів, тонзилітів, ларингітів, трахеїтів, пневмоній, хронічних хвороб мигдалин та аденоїдів і бронхіальної астми. За цією нозологією розподіл захворюваності на пневмонію та бронхіальну астму наведений на рисунку 15, з якого можна зробити висновок про збільшення рівня захворювання на бронхіальну астму.

Загальна захворюваність дорослих (18 років та старші) по м. Хмельницькому є високою (рисунок 16).

При розгляді структури загальної захворюваності дорослих м. Хмельницького за період 2016-2018 рр. по нозологіях рейтингові місця розподілились таким чином (рисунок 17):

- хвороби системи кровообігу (573,71; 606,84; 628,9; 652,15 за 2019, 2018, 2017, 2016 роки відповідно);

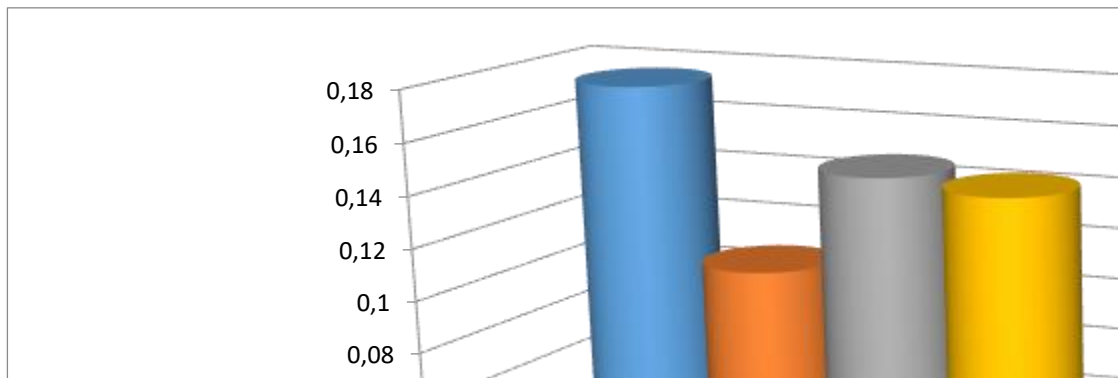

Рисунок 15 – Стан захворюваності органів дихання (пневмонії, бронхіальна астма) дітей віком 15-17 років по м. Хмельницькому за 2016-2019 роки

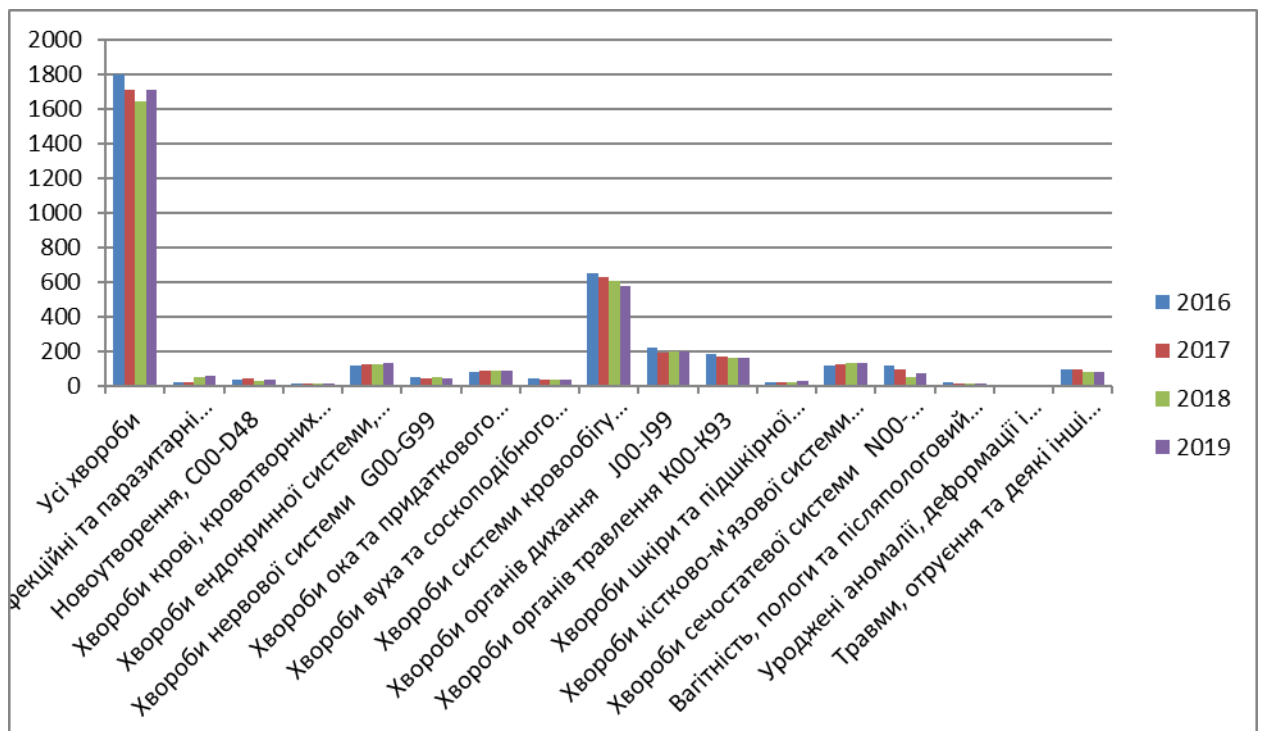

Рисунок 16 – Загальна захворюваність дорослих (18 років і старше) по нозологіях за 2016-2019 роки

– хвороби органів дихання (199,16; 200,18; 189,00; 218,42 за 2019, 2018, 2017, 2016 роки відповідно);

– хвороби органів травлення (162,04; 159,23; 171,70; 183,96 за 2019, 2018, 2017, 2016 роки відповідно);

– хвороби кістково-м'язової системи (129,39; 130,56; 125,33; 120,78 за 2019, 2018, 2017, 2016 роки відповідно);

– хвороби ендокринної системи, розлади харчування, порушення обміну речовин (130,01; 122,11; 123,08; 120,63 за 2019, 2018, 2017, 2016 роки відповідно);

– хвороби ока та придаткового апарату (84,34; 87,57; 84,37; 82,04 за 2019, 2018, 2017, 2016 роки відповідно).

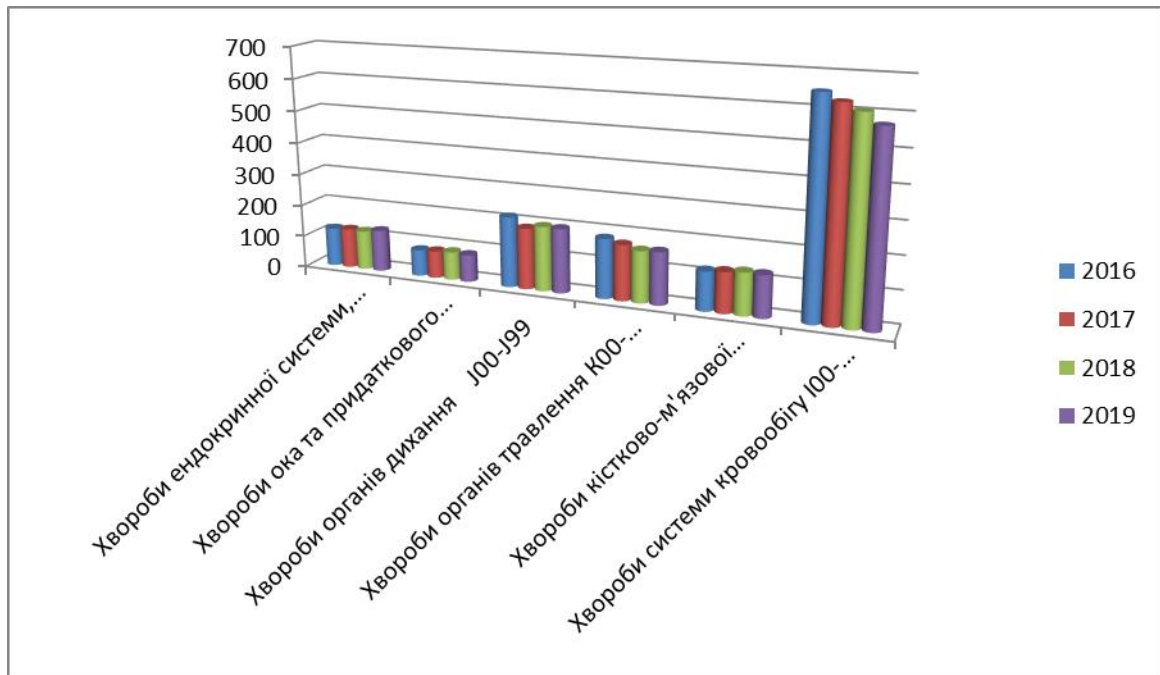

Рисунок 17 – Рейтинг загальної захворюваності дорослих по нозологіях за 2016-2019 роки з найбільшими значеннями

Рівень захворюваності системи кровообігу превалює у віковій категорії від 18 років. У цій групі хвороб окремо виділяють такі: хронічні ревматичні хвороби серця; гіпертонічна хвороба (всі форми); гіпертонічна хвороба (без згадування про ішемічну хворобу серця та судинні ураження мозку); ішемічна хвороба серця; ішемічна хвороба серця з гіпертонічною хворобою; із загальної кількості хворих на ішемічну хворобу – хворі на стенокардію; цереброваскулярні хвороби; цереброваскулярні хвороби з гіпертонічною хворобою; інсульти (усі форми); інсульти з гіпертонією (рисунок 18).

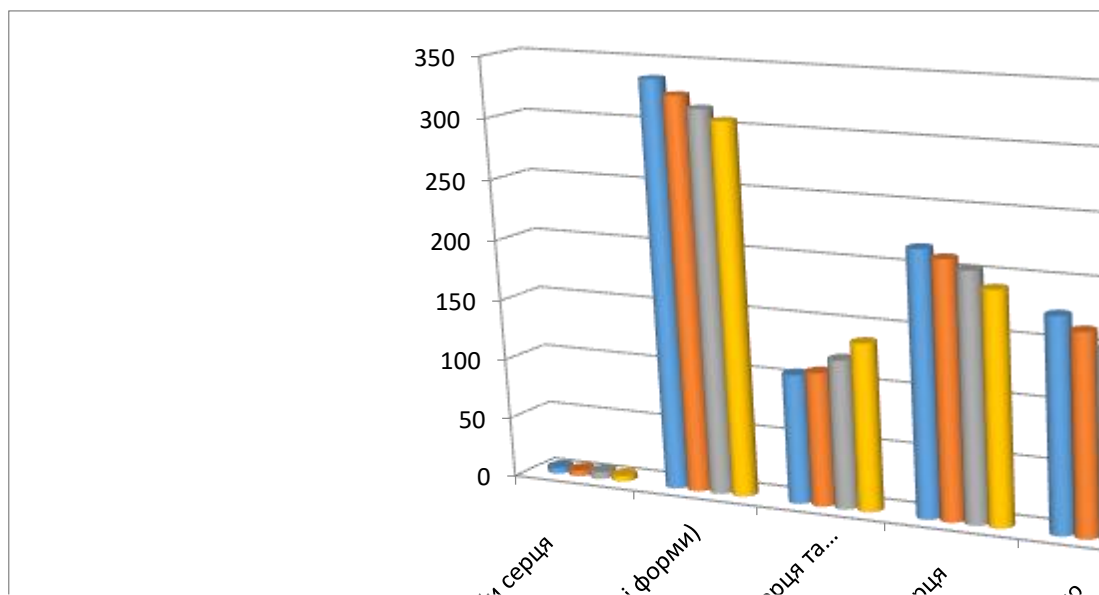

Рисунок 18 – Стан захворюваності органів системи кровообігу дорослих віком 18 років і старше по м. Хмельницькому за 2016-2019 роки

Динаміка хвороб органів дихання для дорослого населення наведена на рисунку 19.

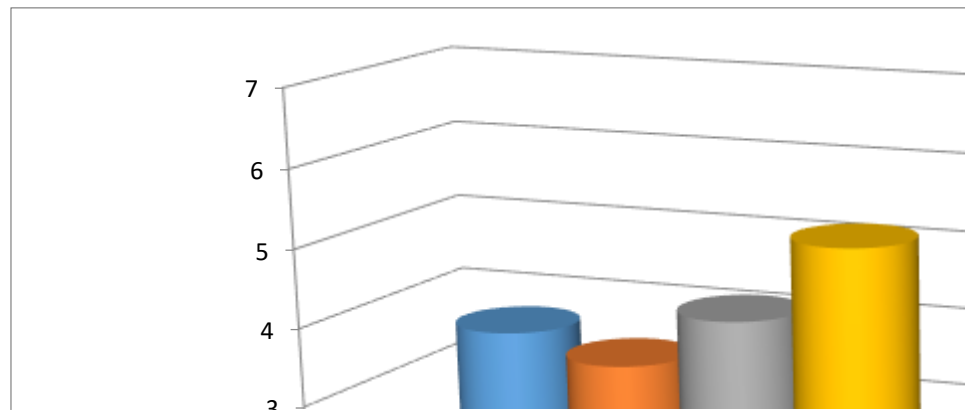

Рисунок 19 – Стан захворюваності органів дихання (пневмонії, бронхіальна астма) дорослих віком 18 років і старше по м. Хмельницькому за 2016-2019 роки

Як і у підлітків, захворюваність дорослого населення м. Хмельницького на бронхіальну астму є достатньо високою.

Неухильне зростання надходжень токсичних речовин в атмосферу насамперед позначається на здоров'ї населення. Оксиди вуглецю, сірки, азоту, вуглеводні, сполуки свинцю, пил, що надходять в атмосферу, чинять різний токсичний вплив на організм людини. Зростання захворюваності відзначається з цілого ряду класів хвороб. У дорослих це захворювання крові і кровотворних органів, системи кровообігу, органів травлення, кістково-м'язової системи і сполучної тканини, хвороби ендокринної системи, розлади харчування, порушення обміну речовин, хвороби ока та придаткового апарату.

У 2021 році значно зріс показник захворюваності на пневмонії: захворіло 5786 дорослих та 161 дитина (у відповідному періоді 2020 року – 1419 дорослих та 456 дітей). Із загальної кількості пневмоній 4532 пневмонії у дорослих осіб з підтвердженням діагнозом COVID-19 та 30 у дітей. Показник захворюваності складає 265,3 на 10 тис. дорослого населення (96,5 – у 2020 році). 59 % з числа хворих лікувались у стаціонарі, з них 424 особи померли.

Показник захворюваності на пневмонії серед населення пропорційний росту захворюваності на гостру респіраторну хворобу, спричинену COVID-19.

Прогнозні зміни поточного стану довкілля, якщо документ державного планування не буде прийнято, включають збільшення вмісту забруднюючих речовин в атмосферному повітрі та у поверхневих водних об'єктах міста; зниження динаміки збільшення площ зелених насаджень загального користування та територій ПЗФ, формування потенційних ризиків погіршення стану питного водопостачання, посилення впливу глобальної зміни клімату внаслідок викидів парникових газів, що матиме подальший негативний вплив на складові урбоекосистеми, здоров'я населення та інфраструктуру.

3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Території, які ймовірно зазнають впливу внаслідок реалізації Програми включають:

- території Хмельницької МТГ, на яких будуть здійснюватися заходи Програми;
- території Хмельницької області, що знаходяться поблизу місць реалізації заходів Програми.

Детально стан довкілля та здоров'я населення Хмельницької міської територіальної громади наведений у розділі 2.

Екологічний стан та стан здоров'я населення Хмельницької області. Площа Хмельницької області становить 20,6 тис. км², що відповідає 3,4 % площі території України. Протяжність області з півночі на південь складає 256,2 км, із сходу на захід – 192,5 км. Чисельність населення на 1 січня 2021 року складає 1243,8 тис. осіб, з них 718,1 тис. осіб – міське населення; з кожним роком чисельність сільського населення зменшуються в середньому на 200-300 осіб.

Хмельницька область займає вигідне географічне положення, характеризується сприятливими природними і кліматичними умовами, різноманітністю ландшафтних територій, багатством рослинного і тваринного світу, широкою мережею річок.

Земельний фонд Хмельницької області складає 2062,9 тис. га, в його структурі сільськогосподарські угіддя займають 75,9 %, в тому числі ріллі – 60,8 %, перелогів – 0,02 %, багаторічних насаджень – 2,02 %, сіножатей і пасовищ – 13,1 %. Решту території займають ліси, території, що вкриті поверхневими водами, населені пункти, промислові об'єкти та шляхи сполучення.

Ґрунти на території Хмельницької області високопродуктивні. Найбільш поширеними і родючими є чорноземи типові на різних ґрунтовірних та підстилаючих породах, різного ступеня еродованості. Чорноземи опідзолені та темно-сірі опідзолені ґрунти в межах області займають 514,4 тис. га (32,8 %), ясно-сірі та сірі опідзолені ґрунти – 274,7 тис. га (17,5 %).

Кліматичні умови Хмельницької області зумовлені її географічним положенням. Загалом клімат області помірно-континентальний з досить теплим літом і м'якою зимою. За даними Хмельницького обласного центру з гідрометеорології середня річна температура повітря у 2019 році становила 10,04 °С, а за останні 5 років – 8,7-10,5 °С тепла. Середня річна кількість опадів у 2019 році становила 538 мм, за останні 5 років – 336-687 міліметрів. Згідно з аналізом даних спостережень за останні п'ять років, середня температура набула тенденції до збільшення.

За даними гідрометеорологічної служби області останні роки характеризуються помітним збільшенням повеней та паводків на території Хмельницької області. Набули значного розвитку процеси підйому ґрунтових вод, що призводять до підтоплення значних територій як сільськогосподарського призначення, так і населених пунктів.

Емісійне забруднення атмосферного повітря включає викиди забруднюючих речовин від двох основних видів джерел – стаціонарних і пересувних.

Викиди забруднюючих речовин у повітряний басейн області у 2020 р. від стаціонарних джерел забруднення становили 18,181 тис. тонн, що на 2,15 тис. тонн

(10,5 %) менше, ніж у 2019 році. В цілому показник 2020 року є одним з найнижчих за останні 5 років спостережень, що пояснюється впливом карантинних обмежень у зв'язку з поширенням COVID 19.

Водні ресурси Хмельницької області складаються з поверхневих водних ресурсів та підземних вод. Поверхневі водні ресурси, в основному, формуються річками і є їх сумарним стоком. Частина поверхневих водних ресурсів концентрується у водосховищах, ставках та невеликих озерах. В області нараховується 3733 річки, загальною протяжністю – 12880 км, з них довжиною більше 10 км – 211 шт., загальною протяжністю 4872 км. На території Хмельницької області налічується 2959 водних об'єктів (із них 39 – водосховища). Найбільший обсяг забруднюючих речовин, що скидався із зворотними водами у поверхневі водні об'єкти області у 2020 році характерний для фосфатів, заліза та поверхнево-активних речовин. Забруднення водних об'єктів неочищеними та недостатньо очищеними зворотними водами через незадовільний технічний стан водоочисних споруд або їх відсутність – одна з найактуальніших екологічних проблем області. Залишається проблемою визначення розмірів і меж водоохоронних зон та прибережних захисних смуг вздовж річок та навколо водойм на території області. Площа прибережних захисних смуг по області орієнтовно становить 52,5 тис. гектарів.

Рослинність області характерна для лісостепу. Ліси Хмельниччини належать до типу середньоевропейських лісів. Основу лісової рослинності становить граб, а до звичайних дерев належать: дуб, ясен, липа, клен, явір, берест, осика, тополя, дика груша, дика яблуня, черемха, черешня та інші. На території області зростає більше 1700 видів рослин, з яких до Червоної книги України належить 116 видів, до Європейського червоного списку – 7. На 37 видів розповсюджена лімітована заготівля, а 150 видів рослин підлягають особливій охороні на території Хмельницької області.

Природно-заповідний фонд Хмельницької області є унікальним оселищем рідкісних видів рослин та тварин, більшість з яких охороняються на міжнародному та європейському рівнях. Основу природно-заповідного фонду області складають об'єкти різних категорій. На сьогоднішній день у структурі ПЗФ області нараховується 536 об'єктів загальною площею 328663,98 га. Загальнодержавний статус надано 42 об'єктам природно-заповідного фонду, місцевого значення – 494 об'єкту. До об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення належать: 2 національні природні парки, 25 заказників, 5 пам'яток природи, 1 ботанічний сад, 9 парків-пам'яток садово-паркового мистецтва. В області знаходяться два водно-болотні угіддя міжнародного значення – «Бакотська затока» площею 1590 га та «Пониззя річки Смотрич» площею 1480 га. Хмельниччина має території поширення видів тварин і рослин, включених до Резолюції 6 Бернської конвенції і для збереження яких ці території вносять до Смарагдової мережі. На даний час до Смарагдової мережі Європи включено 10 природних територій Хмельницької області. На території Хмельниччини розроблено екологічну мережу, яка включає 13 природних ядер: 3 національного, 5 регіонального, 5 місцевого рівнів. Їх сполучають три екокоридори національного 5 – регіонального та 3 – місцевого рівнів.

Відходи є одним з найбільш вагомих факторів забруднення навколишнього природного середовища і негативного впливу на благополуччя та стан здоров'я людей. В області гостро відчувається ситуація у сфері поводження з відходами. За даними статистичної звітності загальний обсяг утворення відходів у Хмельницькій області складає близько 900 тис. тонн на рік. За обсягами утворення та накопичення домінуюче положення займають відходи гальванічних виробництв та непридатні до використання або

заборонені до застосування хімічні засоби захисту рослин (далі – ХЗЗР), у тому числі накопичені за часів Радянського Союзу, які потребують вивезення за межі області для подальшої утилізації. Актуальною проблемою також залишається поводження з твердими побутовими відходами, обсяги накопичення яких щорічно зростають і основним способом видалення яких є захоронення на полігонах та сміттєзвалищах області.

Стан здоров'я населення за даними Статистичного щорічника Хмельницької області за 2018 рік, з урахуванням даних сайту Центру медичної статистики МОЗ України за 2019 рік має відмінності від 2020 року через поширення інфекції спричиненої COVID19. До поширення пандемії значним був рівень захворюваності і смертності населення, у першу чергу від серцево-судинних захворювань, злоякісних новоутворень та зовнішніх причин смерті. Загальний показник смертності становив 15,4 % за 2019 рік на 1000 жителів (Україна – 14, 7 %).

Таким чином, територія Хмельницької області має ряд екологічних проблем, які опосередковано разом з іншими соціально-економічними чинниками впливають на стан здоров'я та соціальний добробут населення.

Програма не передбачає появу нових ризиків для стану довкілля та здоров'я населення, як Хмельницької МТГ, так і Хмельницької області в цілому. Реалізація Програми сприятиме покращенню стану довкілля, умов життєдіяльності населення Хмельницької МТГ і територій Хмельницької області, що знаходяться поблизу місць реалізації заходів Програми. Водночас, на територіях у зоні впливу нових об'єктів інфраструктури можливі додаткові впливи на довкілля, які будуть оцінюватися при підготовці окремих проєктів у рамках процедури ОВД (оцінки впливу на довкілля) зі включенням відповідних заходів щодо попередження, мінімізації та компенсації негативного впливу.

4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Основні екологічні проблеми Хмельницької міської територіальної громади пов'язані з достатньо високим рівнем антропогенного навантаження, що обумовлює негативний вплив на стан навколишнього природного середовища, в тому числі:

- забруднення атмосферного повітря автотранспортом та викидами промисловості і житлово-комунального сектору;
- збільшення викидів парникових газів, адаптація до змін клімату;
- забруднення водних об'єктів скидами недостатньо очищених та забруднених вод;
- невідповідність якості питного водопостачання;
- недосконала система поводження з відходами на території громади;
- нестача зелених насаджень загального користування у місті Хмельницькому, їх не задовільний стан;
- малі площі територій з природоохоронним статусом, недостатньо ефективні природоохоронні заходи зі збереження біорізноманіття.

Забруднення атмосферного повітря. Програма не передбачає створення нових підприємств із значними обсягами викидів в атмосферне повітря. Проте будівництво зовнішніх мереж газопостачання, водопостачання, каналізації та центральних теплових пунктів, Індустріального парку і подальша реалізація цього проекту ймовірно може призвести до збільшення викидів забруднюючих речовин. Розбудова Індустріального парку обумовлює необхідність проведення оцінки впливу на довкілля (пункт десятий частини третьої статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» – облаштування індустріальних парків).

Програма також містить заходи, які на певних стадіях реалізації можуть бути джерелом утворення викидів в атмосферне повітря, а саме будівництво, капітальний та поточний ремонт багатоквартирних житлових будинків, прибудинкових територій, дитячих та спортивних майданчиків, вулично-дорожньої мережі, розширення проїзних частин центральних вулиць з улаштуванням заїзних «кишень» на зупинках громадського транспорту, будівництво (реконструкція) нових доріг, вулиць, транспортних розв'язок, автодорожнього тунелю під залізничними коліями; будівництво та реконструкцію локальних очисних споруд поверхневого стоку; будівництво та капітальний ремонт будівель закладів освіти, культури, медичних закладів, спортивних приміщень, Палацу спорту, Льодового палацу; будівництво локальних очисних споруд стічних вод.

При будівництві зазначених вище об'єктів інфраструктури вплив на атмосферне повітря здійснюватиметься за рахунок проведення земляних, будівельних, зварювальних, фарбувальних робіт. В процесі реалізації проектних рішень в атмосферне повітря в основному надходитимуть речовини у вигляді пилу, заліза оксиду, марганцю оксиду, азоту оксидів, вуглецю оксиду тощо. За рахунок роботи двигунів автотранспортних засобів (пересувних джерел забруднення повітря), задіяних на постачанні і монтажі устаткування, в атмосферне повітря надходитимуть азоту оксид, вуглецю оксид, діоксид сірки, сажа, сірководень.

В цілому вплив цих факторів тимчасовий і розрахований виключно на період будівництва.

Реалізація заходів з відновлення роботи КП «Аеропорт «Хмельницький» є предметом проведення процедури оцінки впливу на довкілля, під час якої додатково з'ясуватиметься вплив на довкілля.

Придбання автомобілів для здійснення супроводу дітей, а також придбання сільськогосподарської техніки, агрегатів та обладнання для підприємств житлово-комунальної сфери збільшуватиме викиди забруднюючих речовин в атмосферного повітря від пересувних джерел.

Надання дотації за приріст поголів'я корів фізичним особам сприятиме збільшенню обсягів відходів тваринництва, які є джерелом утворення метану, що у свою чергу може призвести до збільшення обсягів парникових газів.

Також ці види діяльності будуть потенційно небезпечними для ґрунтового покриву. Негативний вплив відбуватиметься на стадії будівництва внаслідок розробки котлованів, прокладання комунікаційних і технологічних кабелів і систем, будівництва доріг і проявлятиметься в руйнуванні та деградації ґрунтового шару.

Забруднення водних об'єктів. Програма не передбачає створення нових підприємств із значними обсягами скидів у поверхневі води. Передбачені у Програмі проекти будівництва (реконструкції) очисних споруд для остаточної оцінки, в тому числі з точки зору впливу зворотних вод на водний об'єкт, мають пройти процедуру оцінки впливу на довкілля. Будівництво (реконструкція) очисних споруд також потребує визначення гранично допустимих скидів з метою невиснажливого та безпечного використання водних ресурсів.

Негативний вплив на підземні води ймовірний під час продовження робіт з будівництва другої черги водогону від с. Чернелівка Красилівського району до міста Хмельницького; реконструкції системи водопостачання (ВНС-10 у с. Чернелівка Красилівського району), артезіанських свердловин, головної каналізаційної насосної станції; будівництва (реконструкції) мереж водопостачання та водовідведення у мікрорайонах міста Хмельницького та у сільських населених пунктах.

Вплив на поверхневі водні об'єкти ймовірний під час реалізації капітального ремонту-очищення русла річок Південний Буг, Кудрянка, Плоска та водовідвідних каналів від вул. Трудової до Східної об'їзної. Зберігається ризик зміни гідрохімічного складу внаслідок використання техніки, а також у результаті осідання забруднюючих речовин з атмосферного повітря. Потенційно можливе на період розчистки погіршення стану прибережно-захисної смуги.

Природно-заповідний фонд, охорона біорізноманіття. Здійснення робіт, спрямованих на реконструкцію парків «Подільський», «Заріччя», створення паркової зони у заплаві р. Південний Буг від вул. Кам'янецької до вул. Трудової можуть обумовити формування ризиків погіршення стану природно-заповідного фонду внаслідок: часткового перетворення оселищ живих організмів; зміни структури рослинного покриву та фауни, синантропізації та зменшення біорізноманіття; пошкодження та часткового знищення рослинності транспортними засобами, загибелі і пригнічення при веденні будівельних робіт, а також збільшення акустичного навантаження на біоту. Цей вплив обмежується періодом проведення будівництва та реконструкції.

Через відсутність на проєктованій території ареалів проживання рідкісних та регіонально рідкісних тварин, а також місць зростання рідкісних рослин, рослин-ендемів

та регіонально рідкісних рослин, вплив на види, що занесені до Червоної Книги України, списку регіонально рідкісних видів та ендемічних видів – відсутній. У межах східних околиць міста Хмельницького на р. Південний Буг присутні угруповання глечиків жовтих, занесених до Зеленої книги України. Зазначені у Програмі проєкти з розчищення та стабілізації русел річок мають проходити процедуру оцінки впливу на довкілля.

Ризики, що пов'язані з негативним впливом на стан екологічної мережі міста, області, країни, включають порушення її цілісності через дефрагментацію рослинного покриву під час розчистки русел річок.

Відходи. Будівельно-ремонтна діяльність є джерелом утворення значних обсягів будівельно-ремонтних відходів, накопичення яких може обумовити забруднення та засмічення ґрунтового покриву. Програмою передбачено продовження робіт з капітального ремонту Палацу творчості дітей та юнацтва, проведення капітальних та поточних ремонтів приміщень закладів культури (краєзнавчого музею, дитячої музичної школи №1 ім. М. Мозгового), закладів охорони здоров'я (амбулаторії загальної практики сімейної медицини у мікрорайонах міста та сільських населених пунктах), будівництво багатофункціональних спортивних майданчиків із штучним/трав'яним покриттям, тренажерним обладнанням, тенісними столами, у т.ч. на території навчальних закладів сільських населених пунктів, завершення будівництва приміщення з улаштуванням футбольного і тренажерного майданчиків на водно-спортивній станції, будівництво Палацу спорту, Льодового палацу, спеціалізованого залу боксу.

Для підвищення ефективності функціонування інфраструктури поводження з побутовими відходами Програмою передбачено будівництво майданчиків для сортування відходів, самопливного каналізаційного колектора Хмельницького полігону побутових відходів, реконструкцію існуючого полігону та будівництво двох нових карт складування твердих побутових відходів, встановлення нової системи очищення фільтрату, будівництво малого модулю компостування для чистих органічних відходів (фаза I проєктування та будівництва модулю з відновлення матеріалів (МКБ), II фаза проєктування та будівництва модулю з відновлення матеріалів, підключення системи очищення стічних вод MRF з комунальною очисною станцією). Ці види діяльності супроводжуються продукуванням великих обсягів будівельних відходів, які в подальшому повинні спрямовуватись на утилізацію.

Після завершення будівництва запланованих об'єктів та рекультивациі ризику негативного впливу на ґрунти та земельні ресурси значно зменшуються і можуть бути пов'язані із забрудненням та засміченням ґрунтового покриву побутовими відходами.

Остаточна оцінка зазначених видів планованої діяльності у сфері поводження з відходами повинна відбуватись у рамках процедури оцінки впливу на довкілля.

Здоров'я населення. Фізичні фактори навколишнього середовища, що впливають на здоров'я людини, а саме рівні світлового, теплового, іонізуючого випромінювання та вібрації не будуть перевищувати норми допустимого впливу при здійсненні заходів, запропонованих Програмою, оскільки вони заплановані на територіях, що віддалені від селітебноізабудови.

Потенційними факторами негативного впливу на здоров'я населення може бути певне збільшення забруднення атмосферного повітря викидами та шумового навантаження під час проведення будівельних робіт. Проте враховуючи їх обсяги, наслідки та період впливу, а також превентивні заходи, потенційне погіршення стану здоров'я населення від реалізації Програми – не прогнозується.

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (ухвалено Верховною Радою України 28 лютого 2019 року). У цьому законі зазначено, що стратегічна екологічна оцінка належить до основних інструментів реалізації державної екологічної політики та дасть змогу запобігти негативному впливу на навколишнє природне середовище та встановити відповідність запланованої чи здійснюваної діяльності нормам і вимогам законодавства про охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки.

В Україні проведення СЕО регламентується Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» (№ 2354-VIII від 20 березня 2018 року).

Відповідно до Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» (№ 722/2019 від 30.09.2019) має бути забезпечено дотримання Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року.

Затверджена Кабінетом Міністрів України 20 жовтня 2021 року «Стратегія екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року», яка сприятиме виконанню міжнародних зобов'язань України за Паризькою угодою, передбачає оцінку впливу клімату на суспільство, економіку та природу, інтегруючи адаптацію в галузеву та місцеву політику та забезпечуючи ефективніше використання кліматичних даних. Стратегією визначено десять вразливих секторів та природних компонентів – біорізноманіття; водні ресурси; енергетику; громадське здоров'я; рибальство; сільське господарство та ґрунти; лісове господарство; міста й територіальні громади; транспорт та інфраструктуру; прибережні території та туризм.

Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 р. № 695, передбачає прискорення економічного зростання регіонів та територій з низьким рівнем соціально-економічного розвитку із забезпеченням покращення стану навколишнього природного середовища та невиснажливого використання природних ресурсів;

Конвенція про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини, ратифікована Указом Президії Верховної Ради від 04.10.1988 № 6673-XI, яка передбачає зобов'язання забезпечувати виявлення, охорону, збереження, популяризацію й передачу майбутнім поколінням природної спадщини на її території.

З ростом індустріального виробництва у світі зросла кількість викидів парникових газів в атмосферу, що, в свою чергу, призвело до глобальних змін клімату.

Основні зобов'язання у сфері охорони довкілля стосуються заходів щодо охорони від забруднення та покращення стану атмосферного повітря, водних об'єктів та ґрунтового покриву, охорони та збереження біорізноманіття.

Охорона навколишнього природного середовища забезпечується комплексом захисних заходів, в основі яких покладена система державних законодавчих актів. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі що пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, в документі державного планування встановлюються згідно з вимогами чинного законодавства України, зокрема Водного, Земельного кодексів України, Законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про стратегічну екологічну оцінку», «Про охорону земель», «Про охорону атмосферного повітря», «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», «Про відходи», «Про природно-заповідний фонд України», «Про екологічну мережу України», «Про тваринний світ», «Про рослинний світ», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про регулювання містобудівної діяльності», Постанови КМУ від 18.12.1998 № 2024 «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів», Постанови КМУ від 25.03.1999 № 465 «Про затвердження Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами», ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій», ДБН В.1.1-31:2013 «Захист територій, будинків і споруд від шуму».

Під час підготовки ДДП було враховано ряд зобов'язань:

- обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;
- виконання заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;
- забезпечення процедури оцінки впливу на довкілля для об'єктів, розташованих у межах проектованої території, і щодо яких законодавством передбачена така процедура у відповідності до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – це будь-які ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту (включаючи техногенного), природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я.

Первинний екологічний вплив безпосередньо пов'язаний з виконанням робіт, передбачених Програмою, вторинний – є наслідком первинних змін в екосистемі. Первинний вплив від реалізації заходів, запропонованих Програмою на підставі проведеного аналізу у розділах 2-4 для флори, фауни, стану атмосферного середовища, ґрунтів, природоохоронних територій, у тому числі територій та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі оцінюється як прийнятний.

Відповідно, вторинний вплив вважається прийнятним на підставі відсутності первинного негативного впливу.

Синергічні наслідки – сумарний ефект, який формується, коли при взаємодії 2-х або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремого компоненту. Синергічні наслідки для проектованої діяльності – не передбачаються. Це обґрунтовується тим, що Програмою не планується будівництво підприємств-забруднювачів, а групи сумарної забруднюючих речовин не включають сполуки, які надходять до об'єктів середовища через вплив автотранспорту та діяльність об'єктів інфраструктури. При дотриманні та виконанні всіх передбачених заходів можливість виникнення синергічних наслідків, – мінімальна.

Як тимчасові наслідки розглядаються ті, що формуються під час проведення робіт з будівництва/реконструкції (капітального ремонту), як постійні – ті, що виникають після реалізації проекту по закінченню будівництва. При виконанні підготовчих та будівельних робіт на проектних об'єктах негативний вплив на складові довкілля згідно з аналізом ризиків, що описані у розділі 4, матиме тимчасовий характер.

Під кумулятивним впливом розуміють сукупність впливів від реалізації ДДП та інших, що існують або плануються в найближчому майбутньому, видів антропогенної діяльності, які можуть призвести до значних негативних або позитивних впливів на навколишнє середовище.

Ймовірні наслідки для довкілля від реалізації Програми визначалися відповідно до контрольного переліку, наведеного в таблиці 7.

Для визначення інтегрованого впливу використовували мультикритеріальний аналіз – метод оцінки величини і значимості впливів, який дозволяє проводити зіставлення різнорідних впливів і створює основу для оцінки кумулятивних ефектів.

Найбільший негативний ефект спостерігається на стадії будівництва і характеризується як значний для ґрунту та біорізноманіття. Помірний негативний вплив спричиняється на атмосферне повітря та здоров'я людей (таблиця 8). Після реалізації проектованої діяльності інтегрований вплив за різними складовими – не очікується, або визначається як позитивний чи значно позитивний.

Таблиця 7 – Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Програми відповідно до контрольного переліку

Чи може реалізація Програми спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
1	2	3	4	5
Повітря				
1. Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?			+	+
2. Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?		+		+
3. Погіршення якості атмосферного повітря?			+	+
4. Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?		+		+
Водні ресурси				
5. Збільшення обсягів скидів у поверхневій воді?		+		+
6. Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?		+		+
7. Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?			+	+
8. Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту, порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму?			+	+
9. Забруднення підземних водоносних горизонтів?		+		+
Відходи				
10. Збільшення кількості утворених твердих побутових відходів?		+		+
11. Спорудження екологічно-небезпечних об'єктів поводження з відходами?	+			+

Кінець таблиці 7

1	2	3	4	5
Біорізноманіття				
12. Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			+	+
13. Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?		+		+
14. Негативний вплив на об'єкти екологічної мережі (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?		+		+
15. Негативний вплив на зелені насадження (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			+	+
Земельні ресурси				
16. Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?	+			+
17. Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			+	+
18. Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			+	+

Матриця прогнозу коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно) наслідків для довкілля внаслідок реалізації Програми наведена в таблиці 9, ключ до матриці – в таблиці 10.

Таблиця 8 – Аналіз ймовірного впливу факторів та ризиків реалізації проекту

Складова ДДП	Вплив на компоненти довкілля та здоров'я населення						Коментарі (аргументи на користь обраного рівня впливу (-2, -1,0,+1,+2,?))
	Ґрунт	Повітря	Поверхневі води	Підземні води	Біорізноманіття	Здоров'я населення	
1	2	3	4	5	6	7	8
Будівництво, капітальний та поточний ремонт	-2/0	-1/0	0	0	-1	-1/0	Будівництво здійснюватиметься на глибині до 5 м. Девастація ґрунтового покриву на ділянках будівництва. Надходження забруднюючих речовин до атмосферного повітря в помірних обсягах при роботі будівельного та автотранспорту. Зменшення біорізноманіття в результаті руйнування природного ландшафту та місць оселищ біоти, пригнічення життєдіяльності біоти внаслідок впливу шуму та вібрації. Помірний вплив на людину внаслідок впливу шуму та вібрації. Накопичення будівельних відходів.
Розширення проїзних частин центральних вулиць з улаштуванням заїзних «кишень»	-2	-1/+1	0	0	-1	-1/0	Надходження забруднюючих речовин до атмосферного повітря в помірних обсягах при роботі будівельного та автотранспорту. Зменшення біорізноманіття в результаті знесення зелених насаджень, пригнічення життєдіяльності біоти внаслідок впливу шуму та вібрації. Помірний вплив на людину внаслідок впливу шуму та вібрації.

Продовження таблиці 8

1	2	3	4	5	6	7	8
Капітальний ремонт-очищення русла річок	-1/+1	-1/0	-2/+2	0	-2/+2	0/+1	Ризик зміни гідрохімічного складу внаслідок використання техніки, а також в результаті осідання забруднювачів з атмосферного повітря. Потенційно можливе погіршення стану прибережно-захисної смуги. Негативний вплив на водну флору та фауну під час заходів, позитивні зміни по завершенню заходів.
Реконструкція парків	-1/+1	-1/+1	0	0	-2/+2	-1/+2	Часткового перетворення під час реконструкції оселищ живих організмів; зміни структури рослинного покриву та фауни, синантропізації та зменшення біорізноманіття; пошкодження та часткове знищення рослинності транспортними засобами, загибель і пригнічення при реконструкції; збільшення акустичного навантаження на біоту в процесі будівельних робіт. Відновлення властивостей паркової екосистеми.
Впровадження комплексу заходів щодо зменшення викидів в атмосферне повітря	+1	+2	0	0	+1	+2	Модернізація, реконструкція, технічне переоснащення котельень, центральних теплових пунктів. Придбання нових тролейбусів. Впровадження відновлювальних джерел енергії власниками приватних житлових будинків
Оптимізація системи поводження з відходами	+2	+1	+1	0	+1	+2	Встановлення підземних контейнерних майданчиків. будівництво майданчиків для сортування відходів, самопливного каналізаційного колектора, реконструкція існуючого полігону та будівництво двох нових карт складування твердих побутових відходів, встановлення нової системи очищення фільтрату, будівництво малого модулю компостування для чистих органічних відходів.
Зменшення негативного впливу на поверхневі водойми	-2/0	-1/0	-1/+2	+2	-1/+1	+2	Експлуатація очисних споруд.

Примітка 1: шкала оцінки в балах: «-2» – значний негативний вплив; «-1» – помірний негативний вплив; «0» – не очікується; «+1» – помірний позитивний вплив; «+2» – значний позитивний вплив; «?» – високий ступінь невизначеності;
під час реалізації заходів/після реалізації заходів

Таблиця 9 – Матриця прогнозу коротко-, середньо- та довгострокових наслідків для довкілля

Складова ДДП	Вплив на компоненти довкілля та здоров'я населення					
	Ґрунт	Повітря	Поверхневі води	Підземні води	Біорізноманіття	Здоров'я населення
Будівництво, капітальний та поточний ремонт	S, M, L	S, M, L	S, M, L	S, M, L	S, M, L	S, M, L
Розширення проїзних частин центральних вулиць з улаштуванням заїзних «кишень»	S, M, L	S, M, L	S, M, L	S, M, L	S, M, L	S, M, L
Капітальний ремонт-очищення русла річок	S, M, L	S, M, L	S, M, L	S, M, L	S, M, L	S, M, L
Реконструкція парків, створення об'єктів ПЗФ, озеленення території населених пунктів громади	S, M, L	S, M, L	S, M, L	S, M, L	S, M, L	S, M, L
Впровадження комплексу заходів щодо зменшення викидів в атмосферне повітря	S, M, L	S, M, L	S, M, L	S, M, L	S, M, L	S, M, L
Оптимізація системи поводження з відходами	S, M, L	S, M, L	S, M, L	S, M, L	S, M, L	S, M, L
Зменшення негативного впливу на поверхневі водойми	S, M, L	S, M, L	S, M, L	S, M, L	S, M, L	S, M, L

Таблиця 10 – Ключ до матриці

Період часу		Ефект	
Короткостроковий, (1 рік)	S	Значний негативний	
Середньостроковий, (3-5 років)	M	Помірний негативний	
Довгостроковий, (10-15 років)	L	Вплив не очікується	
		Помірний позитивний	
		Значний позитивний	
		Високий ступінь невизначеності	?

7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Атмосферне повітря. Програма передбачає реалізацію завдань, спрямованих на зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних і пересувних джерел, поліпшення якості атмосферного повітря. Для цього пропонуються такі заходи:

- придбання тролейбусів та великогабаритних низькопольних автобусів;
- модернізація та технічне переоснащення котелень та центральних теплових пунктів.

Земельні ресурси. Ґрунти. Заходи для забезпечення нормативного стану земельних ресурсів та ґрунтів під час будівництва та рекультивації включають:

- дотримання екологічних вимог, установлених законодавством України, при проектуванні, розміщенні та будівництві об'єктів;
- обов'язкове дотримання меж території, відведеної для будівництва;
- максимальне збереження площі земельних ділянок з ґрунтовим і рослинним покривом;
- складування верхнього шару ґрунту на спеціально відведених майданчиках з наступним його використання при рекультивації, вертикальному плануванні будівельного майданчику;
- всі будівельні матеріали мають бути розміщені на спеціально відведеній ділянці з твердим покриттям;
- заправка будівельної техніки лише закритим способом –автозаправниками;
- недопущення порушення гідрологічного режиму земельних ділянок;
- відокремлення небезпечних відходів на етапі збирання чи сортування та передача спеціалізованим підприємствам, які мають ліцензії на здійснення операцій у сфері поводження з небезпечними відходами.

Водні ресурси. Покращення стану та захист підземних вод від забруднення включає такі заходи:

- будівництво другої черги водогону від с. Чернелівка Красилівського району до м. Хмельницького;
- будівництво (реконструкцію) системи водопостачання та водовідведення;
- реконструкцію артезіанських свердловин;
- реконструкцію головної каналізаційної насосної станції.

Заходи щодо зменшення негативного впливу на поверхневі водойми:

- будівництво локальних очисних споруд;
- капітальний ремонт-очищення русла р. Кудрянка, р. Південний Буг та водовідвідних каналів від вул. Трудової до Східної об'їзної, реконструкція скидного колектора та розчистка р. Плоскої;
- здійснення заходів щодо біологічної меліорації водойм.

Природоохоронні території. Біорізноманіття. Для збереження та розширення природоохоронних територій та біорізноманіття Програмою передбачені такі заходи:

- розроблення проєктів організації територій та об'єктів природно-заповідного фонду, проєктів утримання парків-пам'яток садово-паркового мистецтва;

- виготовлення землевпорядної документації та винесення в натуру (на місцевість) меж територій парків, скверів та зелених зон – 3 од.;
- створення об'єктів природно-заповідного фонду – 1 од.;
- реконструкція парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва «Заріччя»;
- реконструкція парку «Подільський»;
- створення паркової зони у заплаві р. Південний Буг від вул. Кам'янецької до вул. Трудової;
- озеленення території населених пунктів громади, у т. ч. зупинок громадського транспорту, прибудинкових територій, вздовж автомобільних доріг, вулиць тощо;
- розроблення та реалізація програми озеленення та догляду за зеленими насадженнями на території громади;
- заходи щодо запобігання інтродукції та поширення чужорідних видів рослин, які загрожують природним екосистемам.

Для збереження та пом'якшення впливу заходів Програми на природоохоронні території та біорізноманіття необхідно забезпечити дотримання природоохоронного законодавства та охорону прибережної захисної смуги річок і прилеглих до неї територій під час здійснення заходів Програми.

Відходи. Оптимізація системи поводження з відходами на території Хмельницької МТГ згідно з Програмою включає:

- встановлення підземних контейнерних майданчиків;
- збір небезпечних відходів, що містяться у складі побутових відходів, від мешканців громади (Екобус);
- забезпечення роздільного збирання побутових відходів у Центрі управління відходами;
- будівництво майданчиків для сортування відходів та самопливного каналізаційного колектора Хмельницького полігону побутових відходів;
- реконструкція існуючого полігону та будівництво двох нових карт складування твердих побутових відходів;
- встановлення нової системи очищення фільтрату;
- будівництво малого модулю компостування для чистих органічних відходів.

Здоров'я населення. Для зменшення негативного впливу на здоров'я людини під час будівництва застосовуватимуться звукоізолюючі матеріали та протиаmortизаційні пристрої для зниження вібраційного та шумового навантаження при будівництві і експлуатації об'єктів, що є джерелами шуму та вібрації.

Для зменшення негативного впливу передбачається проведення будівельних робіт у робочий час.

Для підтримання здоров'я та організації рекреації населення Програмою передбачене створення зон активного відпочинку на березі р. Південний Буг (парк ім. М. Чекмана, парк «Молодіжний»), а також будівництво інфраструктури для занять спортом та лікувальних закладів із покращенням їх матеріально-технічної бази.

Зміни клімату. Запобігання та адаптація до змін клімату – це система заходів, яка спрямована на скорочення викидів парникових газів і стримування процесу зростання середньої глобальної температури атмосфери.

Оскільки питання зміни клімату ще недостатньо висвітлені в екологічних методичних документах використовуємо спрощену схему для здійснення оцінки впливу

на клімат Програми (згідно з «Рекомендаціями щодо включення кліматичних питань до документів державного планування»).

Таблиця 11 – Схема оцінки впливу на клімат Програми

Варіант	Ознаки
Зменшення суммарного негативного впливу на клімат внаслідок реалізації Програми	<p>Використання відновлювальних та альтернативних джерел енергії на об'єктах бюджетної та комунальної власності.</p> <p>Енергоефективна модернізація внутрішнього та зовнішнього освітлення.</p> <p>Переобладнання теплових мереж із заміною трубопроводів на попередньоізолювані.</p> <p>Здійснення щоденного моніторингу використання енергоресурсів бюджетними установами.</p> <p>Зменшення енерго-, ресурсо- та водокористування за рахунок будівництва (реконструкції) систем водопостачання, водовідведення, свердловин.</p> <p>Придбання тролейбусів та багатогабаритних автобусів.</p> <p>Оптимізація транспортної мережі внаслідок будівництва (ремонт) дорожньої інфраструктури.</p> <p>Забезпечення роздільного збирання побутових відходів у Центрі управління відходами, Будівництво майданчиків для сортування відходів.</p> <p>Вдосконалення маршрутної мережі автобусних, тролейбусних маршрутів, відкриття нових маршрутів.</p> <p>Створення паркової зони у заплаві р. Південний Буг від вул. Кам'янецької до вул. Трудової.</p> <p>Озеленення території населених пунктів громади.</p> <p>Часткове відшкодування вартості сертифікації органічного виробництва.</p>
Збільшення суммарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок реалізації Програми	<p>Програма містить заходи, які на певних стадіях реалізації можуть бути джерелом утворення викидів парникових газів, а саме будівництво, ремонт, для їх здійснення використовується автотранспорт.</p> <p>Надання дотації за приріст поголів'я корів фізичним особам сприятиме збільшенню обсягів відходів тваринництва, які є джерелом утворення метану, що у свою чергу може призвести до збільшення обсягів парникових газів.</p> <p>Придбання автомобілів для здійснення супроводу дітей, а також придбання сільськогосподарської техніки, агрегатів та обладнання для підприємств житлово-комунальної сфери збільшуватиме викиди забруднюючих речовин в атмосферного повітря від пересувних джерел.</p>
Одноразові великі викиди ПГ під час реалізації Програми	-

Варіант	Ознаки
<p>Сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок реалізації Програми</p>	<p>Будівництво велосипедних, пішохідних доріжок, пішохідно-велосипедних зон, облаштування велосипедних смуг, встановлення велопарковок, велостійок.</p> <p>Доопрацювання проєкту містобудівної документації «Коригування (внесення змін) генерального плану м. Хмельницький» та експертного звіту.</p> <p>Розроблення проєкту містобудівної документації «Детальний план території «Старе місто».</p> <p>Розроблення проєкту містобудівної документації «Детальний план території мікрорайону Заріччя (існуюча забудова)».</p> <p>Розроблення проєкту містобудівної документації «План зонування території м. Хмельницького (зонінг)».</p> <p>Прийняття програми моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря на території громади та її реалізація.</p> <p>Інвентаризація зелених насаджень.</p> <p>Надання консультацій, проведення тренінгів, семінарів щодо впровадження заходів з енергозбереження на об'єктах бюджетної комунальної власності та приватних домогосподарствах.</p> <p>Проведення «Днів Сталої Енергії» у рамках Європейської ініціативи «Угода Мерів».</p> <p>Проведення заходів, спрямованих на поширення екологічних знань, підвищення рівня екологічної культури населення, у т. ч. розповсюдження екологічної реклами забезпечить найбільш сприятливі умови для реалізації Програми економічного і соціального розвитку Хмельницької міської територіальної громади на 2022 рік.</p>
<p>Зменшення сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок реалізації Програми</p>	<p>-</p>

Детальний розрахунок можна буде провести після проходження процедури ОВД.

8. ОБГРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ)

«Нульова альтернатива» (у випадку, якщо документ державного планування не буде затверджено). При гіпотетичному «нульовому» сценарії будуть продовжуватись поточні (несприятливі) тенденції щодо стану довкілля і подальший стабільний розвиток Хмельницької міської територіальної громади є вочевидь проблематичним, а згодом – і неможливим. Ця альтернатива призведе до загострення зазначених вище проблем, що негативно вплине на стан довкілля і здоров'я людей. Також не будуть виконуватись заходи Стратегії та Плану розвитку міста Хмельницького до 2025 року, а також цільові Програми.

«Територіальна альтернатива». Програма економічного і соціального розвитку Хмельницької міської територіальної громади на 2022 рік розроблена на короткостроковий період і є плановим документом реалізації Стратегії розвитку міста Хмельницького до 2025 року. Стратегія передбачає, що Хмельницький 2025 – це місто комфортне для проживання, екологічно чисте, з сучасною архітектурою, культурою, енергоефективною інфраструктурою, сприятливе для легкого ведення бізнесу, динамічного розвитку економіки та новітніх технологій.

Стратегічна ціль (С) Стратегії розглядає місто Хмельницький, як Відповідальне місто. В цій стратегічній цілі друга операційна ціль – це Екологічно чисте місто, тому і Стратегія, і Програма спрямовані на дотримання високих екологічних стандартів саме у місті Хмельницькому.

Заходи Програми щодо покращення якості атмосферного повітря та охорони й раціонального використання водних ресурсів мають територіальну прив'язку, тому їх реалізація на інших територіях є нераціональною, адже це може призвести до погіршення стану атмосферного повітря та посилити зміни клімату (зміна логістичних маршрутів і відповідно додаткова витрата енергії та збільшення викидів продуктів спалювання вичопного палива).

Територіальна альтернатива, яка розглядає зміну території реалізації заходів Програми щодо охорони і раціонального використання природних рослинних ресурсів, збереження природно-заповідного фонду, є недоцільною, оскільки це не вирішить проблем Хмельницької МТГ, а впровадження заходів на територіях, що межують з МТГ, буде спрямовано на вирішення виключно проблем територій, що межують з МТГ.

Територіальна альтернатива, яка розглядає зміну території реалізації заходів Програми щодо відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок, а саме вище чи нижче за течією, буде малоефективною через відсутність урахування особливостей місцевості, а також не забезпечить зменшення негативного впливу на вказані об'єкти у межах МТГ.

Основним критерієм під час проведення стратегічної екологічної оцінки Програми є її відповідність законодавству у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Основні методи, що використовувались для проведення стратегічної екологічної оцінки:

- метод контрольного переліку – цей метод використовувався для виявлення усіх важливих впливів та ризиків;
- оцінка впливів – цей метод був використаний для кількісного оцінювання впливів та ризиків;
- мультикритеріальний аналіз – метод був застосований для оцінки кумулятивних ефектів.

При підготовці Звіту стратегічної екологічної оцінки виконавці стикалися з такими труднощі:

- розрізненість та відсутність у відкритому доступі даних на рівні міської територіальної громади з основних проблемних питань (стан довкілля, охорона здоров'я, автотранспорт, соціальна сфера, промисловість, зелені зони);
- відсутність даних щодо викидів від пересувних джерел;
- відсутність коректних даних для розрахунку емісій парникових газів;
- відсутність методик, що дозволяють здійснювати прогнозування впливу об'єктів на довкілля.

9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Заходи з моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення розроблено відповідно до «Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення» затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 р. № 1272.

Екологічний моніторинг довкілля є сучасною формою реалізації процесів екологічної діяльності, що забезпечує регулярну оцінку та прогнозування стану середовища для прийняття управлінських рішень.

Моніторинг проводиться з метою виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, забезпечення здійснення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування, а також у разі виявлення негативних наслідків, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку, вжиття заходів для їх усунення.

Зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу, та строки їх виконання.

Моніторинг наслідків виконання Програми для довкілля доцільно інтегрувати у загальний процес моніторингу виконання Програми шляхом створення та підтримання загальної системи моніторингу реалізації Програми економічного і соціального розвитку Хмельницької міської територіальної громади на 2022 рік та наслідків для довкілля.

Заходи з моніторингу передбачають:

- збір (вимірювання) даних, співставлення із цільовими значеннями по визначених екологічних індикаторах моніторингу, аналіз наслідків для довкілля, зумовлених реалізацією проєктів Програми;
- аналіз впливів на довкілля об'єктів, створених у рамках реалізації Програми;
- аналіз виникнення екологічних проблем, що мають відношення до сфери Програми та не передбачені ним та звітом про СЕО.

Періодичність.

Моніторинг наслідків виконання Програми для довкілля проводиться щорічно.

Аналіз впливів на довкілля об'єктів, створених у рамках реалізації Програми розвитку громади передбачає:

- отримання відповідальним за моніторинг структурним підрозділом Хмельницької міської ради від відповідних суб'єктів господарювання даних їх внутрішнього контролю впливу на довкілля;
- отримання відповідальним за моніторинг структурним підрозділом Хмельницької міської ради від контролюючих органів результатів контролю параметрів діяльності об'єктів, створених у рамках реалізації Програми, що характеризують їх вплив на довкілля;
- аналіз отриманих даних та їх оприлюднення.

Періодичність вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями проводиться Хмельницькою міською радою (виконавчими органами) та оприлюднюється на власному офіційному веб-сайті один раз на рік протягом

строку дії документа державного планування (в кінці року) та через рік після закінчення такого строку.

В основу моніторингової оцінки покладено систему кількісних та якісних індикаторів, що характеризують повноту та ефективність реалізованих рішень та який вплив це справляє на складові довкілля (таблиця 12).

Індикатори моніторингу виконання Програми включають кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників відповідно до кожного з визначених наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, а також для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Таблиця 12 – Індикатори моніторингу виконання Програми

Індикатор	Характеристика	Джерело даних (методи визначення)
1	2	3
Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників відповідно до кожного з визначених у звіті про стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення		
Атмосферне повітря		
Вміст забруднюючих речовин в атмосферному повітрі	Перелік забруднюючих речовин згідно з Постановою КМУ «Деякі питання здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря». Значення повинні дорівнювати або бути менше ГДК (мг/дм ³).	Автоматичні станції моніторингу відповідно до Постанови КМУ «Деякі питання здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря»; лабораторні вимірювання.
	Річні обсяги викидів парникових газів. Значення повинні бути не більше прогнозованих у Плані дій зі сталого енергетичного розвитку міста Хмельницького на 2016-2025 роки.	Статистична звітність суб'єктів господарювання відповідно до Закону України «Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів».
Водні ресурси		
Вміст забруднюючих речовин у контрольних створах річок	Концентрація сполук групи азоту, БСК, ХСК, фосфатів, завислих речовин. Значення повинні дорівнювати або бути менше ГДК (мг/дм ³).	Річний звіт Регіонального офісу водних ресурсів у Хмельницькій області. Статистичні дані.
Озеленення, природно-заповідний фонд, екологічна мережа, біорізноманіття		
Площа зелених насаджень загального користування	Кількість м ² на одного мешканця. Щорічне збільшення показника – не менше, ніж на 5 %.	Дані Управління житлово-комунального господарства Хмельницької міської ради
Природно-заповідний фонд	Збільшення кількості територій ПЗФ, не менше 4.	Дані Управління екології та контролю за благоустроєм міста

Кінець таблиці 12

1	2	3
Біорізноманіття	Кількість видів рослин і тварин, що занесені до Червоної книги та регіонально рідкісні. Кількість угруповань, занесених до Зеленої книги. Не менше, ніж у базовий період.	Дані Управління екології та контролю за благоустроєм міста Хмельницької міської ради.
Здоров'я населення		
Рівень захворюваності дорослих	Загальна захворюваність по нозологіях за рік (на 1000 осіб)	Дані Управління охорони здоров'я Хмельницької міської ради
Рівень захворюваності дітей та підлітків	Загальна захворюваність по нозологіях за рік (на 1000 осіб)	Дані Управління охорони здоров'я Хмельницької міської ради
<i>Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення</i>		
Атмосферне повітря		
Покращення стану атмосферного повітря	Кількість одиниць електротранспорту, од	КП по організації роботи міського пасажирського транспорту
Водні ресурси		
Покращення стану водних ресурсів	Кількість очисних споруд, од	Дані суб'єктів господарювання.
	Кількість відновлених водозахисних гідротехнічних споруд, од.	Дані суб'єктів господарювання.
Відходи		
Система поводження з твердими побутовими відходами	Обсяги ТПВ, зібрані муніципальною компанією для транспортування на полігон.	Дані Департаменту інфраструктури міста Хмельницької міської ради, КП «Спецкомунтранс».
	Кількість відсортованого сміття	Дані Департаменту інфраструктури міста Хмельницької міської ради, КП «Спецкомунтранс».
	Обсяги відходів, що були реалізовані, як вторинна сировина (папір, скло, пластик тощо), куб.м.	Дані Департаменту інфраструктури міста ХМР, КП «Спецкомунтранс».

Засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування такі:

- результати інспекторських перевірок діяльності суб'єктів господарювання, що входили у сферу реалізації Програми;
- дані системи державного моніторингу навколишнього природного середовища, що можуть характеризувати вплив на довкілля об'єктів, що входили у сферу реалізації Програми;
- звернення громадськості та інформація засобів масової інформації.

З метою забезпечення здійснення моніторингу наслідків виконання Програми економічного і соціального розвитку, у тому числі для здоров'я населення, Хмельницька міська рада (виконавчі органи) своїм рішенням може створити групи експертів, що відповідальні за здійснення моніторингу (моніторингові групи), визначити їх склад та порядок роботи.

У разі, коли під час здійснення моніторингу виявлено не передбачені звітом про стратегічну екологічну оцінку негативні наслідки виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, замовник вживає заходів для їх усунення.

10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Враховуючи географічне місце розташування Хмельницької міської територіальної громади ймовірні транскордонні наслідки для довкілля та здоров'я населення при виконанні ДДП – не очікуються.

11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

Документ державного планування «Програма економічного і соціального розвитку Хмельницької міської територіальної громади на 2022 рік» розроблена на короткостроковий період і є плановим документом реалізації Стратегії розвитку міста Хмельницького до 2025 року.

Метою Програми є забезпечення сталого розвитку громади шляхом створення умов для розвитку промислового та агропромислового секторів, зміцнення малого та середнього бізнесу, залучення інвестицій у соціально-економічний та інфраструктурний розвиток, підвищення енергоефективності, поліпшення якості та доступності суспільних послуг, покращення стану довкілля.

Аналіз екологічного стану міста Хмельницького свідчить про середній стан забруднення атмосферного повітря (ІЗА = 4,2-4,6). Найбільший внесок у забруднення мають такі речовини, як пил, діоксид сірки, діоксид азоту, оксид вуглецю. Поточного року перевищення спостерігались по діоксиду азоту, формальдегіду та фенолу.

Водні ресурси представлені поверхневими та підземними водами. Поверхневі включають річки, водосховища, ставки тощо. Головною річкою є Південний Буг. В останні роки спостерігається зменшення вмісту розчинного кисню у воді, натомість виявляються перевищення ГДК за показниками БСК₅, хрому тощо.

Питне водопостачання Хмельницької міської територіальної громади включає як централізоване, так і децентралізоване. Вода з Чернелівського водозабору (розташований на відстані 34 км від міста) становить до 95 % від загального водоспоживання міста. Децентралізоване водопостачання забезпечують криниці та свердловини. Вода у природному стані містить підвищений вміст заліза, марганцю, аміаку, солей кальцію та магнію.

У межах міста спостерігається дефіцит зелених насаджень загального користування, також невеликим є показник заповіданості території, що значно поступається загальноукраїнському та інших міст. Види флори та фауни, що занесені до Червоної книги України, а також регіонально рідкісні види на території міста Хмельницького – не зафіксовані. Елементи Смарагдової мережі – відсутні. Трапляється утримування глечиків жовтих, що занесені до Зеленої книги України.

Територія Хмельницької МТГ охоплена Екологічною мережею національного, регіонального та локального (м. Хмельницький) рівнів.

У місті відбувається сортування небезпечних відходів та інших категорій, завдяки цьому кількість відходів, що потрапляють на полігон – скорочується. Проте для забезпечення безпечних умов у системі поводження з відходами, та скорочення обсягів утворення парникових газів необхідно побудувати сміттєпереробний завод, а старий полігон – рекультивувати.

Захворюваність населення по нозологіях суттєво відрізняється залежно від віку і у дорослого населення є достатньо високою, порівняно з іншими категоріями. Найбільше значення у дітей та підлітків припадає на захворювання органів дихання.

Основні екологічні проблеми Хмельницької міської територіальної громади пов'язані з достатньо високим рівнем антропогенного навантаження, що обумовлює негативний вплив на стан навколишнього природного середовища, в тому числі:

- забруднення атмосферного повітря автотранспортом та викидами промисловості та житлово-комунального сектору;
- забруднення водних об'єктів скидами недостатньо очищених та забруднених вод;
- невідповідність якості питного водопостачання;
- недосконала система поводження з відходами на території громади;
- нестача зелених насаджень загального користування у місті Хмельницькому, їх не задовільний стан;
- малі площі територій з природоохоронним статусом, недостатньо ефективні природоохоронні заходи зі збереження біорізноманіття.

У ході проведення СЕО здійснено оцінку факторів ризику і потенційного впливу на стан довкілля, враховано екологічні завдання місцевого рівня.

Реалізація Програми покращить не тільки соціально-економічні показники, а також дозволить вирішити певні проблеми в охороні довкілля, у тому числі створити умови для зменшення обсягів забруднюючих речовин, що потрапляють у довкілля, та парникових газів, а також збільшити асиміляційні властивості урбоекосистеми та підвищити стійкість до негативного впливу зміни клімату. На це спрямована ціла низка заходів, зокрема капітальний ремонт-очищення русла річок, реконструкція парків, впровадження комплексу заходів щодо зменшення викидів в атмосферне повітря (модернізація, реконструкція, технічне переоснащення котелень, центральних теплових пунктів, придбання нових тролейбусів, впровадження відновлювальних джерел енергії тощо), оптимізація системи поводження з відходами, водопостачання та водовідведення.

Заходи з моніторингу наслідків виконання «Програми економічного і соціального розвитку Хмельницької міської територіальної громади на 2022 рік» включають збір та аналіз даних по визначених індикаторах моніторингу, які в кінці року разом з інформацією про підсумки її виконання повинні бути оприлюднені на сайті. Індикатори моніторингу виконання ДДП включають вміст забруднюючих речовин в атмосферному повітрі, індекс забруднення атмосфери, вміст забруднюючих речовин у контрольних створах річок, площі зелених насаджень та природно-заповідного фонду.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку». – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19>.
2. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296 «Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування». – Режим доступу: https://mepr.gov.ua/files/docs/nakazy/2018/nakaz_296.pdf
3. Стратегія регіонального розвитку Хмельницької області на 2021-2027 роки. – Режим доступу: <https://km-oblrada.gov.ua/ctrategiya-regionalnogo-rozvitku-khme>.
4. План заходів з реалізації Стратегії регіонального розвитку Хмельницької області на 2021-2023 роки. – Режим доступу: <https://km-oblrada.gov.ua/ctrategiya-regionalnogo-rozvitku-khme>.
5. Стратегія розвитку міста Хмельницького до 2025 року. – Режим доступу: http://khm.gov.ua/uk/development_strategy.
6. Плану дій з реалізації Стратегії розвитку міста Хмельницького до 2025 року. – Режим доступу: http://khm.gov.ua/uk/development_strategy.
7. Програма охорони довкілля міста Хмельницького на 2021-2025 роки». – Режим доступу: <https://khm.gov.ua/uk/content/pro-zatverdzhennya-programy-ohorony-dovkillya-mista-hmelnyskogo-na-2016-2020-roky>.
8. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Хмельницькій області у 2019 році.
9. Екологічний паспорт Хмельницької області за 2019, 2020 рік.
10. Інтерактивна карта ґрунтів України / Хмельницька область / <https://superagronom.com/karty/karta-gruntiv-ukrainy#close> (дата звернення: 15.10.2021 р.)
11. Про підприємство «Хмельницькводоканал» – офіційний сайт: <https://water.km.ua>.
12. Ухань О.О. Типізація поверхневих вод басейну південного Бугу за вмістом головних іонів, біогенних елементів, органічних речовин та розчиненого кисню / О.О. Ухань, В.І. Осадчий, Ю.Б. Набиванець, Н.М. Осадча // Наукові праці УкрНДГМІ. – 2015. – Вип. 267. – С. 46–56.
13. Водний фонд Хмельницької області : довідник. – Хмельницький, 2007. – 86 с.
14. Колтун О.В. Антропогенний вплив на водні ресурси Верхнього Побужжя [Електронний ресурс] / О.В. Колтун. – Режим доступу: https://dokupdf.com/download/_5a02e844d64ab2b9bde1cc24_pdf (дата звернення: 15.11.2019).

15. Екологічна мережа міста Хмельницького : монографія / Н.Г. Міронова, Л.С. Юглічек, Л.П. Казімірова. та ін. – Хмельницький : ПП Заколотний М.І., 2019. – 270 с.

16. Хмельницький. Схема комплексного озеленення території міста : звіт про НДР / гол. арх.: В. Токар ; викон.: Т. Шидловська [та ін.]. – Київ : ДП «Український державний науково-дослідний інститут проектування міст «Дніпромiсто», 2015. – 120 с. – Арх.: № 91353. ДР 011U091353.